

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

22'nci Birleşim 21 Kasım 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	510
II.- GELEN KÂĞITLAR	514
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	516
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>516:520</i>
1.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 22 Kasım Dış Hekimliği Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	516:517
2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	517:519
3.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Edirne'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	519:520

TBMM	B: 22	21 . 11 . 2024
		Sayfa
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI		520,521,548,550
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Saadet Partisinin kongresine ilişkin konuşması		520
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması		521
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, kadınlarla ilgili olarak kurulan komisyonun başkanının da kadın olması gerektiğine ilişkin konuşması		548
4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'na ilişkin konuşması		550
V.- AÇIKLAMALAR		520,521,567,573,583,588,598,607
1.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması		520
2.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Tip 1 diyabet hastası çocukların şeker ölçüm sensörü ihtiyacına ilişkin açıklaması		520
3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'ın, AK PARTİ hükümetlerinin engellilerle ilgili çalışmalarına ilişkin açıklaması		521
4.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, benzin fiyatlarına ilişkin açıklaması		521
5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ücretli doğum iznine ve kamuda aynı yerde zorunlu dört yıl çalışma şartına ilişkin açıklaması		521:522
6.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, öğretmen atamalarına ilişkin açıklaması		522
7.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşananlara ilişkin açıklaması		522
8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, infaz koruma memurlarına ilişkin açıklaması		522:523
9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Gebze OSB-Darıca Sahil Metro Hattı'na ilişkin açıklaması		523
10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 22 Kasım Dış Hekimliği Günü'ne ilişkin açıklaması		523
11.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, cezaevlerindeki uygulamalara ilişkin açıklaması		523:524
12.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Adıyaman'daki deprem konutlarına ilişkin açıklaması		524
13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması		524
504		

14.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, huzurevlerine ilişkin açıklaması	524
15.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Göbeklitepe'ye ilişkin açıklaması	525
16.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşananlara ilişkin açıklaması	525
17.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, esnaf ve sanatkarların sorunlarına ilişkin açıklaması	525
18.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Uğur Kaymaz'a ilişkin açıklaması	525:526
19.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'da yaşanan asayiş sıkıntılarına ilişkin açıklaması	526
20.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Tokat Zile'nin Kervansaray köyü yakınlarındaki mermer ocaklarına ilişkin açıklaması	526
21.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, aile hekimlerinin ve sağlık emekçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması	526
22.- İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, İstanbul'da suya yapılan zamma ilişkin açıklaması	527
23.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem illerindeki mücbir sebep uygulamasına ilişkin açıklaması	527
24.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, yasa dışı bahis sitelerine ilişkin açıklaması	527
25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki ölüm oranlarına ilişkin açıklaması	527:528
26.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, MİT Başkanının AK PARTİ'ye ve CHP'ye brifing vermesine, OHAL rejimine ve bu uygulamanın ortadan kaldırılması için verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	528:530
27.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, kayyum atamalarına ve hazırladıkları teklife, gıda güvenliğine, vize problemine, Kaz Dağları'ndaki projeye, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması	530:532
28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çocuk ölümlerine, Niğde Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde yaşananlara, çocuklara yönelik istismar ve şiddet olaylarına ilişkin açıklaması	532:534
29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Rojin Kabaiş'in ölümüne, cezaevlerindeki uygulamalara, Kürtçeye, görüş yasağı cezalarına, bugün Meclise tam mutabakatla verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	534:536
30.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen 10 siyasi partinin ilkesel bir tutum alma konusunda birleştiğine, kayyum uygulamasına, Adalet Bakanının bugünkü açıklamasına ilişkin açıklaması	536:538

31.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 6 Şubat depremlerinden sonra yapılan çalışmalara ve bugün Uluslararası Ceza Mahkemesinin Netanyahu hakkında verdiği yakalama kararına ilişkin açıklaması	538:540
32.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	540
33.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, kadın doktor sayısına ilişkin açıklaması	540
34.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, ortak verilen kanun teklifine oy veren ve grubu bulunmayan siyasal partilerin milletvekillerine ilişkin açıklaması	540
35.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	541:542
36.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	542
37.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	543
38.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	543:544
39.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın yollarına ve açılacak hastanesine ilişkin açıklaması	544
40.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, bahis çetelerine ilişkin açıklaması	544:545
41.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	567:568
42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	568:569
43.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	569:570
44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	570
45.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	573:574
46.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	574:575
47.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	575:576
48.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	576:577

49.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	577:578
50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	578
51.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	579
52.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigit'in, Esenyurt İlçe Eş Başkanlarına ilişkin açıklaması	583
53.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, eğitim politikalarına ilişkin açıklaması	588
54.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Erzurum Milletvekili Selami Altınok'un 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	598:599
55.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	608

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

545

A) TEZKERELER

545

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'ndan boşalan üyelik için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/970)	545:546
2.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/967)	546
3.- (10/1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904) esas numaralı Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/968)	546:547

4.- (10/696, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835) esas numaralı Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/969)

547

VII.- ÖNERİLER

547,550,571,579

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ548:550,550:566,571:573,
579:583

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, terör, şiddet, çatışmanın sona erdirilmesi ve toplumsal huzuru temin etmek adına meşru zeminde atılması gereken adımlar ve çözüm önerilerini görüşmek amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

548:550,550:554

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Çayırhan Termik Santrali ve Linyit İşletmelerinin özelleştirilmesinin zararlarının belirlenmesi, enerji arz güvenliği üzerindeki olası olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, çalışanların hak kayıplarının ve mağduriyetlerinin araştırılması amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

555:559

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

560:566,571

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Millî Eğitim Bakanının laiklik karşıtı söylemlerinin çocukları olumsuz etkilemesi nedeniyle 19/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

571:573,579:583

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

567

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

567

IX.- SEÇİMLER**583***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM*

583:584

1.- İçişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

583:584

2.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

584

3.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

584

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**585,588,599,608,623***A) KANUN TEKLİFLERİ*

585:588,588:598,599:607,

608:622,623:636

1.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 166)

585:588,588:598,599:607,

608:622,623:636

XI.- OYLAMALAR**623**

1.- (S. Sayısı: 166) Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

623:636

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**637**

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanı kararlarının yer aldığı Resmî Gazete sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/18487)

637:638

2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Dicle Üniversitesi kampüsünde yer alan Kabaklı Göleti'nin kurumaması için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/18548)

639:643

3.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, usta öğreticilerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine,

- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, özel gereksinimli bireyler için halk eğitim kurslarının açılması talebine,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/18753), (7/18756)

644:649

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.04'te açılarak yedi oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Özgül Saki, Kanal İstanbul Projesi'nin yaratacağı toplumsal ve ekolojik sorunlara,

Ardahan Milletvekili Kaan Koç, Ardahan'a yapılan yatırımlara ve çalışmalara,

Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır, Mersin'e,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kütahya Milletvekili Adil Biçer,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy;

20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, dün tamamlamadığı konuşmasına,

Kocaeli Milletvekili Muhip Kanko, şehir hastanelerine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla, milletin gündemine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Plan ve Bütçe Komisyonunda bugün yaşananlara,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever;

Ankara Nallıhan Çayırhan Termik Santrali'ne,

Ankara Milletvekili Deniz Demir, Millî Eğitim Bakanı ile Sağlık Bakanına,

Mersin Milletvekili Ali Kıratlı,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım;

Bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanına yapılanlara,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Temiz Hava Hakkı Platformunun hazırladığı kara raporuna,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Adıyaman'daki tütün üretimine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Çukurova Bölgesel Havalimanı'na,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu, İçişleri Bakanının Plan ve Bütçe Komisyonunun kapısı önünde bekletilmesine,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Mustafa Kemal'in teğmenlerine,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, emeklilerin hakkına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, İçişleri Bakanına ve Dünya Çocuk Hakları Günü'ne,

Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun, Marmaris Karacasöğüt Yat Limanı Projesi'ne,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş'ın mezarına, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne, yenidoğan çetesiyle ilgili davaya ve öğretmen atamalarındaki mülakata,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, 2016 yılında yazılan yenidoğan raporuna, Türkiye'de yaşanan çocuk dramlarına ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına verdiği soru önergelerine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül;

Niğde Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde yaşananlara ve çocuklara,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, konuyla ilgili denetimin ve organizasyonun gözden geçirilmesi gerektiğine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne, Türkiye'nin çocuk hakları karnesine, kayyum atamalarına ve Çayırhan Termik Santrali'ne,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Esenyurt Belediyesine kayyum atanmasına ve İçişleri Bakanının Plan ve Bütçe Komisyonuna girişinde yaşananlara,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Dünya Çocuk Hakları Günü'ne, Bayraktar TB3 SİHA'ya, savunma sanayisine ve bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşanan hadiseye,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder;

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerle ilgili kürsü arkasında Grup Başkan Vekilleriyle yaptıkları toplantıya, gündemle ilgili milletvekillerinden ricasına ve içinde "çocuk" geçen her türlü soruna,

Niğde Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gidecek milletvekillerine ve milletvekillerinin denetim hakkına engel çıkarılmaması gerektiğine,

İlişkin birer açıklama bulundu.

Saadet Partisi Grubunun, 20/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 20/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Kara Harp Okulu mezuniyet töreninden sonra teğmenlerin "Mustafa Kemal'in askerleriyiz." şeklindeki ifadeleri ve coşku dolu ritüelleri neticesinde başlatılan disiplin soruşturmalarının mevcut mevzuat ve hukuk ilkeleri çerçevesinde olup olmadığının, toplumda TSK'ye olan güvenin güçlü bir şekilde devam edebilmesi inancına zarar verip vermeyeceğinin tespiti ve okullarını başarıyla bitirmiş ve orduya katılmış teğmenlerin haklarının ve hukuklarının gerektiği gibi korunabilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 20/11/2024 tarihinde Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın ve arkadaşları tarafından, çocuklara yönelik ihlallerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 19/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, ekonomik krizden çıkış yollarının aranması, başta emekliler ve ücretli çalışanların yaşadığı sorunların çözümü ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 20 Kasım 2024 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder, Ödemiş ailesine ve Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'a taziyelerini ilettiklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 166) görüşmelerine devam edilerek 25'inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İçişleri Komisyonu Başkanı Süleyman Soylu, Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İçişleri Komisyonu Başkanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün, usul hakkında neden söz istediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder;

İçişleri Komisyonu Başkanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 21 Kasım 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.17'de birleşime son verildi.

Sırrı Süreyya ÖNDER

Başkan Vekili

Elvan IŞIK GEZMİŞ

Giresun

Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA

İzmir

Kâtip Üye

Sibel SUIÇMEZ

Trabzon

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 35

21.11.2024 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın; Çocuk Komisyonunun Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/2700) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:20.11.2024)

2.- Ankara Milletvekili Sadullah Ergin ve 13 Milletvekilinin; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2701) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

3.- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Yeniden Refah Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Muhammed Ali Fatih Erbakan ile 132 Milletvekilinin; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2702) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

4.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile 52 Milletvekilinin; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2703) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

Raporlar

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1619) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 167) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2344) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 168) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 169) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölgesi Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 170) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak İş Birliği İçin Stratejik Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 171) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükümeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin Mutabakat Muhtırasının

Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2343) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 172) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

7.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekretaryası İçin Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1603) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 173) (Dağıtma tarihi: 21.11.2024) (GÜNDEME)

21 Kasım 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı birinci söz, 22 Kasım Diş Hekimliği Günü münasebetiyle söz isteyen Tokat Milletvekili Sayın Cüneyt Aldemir'e aittir.

Buyurun Sayın Aldemir.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 22 Kasım Diş Hekimliği Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

22 Kasım 1908'de "Dişçi Mektebi Âliyesi" adıyla açılan ilk diş hekimliği fakültesi ülkemizde bilimsel diş hekimliğinin başlangıcı kabul edilmektedir. 1996'dan bu yana 22 Kasım Diş Hekimliği Günü, aynı hafta ise Ağız ve Diş Sağlığı Haftası olarak kutlanmaktadır.

Her bir hastanın gülüşüne umut, yaşamına konfor katan diş hekimlerinin fedakârlığı ve bilgeliği sağlıklı bir toplumun temel taşı oluşturmaktadır. Diş hekimliği yalnızca bilimsel bilgi ve becerilerle değil aynı zamanda yüksek bir etik anlayış, empati ve insan sevgisiyle de yoğrulmuş bir meslektir. Mesleğimizin bilime, sabra ve sanata dayalı doğası her birimizin titizlikle çalışmasını ve en iyiyi hedeflemesini gerektirir. Hemşiresinden teknikerine, güvenlik görevlisinden temizlik personeline kadar bu kutsal mesleğin her aşamasında özveriyle görev yapan ekip arkadaşlarımızın ve meslektaşlarımızın emeğini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ağız ve diş sağlığı alanında sunulan hizmetleri değerlendirirken 2002 öncesi ve sonrası olmak üzere iki ayrı dönemi ele almak yerinde olur. 2002 öncesinde kamuda verilen ağız ve diş sağlığı hizmetleri gerek hekim ve personel sayısı gerek sağlık tesisleri gerekse hizmet çeşitliliği açısından ciddi anlamda yetersizdi. Bu durum, toplumda ağız ve diş sağlığına gereken önemin verilmemesine ve bu alandaki farkındalığın azalmasına yol açtı. Hükûmetimiz yirmi iki yıllık iktidarı boyunca sağlık hizmetlerinde hem tedavi edici hem de koruyucu alanlarda köklü reformlara imza atmış, bu alanda vizyoner bir yaklaşımı hayata geçirmiştir.

Değerli milletvekilleri, ağız ve diş sağlığı hizmetlerimizi modernize ediyor, güçlendiriyor, daha erişilebilir hâle getiriyoruz. Diş hekimlerimizin haklarını her alanda koruyor, mesleki itibarlarını ve çalışma koşullarını iyileştirmek için kararlılıkla çalışıyoruz. 2002 yılında yalnızca 14 olan ağız ve diş sağlığı merkezi sayısını bugün 138'e, 1 olan ağız ve diş sağlığı hastanesi sayısını 41'e çıkardık. Ayrıca, 61 devlet üniversitemizde de vatandaşlarımıza ağız ve diş sağlığı hizmeti sunarak bu alandaki erişimi ve hizmet kalitesini önemli ölçüde artırdık. Sağlık hizmetlerinde öncü rol üstlenen güçlü bir

diş hekimliği ordusuna sahibiz. Kamuda yaklaşık 15 bin, üniversitelerimizde 7 bin ve özel sektörde 25 bin civarında diş hekimi ülkemizin dört bir yanında gayretle çalışmaktadır. 2002 yılında 100 bin kişiye düşen diş hekimi sayısı yalnızca 25'ti, 2024 itibarıyla OECD ortalaması 75 seviyelerinde iken ülkemizde bu sayıyı 57'ye çıkararak dikkate değer bir artış kaydettik.

Engelli bireylerimize yönelik hizmetlerde de önemli adımlar attık. Engelli bireyler için tasarlanmış 15 engelli diş tedavi birimini hizmete açtık ve kısa vadede bu sayıyı 25'e çıkarmayı hedefliyoruz. 2024 yılının ilk dokuz ayında ise genel anestezi ve sedasyon altında 7 bin, evde sağlık hizmeti kapsamında 10 bini aşkın engelli vatandaşımıza tedavi hizmeti sağladık. Koruyucu sağlık hizmetleri alanında önemli bir adım olan Aile Diş Hekimliği modelimizi ülke geneline yaygınlaştırmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Eskişehir, Kırşehir ve Karabük'te başlattığımız pilot uygulamada toplam 43 aileye, diş hekimliği birimiyle 15 binden fazla vatandaşımıza nitelikli sağlık hizmeti sunduk. Yerli ve millî üretim politikalarımızın başarısı sayesinde diş hekimliğinde kullanılan pek çok malzemeyi de artık ülkemizde üretiyoruz. Sağlıkta "Beyaz Reform" kapsamında diş hekimlerimizin özlük haklarını iyileştirme noktasında önemli adımlar attık. Ek ödeme katsayılarını tıp hekimleriyle eşitleyerek mesleğimize iadeitibar sağladık. Ayrıca, geçtiğimiz yasama yılında kabul edilen kanun değişikliğiyle diş hekimlerinin muayenelerinde bir meslektaşlarını istihdam edebilmelerinin önü açıldı.

Değerli arkadaşlar, bugün geldiğimiz nokta güçlü bir vizyonun ve kesintisiz bir çabanın sonucudur. Türkiye Yüzyılı'nda sağlıkta dönüşüm yolculuğumuz Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde kararlılıkla devam edecektir. Bu vesileyle, tüm meslektaşlarımın 22 Kasım Diş Hekimliği Günü'nü, halkımızın da Ağız ve Diş Sağlığı Haftası'nı kutluyorum.

Pandemi süresince ve asrın felaketi olan depremlerde şehit düşen diş hekimlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Son olarak, insanlığa zulmeden, hastaneleri hedef alarak masum canları hiçe sayan ve sağlık hizmetlerine engel olan İsrail terörünü lanetliyorum.

Grubumuzu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aldemir.

Gündem dışı ikinci söz, Kahramanmaraş'ın sorunları hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali Öztunç'a aittir.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Diş Hekimleri Günü'nü ben de kutluyorum. Bütün diş hekimlerine, diş hekimi milletvekillerine selamlarımı, saygılarımı iletiyorum.

30 Kasım günü Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Kahramanmaraş'ımıza gelecek. Hoş gelir, sefalar getirir. Gelecek, bir kez daha diyecek ki: "Edeler, deprem konutlarını yaptık, şunu yaptık, bunu yaptık." Tövbe, böyle bir şey yok. Yine, açılışlar yapılacak, 3-4 aile çağrılacak, onlara anahtarları verilecek, denecek ki: "Konutları teslim ettik." Ama bilsin ki Sayın Cumhurbaşkanı, gerçekler öyle değil. Sayın Erdoğan, yanındaki arkadaşlarına, Valiye, Kahramanmaraş milletvekillerine şunu söylemeli; "Beni alın, şu Maraş'ın yakın çevre köylerine bir götürün, bir göreyim bakalım." demeli yani "Planladığınız yerin dışına beni bir çıkarın, bir gidip göreyim bakalım." derse Sayın Erdoğan gerçekleri görecek, aslında perişanlığın sürdüğünü görecek. Deprem vurdu, ekonomik kriz vurdu, yönetimin

yanlışı Karamanmaraş'ı vurdu. "Kira yardımı" dendi, tövbe, hiçbir şey verilmedi. "Eşya yardımı" dendi, koca koca bakanlar -depremde kriz masasında, kriz yönetimi sırasında biz de yanlarında durduk- "Kıracı olanlara, eşyaları eviyle giden, konutunda yıkılanlara eşya yardımında bulunacağız. Ya para ya eşyalarını vereceğiz." dediler, hiçbir şey yok, tertemiz yaptılar.

Dilimizde tük bitti "Rezerv alanı." diye, hâlâ pek çok ilden büyük olan Elbistan'da maalesef rezerv alanları genişletilmiyor, rezerv alanlarına ilişkin ciddi bir çalışma yapılmıyor. Nurhak ilçesinde bir yeri bile, bir sokağı bile rezerv alanına almadılar. Ne suçu var Nurhak'ın? Ekinözü ilçesi, geçen defa burada konuştum, rezerv alanına girdi ama "İçmeler" dediğimiz turizm bölgesi hâlâ rezerv alanının içerisinde maalesef değil. TOKİ yüzde 17-18 civarında konutları yapmış, yaptığı konutları vatandaşa teslim ediyor, yapılanları, eksiklerle teslim ediyor; geçen defa da söylemiştim, tuvalet var, kanalizasyon yok. Böyle tuhaf tuhaf uygulamalarla teslim ediyor, vatandaş "Ya, ne yapalım, bari başımızı sokacağımız bir yer olsun." diyor, gidiyor binaya giriyor; girmeden önce diyorlar ki: "Şu boş senede imza at bakalım." "Yahu, kaç para ödeyeceğim ben bu konutun karşılığında? Ne kadar bunun fiyatı, kaç ayda ödeyeceğim." diye sorduğunda "Ver anahtarı." diyor, elinden alıyor anahtarı. Ne kadar ödeyeceğini bilmiyor; faiz mi verecek, ne kadar faiz de verecek, bunu bilmiyor.

Köy evleri, çelik evleri iki yıldır yapamadılar; temel atıldı, çelik evler hâlâ öylece duruyor. Bu TOKİ'nin konutlarında da bir kısmının kurasını çektiler; daha bitmemiş apartman, konut daha bitmemiş, kura çekildi, "Sen şu dairedesin." diyor. Daha adam oturmamış, bir yıl sonra belki içine oturacak, şimdiden aidat alınıyor, şimdiden -oturan olmadığı hâlde- kapıcı parası alınıyor.

Sağlık zaten bitmiş durumda. Elbistan'da mesela dış hastanesinde altı aydan önce randevu alamıyorsunuz. Çocuk doktoru yok, Maraş'ta merkezden Elbistan'a gelip gidiyor nöbetçi çocuk doktoru; cildiye doktoru yok, endokrin doktoru yok. Üniversite hastanesi var, bütün hastaneler gitti, üniversite hastanesi var, bari sağlık hizmeti orada yapılınsın; üniversite hastanesine kadro vermiyorlar, mecburi hizmet kadrosunu açmıyorlar. Kadro ihdası verildi bazı personeller için yani kim için? Hemşire için ya da idari personel için kadro ihdası açıldı ama maalesef buna kullanım izni hâlâ verilmedi.

Velhasılkelam, Karamanmaraş perişanlık içerisinde. İşte, bakın, Büyükşehir Belediye Başkanı diyor ki: "Karamanmaraş'ımızın sağlıklı altyapısını güçlendiriyoruz." Nurhak Acil Durum Hastanesi ne zaman... Şubat 2024'te açılacak. İşte, burada kendi reklamları. Hastane var mı? Tövbe, hastane mastane yok. Başka, Türkoğlu Acil Durum Hastanesi ne zaman... Şubat 2024'te açılacak, yüz elli günde bitecek. Hastane var mı? Yok. Yaparsa kim yaptı? AK PARTİ yaptı. Ne yapmış? Bol bol yalan atmış. (CHP sıralarından alkışlar) Başka, Karamanmaraş Merkez Acil Durum Hastanesi... Şubat 2024 teslim. Daha fore kazıkları çıkılıyor. Yahu, arkadaş, niye "Biz bunları Şubat 2024'te teslim edeceğiz." dediniz de milleti kandırdınız. Karamanmaraş Şehir Hastanesi... Ocak 2024 teslim. Nerede bu hastane? Niye yapmadınız? Milleti niye kandırdınız? Sayın Cumhurbaşkanı geldiğinde Karamanmaraş'a işte, bunların cevabını vermek durumundadır. Diyecek ki: "Yahu, biz bu Maraşlıya söz verdik."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Vermiyor musunuz? Peki.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Velhasılkelam, Adalet ve Kalkınma Partisi Karamanmaraş halkını aldatmaktadır, kandırmaktadır ama Karamanmaraş halkı yerel seçimde gereğini yaptı, ilk genel seçimde bu defa daha da büyük bir Osmanlı tokadını vurup gönderecek bunları. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztunç.

Gündem dışı üçüncü söz, Edirne'nin sorunları hakkında söz isteyen Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a aittir.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Edirne'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Edirne'mizin tarımsal potansiyelini, tarımla ilgili karşı karşıya olduğu sorunları ve çözüm önerilerimizi konuşmak için gündem dışı söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

TÜİK verilerine göre Edirne, Türkiye'nin çeltik üretiminde yüzde 41'lik payla 1'inci, ayçiçeği üretiminde yüzde 13'lük payla önemli bir yere sahip, kanola ve buğday üretiminde de ülkemizin önde gelen şehirlerinden biridir; ülkemizin tarımsal üretiminin bel kemiğidir ancak Edirne'deki çiftçilerimiz ve üreticilerimiz ciddi sorunlarla boğuşmakta, devlet desteğine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Maalesef, bunun sonucunda tarımdan uzaklaşmakta ve köylerimiz boşalmaktadır. İlk olarak, çiftçimizin tarımdan nasıl uzaklaştığını anlamak için tarım üretimindeki yüksek maliyetlere dikkat çekmek istiyorum. Bugün buğday üretim maliyeti Ziraat Odaları verilerine göre ton başına 10.870 lira olarak hesaplanırken TMO'nun 2024 yılı alım fiyatları makarnalık buğday için ton başına 10 bin lira, ekmeklik buğday için ise ton başına 9.250 lira olarak belirlenmiştir. Ayçiçeğinde de durum çok farklı değildir; maliyetler dekar başına 5 bin liraya yaklaşmakta, ortalama verim hesaplandığında ayçiçeğinde de çiftçinin elinde yine bir şey kalmamaktadır. Çeltikte ise dekar başına maliyet 21 bin lirayı geçmiştir ve kilogram maliyeti yaklaşık 30 liradır. Bu maliyetlere karşılık baldo çeltik için TMO'nun alım fiyatı 31 lira olarak belirlenmiştir. Tarımsal üretimde de destekler kesinlikle yeterli değildir.

Edirne için bir diğer kritik sorun Meriç ve Tunca Nehirlerindeki kuraklıktır. O yüzden Çakmak, Hamzadere ve Çömlekköy Barajları siyasetüstüdür, çok önemlidir ve bir an önce tamamlanmalıdır.

Bunun yanında, hayvancılık da her geçen gün küçülerek yok olma yolundadır. Bunu sizlere sadece bir köyümüzdeki örnekle anlatmak istiyorum. Bakın, Meriç ilçemizin Akıncılar köyünde bundan on-on beş yıl önce 200 kadar inek vardı, bugün ise sadece 1 tane var; yanlış duymadınız, sadece 1 tane. O tek ineğe de Bülent kardeşim bakıyor, Allah ondan razı olsun. Şimdi, bu durumda, on yıl sonra bu köyde insan kalır mı; siz düşünün. Çiftçilerimiz yaptıkları üretim karşısında külliye zarar etmektedir. Maalesef bu tarım politikalarının yanlışlığı sonucu Edirne'deki köyler boşalıyor, araziler köylülerimizin elinden çıkıyor, daha acısı ise yabancılara eline geçiyor.

İYİ Parti olarak, yapıcı muhalefet anlayışımızla mevcut sorunlarla ilgili çözüm önerilerimizden bahsetmek istiyorum. Bizim için tarımsal politikalar millî güvenlik politikaları kadar önemlidir. Edirne gibi tarımsal üretimin yoğun olduğu bölgelerde müdahale alım fiyatları maliyetler doğrultusunda makul seviyelerde olmalıdır ve üründe devlet desteği gelişmiş ülkelerdeki gibi artırılmalıdır. TARSİM kapsamında sunulan destekler genişletilerek kuraklık, hastalık, dolu ve taşkın gibi tüm riskler bütün ürünleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır. Edirne'de alternatif tarım ürünleri konusunda çalışmalar yapılmalı ve üretime yönlendirilmeden önce gerekli altyapılar tamamlanmalıdır. Su yönetimi açısından damlama ve yağmurlama gibi tasarruflu sulama sistemleri teşvik edilmeli ve desteklenmelidir. Küçük ölçekli baraj ve göletler gibi su depolama projeleri yaygınlaştırılmalıdır. Kırsal kesimde gençlerin ve kadınların tarıma yönelmesi için destekler artırılmalıdır. Bütçeden Edirne'ye yönelik kırsal kalkınma projelerine daha fazla kaynak ayrılmalıdır. Gençlerin ve kadınların kırsalda kalması teşvik edilmelidir. Kooperatifleşme ve kümelenme projeleri desteklenmelidir. Kimyasal kullanımını azaltan organik tarım

ve iyi tarım uygulamaları desteklenerek Edirne'nin verimli toprakları ve su kaynakları korunmalıdır. Köy okulları açılmalıdır; bu, en önemlilerinden bir tanesi.

Sonuç olarak, Edirne ülkemizin tarımsal üretiminde vazgeçilmez bir ildir ancak çiftçimizin üzerindeki maliyet baskısı, su kaynaklarımızın tehdit altında oluşu, Tarım Bakanlığından gerekli yönlendirme ve altyapı çalışmalarının olmayışı ve yetersiz desteklerle tarımda sürdürülebilirliği sağlamak mümkün değildir diyor, Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akalın.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Saadet Partisinin kongresine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Bir dakikalık sözlerle geçmeden önce 2 arkadaşımıza -daha önce bende mazereti vardır- Şerafettin Bey'e ve Necmettin Bey'e söz vereceğim. Bu vesileyle, kongrenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, bütün Saadet Partisi camiasına da selamlarımızı, saygılarımızı iletiyoruz.

Şerafettin Bey, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

“Vatandaş kırmızı ete beklediği fiyatlarla ulaşabilsin diye ‘Gerekirse süratle Uruguay’dan, Brezilya’dan büyükbaş hayvan ithalini yapalım.’ talimatı verdim.” Bu sözler, bir zamanlar tarım ve hayvancılıkta kendi kendine yetebilen ülkemizin Cumhurbaşkanına ait sözler. Son bir yılda 1 milyar 45 milyon dolar tutarında canlı hayvan ve et ithalatı yapılmış fakat fiyatlar bir türlü düşmemiş. Buradan soruyorum: Daha önceki ithalatlarınızın düşüremediği et fiyatlarını yeni ithalatlarınız nasıl düşürecek? Milletimiz kaybederken bu ithalat işinden kimler kazanç sağlıyor? Siz, öncelikle yerli üreticiyi, besiciyi destekleyin, üretimi artıracak adımlar atın fakat heyhat! Yerli tarımı ve hayvancılığı bitirdiniz, ülkemizi Güney Amerika’nın, Avrupa’nın pazarı hâline getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Uyarıyoruz; bu böyle gitmez, gitmez, gitmeyecek de.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Buyurun Sayın Necmettin Çalışkan.

2.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Tip 1 diyabet hastası çocukların şeker ölçüm sensörü ihtiyacına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Türkiye’de yaklaşık 30 bin çocuğun Tip 1 diyabet hastası olduğu biliniyor. Bu çocukların hayatiyetini, sağlığını koruması açısından günde birkaç kez şeker kontrolleri yapılmak zorunda. Bu açıdan, şeker ölçüm sensörleri çocuklar için hayat kurtarıcı derecede önemli. Ne yazık ki bu cihazlara ulaşmak her aile için mümkün olmuyor. Hayatını zor koşullarda geçiren asgari ücretlilerin, memurların bunu karşılaması neredeyse imkânsız. Binlerce aile büyük bir çaresizlik içerisinde bulunuyor. Böyle bir çağda bu konu elbette bütçe değil vicdan konusudur. Bunun acilen çözülmesi gerekir. Bu sensörlerin Sağlık Bakanlığınca ücretsiz olarak dağıtılması gerekir çünkü sosyal devletin gereği budur, çünkü devlet bugünler için vardır, bu vatandaşlarımızı çaresizlik içerisinde bırakmamalıdır.

BAŞKAN - Teşekkürler.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Buradan Sayın Mehmet Şimşek'e biz de bir ön duyuruda bulunalım. Bütçe için buraya gelecekle ve sensör meselesinin neredeyse bütün vekiller tarafından aynı duyarlılıkla takip edildiğini ve talep edildiğini bilerek gelirse ne iyi olur. Buradan bunu anons etmiş olalım.

Evet, ilk söz, İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'ın, AK PARTİ hükümetlerinin engellilerle ilgili çalışmalarına ilişkin açıklaması

İNANÇ SİRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Malatyamız'da kendilerini ziyaret ettiğimiz değerli hemşehrilerimiz Kifayet ve Nurhan Hanım kardeşlerimiz gibi nice vatandaşımızın dillerine pelesenk olmuş sözlerini Gazi Meclisimizin çatısı altında ifade etmek istiyorum. AK PARTİ Hükümetlerimizin engellilerle ilgili devrim niteliğindeki çalışmalarını en güzel şekilde özetlediler. "Eskiden evden çıkmak dahi zordu, şimdi, sosyal hayata ve çalışma hayatına dâhil olabiliyoruz." 2002'den bu yana engelli vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırmak için detayına girildiğinde günlerce konuşulacak bir hizmet silsilesini hayata geçirdik, EKPS, pozitif ayrımcılık düzenlemesi, evde bakım desteği, erişilebilirlik düzenlemeleri, engelsiz yaşam merkezleri, korumalı iş yerleri, psikososyal destek programları, ücretsiz eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri, paralimpik spor destekleri, ÖTV ve KDV muafiyetleri gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İNANÇ SİRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Malatya) - Kifayet ve Nurhan Hanım gibi binlerce vatandaşımızın hayatına dokunmuş, engeli dayanışma ve kararlılıkla aşmanın mümkün olduğunu göstermiştir.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Güzelmansur...

4.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, benzin fiyatlarına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı "Benzinde Avrupa'nın en ucuz 2'nci ülkesiyiz." diye açıklama yapmış. Hani ünlü bir söz var "Ekonomide kaide alım gücüyle ölçülür. diye. Almanya'da asgari ücret 75 bin liraya yakın, 1 litre benzin ise 66 lira yani Almanya'da aylık asgari ücretle 1.136 litre benzin alınıyor. Türkiye'de ise asgari ücretlinin 1.136 litre benzin alabilmesi için üç aylık asgari ücretini vermesi gerekiyor; bizdeki aylık asgari ücretle yalnızca 397 litre benzin alınabiliyor. Dolayısıyla rakamları eğip bükme, tek yanını göstermek vatandaşı rahatlatmıyor. Satın alma gücüne baktığımızda Türkiye Avrupa'daki en pahalı benzini ve motorini kullanan ülkedir, nokta.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ayhan Barut...

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ücretli doğum iznine ve kamuda aynı yerde zorunlu dört yıl çalışma şartına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, Türkiye'de hâlen kamu ve özel sektörde ücretli doğum izni, iki ay doğum öncesi, iki ay doğum sonrası olmak üzere dört ay uygulanıyor. Kamuda çalışan kadın

emekçilerimiz doğumdan sonra iki aylık bir bebeği nereye bırakıp göreve gidecek? Doğum sonrası ücretli izin acilen altı ay ve üzerine çıkarılmalıdır. Bebek 2 yaşına gelene kadar da ücretli izin ve kısmi çalışma imkânı sunulmalıdır. Zaten bu konuyla ilgili yasa teklifi hazır. Burada siyasi ayırım gözetmeden hareket edilmesi gerekir. Her evlat anne sevgisi ve ilgisini sınırsız bir şekilde yaşamalıdır. Hem kamuda hem özel sektörde bu konuyla ilgili düzenleme yapılmalıdır. Ayrıca, kamuda aynı yerde zorunlu dört yıl çalışma şartı kaldırılmalı, aile bütünlüğünü engelleyen uygulamalardan vazgeçilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

6.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, öğretmen atamalarına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğretmenlik bir toplumun geleceğini şekillendiren en kutsal mesleklerden biridir ancak ne yazık ki bugün atanmayan öğretmenlerimiz hak ettikleri kadrolara kavuşmayı, mesleklerini icra etmeyi ve gelecek kuşaklar yetiştirmeyi beklerken adil olmayan mülakat sistemiyle karşı karşıya kalmaktadır. Mülakat uygulaması liyakati gölgede bırakmakta, öğretmenlerimizin emeğini değersizleştirilmektedir. KPSS sonuçları üzerinden yapılacak şeffaf bir atama hem öğretmenlerimizin haklarını teslim edecek hem de eğitim sistemimizi güçlendirecektir. Atanmayan öğretmenler bu çerçevede Millî Eğitim Bakanlığının ihtiyacı olan 68 bin öğretmen atamasının ivedilikle gerçekleştirilmesini beklemektedir. 24 Kasım Öğretmenler Günü öncesi 68 bin öğretmen ataması haberini verelim ve bu atama, Öğretmenler Günü kutlamamız olsun.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

7.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşananlara ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ilkesi Meclisin varoluşunun temel dayanağını oluşturur. Türkiye Büyük Millet Meclisi müzakere yeridir, mücadele yeridir ama asla ve asla hiç kimsenin saygısızlık yapacağı, bırakın kamu adına görev yapan bir Bakana yapmayı, herhangi bir kişinin bir diğerine saygısızlık yapacağı bir mekân değildir. Dolayısıyla sesimizi değil sözümüzü yükselteceğiz, muhalefetimizi en sert şekilde yapacağız ama bunu elbette ki antidemokratik yöntemlerle yapmayacağız. Dün yaşanan görüntüler bütün milletimizi ve vekillerimizi rahatsız etmiştir. Yüce Mecliste birlikte 2028’e kadar çalışacağız, burada milletin hayrına olacak kararlar alacağız. Böylesine çirkin olaylarla anılmayı bu ulvi Meclise yakıştıramıyorum. Önemli olan, baki kalan gök kubbede hoş bir sada bırakmak; gayemiz sadece hoş bir sada değil bu Gazi Mecliste daha güzel yarımlar inşa edebilmektir. İşte bütün gayretimizin sebebi budur.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, infaz koruma memurlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Bakan.

İnfaz koruma memurlarımız, ülkesi ve milleti için her türlü zorluklara göğüs gererek suç ve tehlikenin tam ortasında toplum düzenini korumak için büyük bir özveriyle çalışmaktadırlar. Gecesi gündüze karışan, tehlikeli ve ağır iş yükü altında ezilen emekçilerimiz, düşük maaşlarla yetersiz özlük koşullarında çalıştırılırken yıllardır Adalet Bakanlığı tarafından kendilerine verilen sözlerin tutulmasını istiyorlar. 60 bin infaz koruma memuru; emniyet hizmet sınıfına geçirilmek, mevzuatın güncellenmesi,

görev tanımlarının yeniden düzenlenmesi, yıpranma haklarının geriye dönük olarak işletilmesi, maaşlarının yükseltilerek çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve 3600 ek göstergeden yararlanma konularında atılacak adımları büyük bir umutla beklemektedirler. İnfaz koruma memurlarımızı oyalamaktan vazgeçin ve yıllardır yok sayılmalarına rağmen seslerini duyurmaya çalışan memurlarımıza haklarını verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sami Çakır...

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Gebze OSB-Darıca Sahil Metro Hattı'na ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Kocaeli'de bir projede daha sona doğru bir adım atılarak Gebze OSB-Darıca Sahil Metro Hattı'nda test sürüşü gerçekleştirildi. Metro hattıyla Kocaeli ulaşımında ciddi bir dönüşümün sağlanacağı öngörülmektedir. Yüzde 85'i tamamlanan hattın şehirde heyecan yaratması yanında, kullanılan ekipmanların büyük kısmının yerli olması ve sürücüsüz araçla bunun başarılmış olmasını takdir ve tebrik ediyorum. 15 kilometrelik hattın günde 330 bin yolcuya hizmet etmesi planlanıyor. Toplamda 31 kilometre uzunluğundaki hat Gebze Gar İstasyonu, Marmaray aktarması, Adliye İstasyonu ve Sabiha Gökçen Metrosu'yla entegre edilerek Gebze bölgesinin ulaşım altyapısına ciddi bir katkısı olacak. Cumhurbaşkanımıza, Ulaştırma Bakanlığına, şehrin güzelleşmesi adına cansiparane çalışan Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın'a ve emeği geçenlere gönülden teşekkür ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ali Karaoba...

10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 22 Kasım Diş Hekimliği Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

22 Kasım Diş Hekimleri Günü'nde hekimlerimiz bilimsel diş hekimliği eğitiminin 116'ncı yılını ne yazık ki buruk bir şekilde kutluyor. Planlama yapılmadan açılan diş hekimliği fakültelerinin ve mezunlarının sayısı, ağız ve diş sağlığı farkındalığına önem verilmemesi, hak ettiği özlük haklarına sahip olmayan genç hekimlerimizin yurt dışına gitmelerine sebep olmakta. Sağlıkta şiddetin artması, özel sağlık kuruluşlarında taşeron diş hekimlerinin çalıştırılması, yirmi dakikada MHRS süresinin teşhis, tedavi ve planlaması, tedavi işlemlerinin yetersiz olması, performans ve nöbet sisteminin hekimleri olumsuz etkilemesi ve kamuda söz verilen istihdamın yaratılmaması genç hekimlerimizi doğrudan etkilemektedir. Bir de diş hekimlerimizin haklı talepleri bir an önce duyulmalı ve daha iyi bir sağlık hizmeti için Bakanlık gerekenleri yapmalıdır. Diş hekimlerini dinleyin. Diş hekimleri hakkını alacak.

BAŞKAN - Sayın Sümeyye Boz...

11.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, cezaevlerindeki uygulamalara ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevleri, devletin Kürtlere yönelik düşmanlık ve asimilasyon politikalarının en yoğun biçimde uygulandığı yerler hâline gelmiştir. Mehmet Durak Karak'a verilen ölünceye kadar hapis kararı, hukukun açıkça bir infaz aracı olarak kullanıldığını göstermektedir. Yüzde 90 engelli Şaban Kaygusuz'un tek kişilik hücreye kapatılması, annesiyle Kürtçe konuşmasının yasaklanması ve telefonunun kesilmesi devletin Kürt kimliğini hedef alan sistematik işkencesinin bir parçasıdır. Kürtçe konuşmayı bile kriminalize eden bu yaklaşım, sadece faşizan değil, insanlık onuruna doğrudan bir saldırıdır da. Adalet, bu coğrafyada iktidarın keyfi kararlarıyla katledildiği bir kavrama dönüşmüştür. Somut adımlar

atılmaksızın barış söylemleriyle yaratılmaya çalışılan illüzyon Kürt halkına uygulanan bu politikalarla çürümektedir. Bu düşmanca tavırlarla tek bir Kürt'e dahi boyun eğdirmeyeceksiniz. "..."¹

BAŞKAN - Sayın Celal Fırat...

12.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Adıyaman'daki deprem konutlarına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, 6 Şubat depremlerinin üzerinden neredeyse iki sene geçti ancak sıkıntılar, ayrımcılıklar devam ediyor. İktidar, birçok söz vermesine rağmen, halkımızın yaralarını saracak adımlar atmadı. Bir örnek vermek gerekirse, Adıyaman'ın Çelikhan ilçesine bağlı Pınarbaşı beldesi Bulam, Kurudere -2 mahallesi- Balıkburnu ve yine, o bölgedeki irili ufaklı mezraların deprem konutlarına ilişkin hiçbir gelişme yok. Kurudere mevkisinde yapılması kararlaştırılan 238 konut daha önce ihale edilmiş, sonbaharda teslim edilecek denilmiş ama maalesef, hâlen temeli dahi atılmamıştır. Yeni gelen bilgilere göre de ihale iptal edilmiş. Bulam, Kurudere, Balıkburnu Alevi diye mi bu konutlar yapılmak istenmiyor? Bu ayrımcılık niye? Bu insanlar kışı nasıl geçirecek? Madem evleri yapmadınız, deprem mağduru ailelerin kışı geçirmeleri için nasıl bir çalışma yapacaksınız? Konutların derhâl yapılmasını istiyorlar. Konutları teslim edene kadar en azından kira yardımı yapılırsa çok çok güzel olur.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın İzzet Akbulut...

13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; et üreticileri ne yazık ki bir yandan maliyetlerle uğraşmaya çalışıyor, bir yandan da ithal etle uğraşiyor. İthal etin kaldırılmasını talep ediyorlardı sürekli ama dün Cumhurbaşkanımız hem Uruguay'dan hem Brezilya'dan et ithalatının yapılmasıyla alakalı talimat verdiğini açıkladı. Yani akıl alır gibi değil yani etin fiyatı mı pahalı, etin maliyeti mi pahalı, buna iyi bakmak gerekiyor. Yem fiyatlarındaki sürekli artışa iyi bakmak gerekiyor. Benim memleketim Burdur'da da tarım ve hayvancılık var. Karkas eti şu anda 320'ye, 330'a, en fazla 340'a kestiriyor üretici ama bugün kasaba gittiğiniz zaman 500 liradan aşağı kıyma da alamıyorsunuz ama kasaba da diyecek bir şey yok çünkü onun da işletme maliyeti yüksek, kirası fazla, soğutması için elektriği fazla. Önce maliyetlerle baş edilmeli, ithal ete son verilmeli diyorum.

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar...

14.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, huzurevlerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, ülkemizin nüfusu yaşlanmakta olup 9 milyona yakını 65 yaş üzerinde ancak huzurevleri sayısı yetersiz. Bakanlığa ait 169, özel sektöre ait 267 huzurevi var. Özel huzurevlerinin fiyatları cep yakıyor. Bakanlığa ait huzurevi ücretleri de özeli aratmıyor. En düşük 12.500 lira olan emekli maaşına karşılık huzurevi fiyatları 5 bin ila 40 bin lira arasında. Parası olana huzurevi var, olmayana kuyruk. AKP Hükümetinin derdi sosyal devlet değil üç beş kişiyi zengin etmek. Tekirdağ'da yaklaşık 110 bin yaşlımıza karşılık 650 yatak kapasitesine sahip huzurevi var. Süleymanpaşa'da bulunan huzurevi sakinlerini Malkara'ya yığdınız, "Bir yıl içinde yıkıp inşa edeceğiz." dediniz, sözünüzü tutun Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

15.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Göbeklitepe'ye ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

On iki bin yıllık geçmişiyle kültür ve medeniyetlerin birbiriyle harmanlandığı Şanlıurfa'mızda UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Göbeklitepe okulların ara tatile girmesiyle öğrencilerimiz ve ailelerinin yoğun ilgisini gördü. İlk ve ortaöğretim kurumlarında birinci dönem ara tatilini fırsat bilen binlerce kişi Şanlıurfa'mızı ziyaret etti. Şanlıurfa Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü verilerine göre 9-17 Kasım tarihleri arasında 51.047 kişi Göbeklitepe'de tarihe tanıklık etti. Geçen yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında yüzde 48 artış sağlandı. Şanlı şehrimiz tarihi dokusu, doğal güzellikleri, kültürü, gastronomisiyle ülkemizin dünyaya açılan kapısı olmaya devam edecek.

Tatilde Şanlıurfa'mıza gelen tüm ailelere teşekkür ediyor, tarihi zenginlikle bezeli güzel şehrimize herkesi davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Bülbül...

16.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşananlara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanı Savaş Duman TİP İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a saldıran AKP İzmir Milletvekili Alpay Özalan'ı tebrik yağmuruna tuttu. Şiddet övgüsü yapan dekanla ilgili işlem yapıp yapılmadığını sordum. Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü Bülent Kent Dekan Duman hakkında soruşturma yapma gereği görmemiş. Rektör "Paylaşım kişinin göreviyle ilgili değil ve mesai saatleri dışında yapıldı." yanıtını verdi. Rektöre bak; şiddete destek veriyor, bir de hukukçu. Dün bütçede hiçbir hakaret veya müdahale olmadığı hâlde protestoya tahammülü olmayan AKP'lilerin ve bakanların gün boyu milletvekillerimize nasıl iftira atıp hakaret ettiklerini gördük. Şimdi soruyorum: "Muhalefet milletvekilleri kayyuma karşı Mecliste protesto yapamaz ama biz onlara yumruk atabiliriz." mi diyorsunuz? AKP, protesto hakkını hiçe sayan, anayasal hak ve özgürlükleri yok sayan bir iktidardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

17.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, esnaf ve sanatkarların sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, ülkemizde 2 milyon 216 bin, Çorum merkez ve ilçelerinde 20.124 kayıtlı esnafımız var. Esnafın yüzlerce sorunu var. Esnaf kan ağlıyor; çekini, senedini ödemekte zorlanıyor, BAĞ-KUR ve SGK primini ödeyemiyor, sıftah yapamadan dükkânını kapatıyor. Özellikle nakit akışında ciddi sıkıntı yaşayan esnafın ödeme koşullarının daha hassas belirlendiği kredi türleriyle desteklenmesi gerekmekte. Esnaf ve sanatkarlarımızın birçoğu KOBİ tanımı içerisinde olmadığından KOSGEB desteklerinden yararlanamıyor. Yine, kalkınma ajansları desteklerinden de yararlanamayan esnafımız ve sanatkarımız, vergi yükünün hafifletilmesi ve ticari faaliyetlerinin sürdürülebilmesi için yeni bir vergi sistemine ve bazı vergilerin revize edilmesine ihtiyaç duymaktadır. Esnaf ve sanatkarlarımıza enerji ve su gibi giderleri üzerinden indirim ya da özel tarife uygulanmalı. 1 ila 3 eleman ya da tek başına çalışan esnafın belini SGK ve BAĞ-KUR primleri düşürülerek istihdamın önu açılmalıdır. İğneden mobilyaya kadar her şeyi satan zincir marketlerle ilgili esnafın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kamuran Tanhan...

18.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Uğur Kaymaz'a ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bugün 21 Kasım, Uğur Kaymaz'ın katlinin yıl dönümü. Uğur ve babasını katleden failler cezasız bırakılırken 2016 yılında Kızıltepe Belediyesine atanan kayyum,

Uğur Kaymaz ve katledilen çocukların anısına dikilen heykeli yıkarak işe başladı. Ardından ise katliamın yıl dönümü olan 21 Kasım 2016'da belediyede çalışan anne Makbule Kaymaz'ı KHK'yle işinden çıkardı. Yine, Derik Belediyesi tarafından Uğur Kaymaz anısına yapılan parkın ismi de kayyum tarafından değiştirildi. 31 Mart seçimlerinden sonra yeniden parka Uğur Kaymaz isminin verilmek istenmesi üzerine Derik Kaymakamlığı Uğur için örgütle ilişki iddiasını ortaya attı. Geçen yirmi yılda adalet mumla arandı. Uğur'un kardeşi Alişer şöyle diyor: "Belki mahkemelerden sonuç alınmadı ama halkın vicdanında failleri de onlara bu emri verenleri de ve onları koruyanları da mahkûm ettik." Ape Musa'nın dediği gibi "Zulüm Kürtlerin kaderi değildir."

BAŞKAN - Sayın Bilal Bilici...

19.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'da yaşanan asayiş sıkıntılarına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Adana'da yaşanan asayiş sıkıntıları, özellikle mafyavari, gangsterverimsi faaliyetler; tehdit, yağmalama, şantaj, adam yaralama işleri aldı başını gidiyor. Adana ilinde bir an önce kırmızı alarm verilmeli ve kriz masası kurulmalıdır diyorum. Şu ana kadar bu hususta milletvekillerine, özellikle muhalefet milletvekillerine bir brifing de verilmemiştir. Hakkaniyet, eşitlik ve adalet çerçevesinde tüm milletvekillerinin, tüm Adana milletvekillerimizin aynı anda ve aynı içerikte bu hassas durumun kronolojik ve detaylı bir şekilde, aksiyon planlarıyla beraber ve çözüm için net bir tarih verilerek bilgi ve brifing almasını talep ediyorum. Vatandaşımıza aktarılan "Gereğini yapacağız, yapılacak; ecek,acak." bahanelerini de kabul etmiyoruz. Adana daha iyi günleri hak ediyor, huzuru hak ediyor, barışı hak ediyor, kalkınmayı hak ediyor.

BAŞKAN - Sayın Çiçek Otlu...

20.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Tokat Zile'nin Kervansaray köyü yakınlarındaki mermer ocaklarına ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, mermer maden ocaklarının neden olduğu ekolojik yıkımlardan biri de Tokat Zile Kervansaray köyünde yaşanıyor. Kervansaray köyü yakınlarında bulunan 6 adet mermer ocağı işletmesi sonucu köyde yaşayanlarda son zamanlarda çok yoğun göğüs hastalıkları ortaya çıkmaya başlamıştır. Ekolojik tahribatın yarattığı yıkım ortadayken bunun nedenlerine ve nasıl giderileceğine dair bölge halkıyla görüşmelerimiz sürüyor. İnsan ve can sağlığını tehdit eden tüm unsurlara karşı DEM PARTİ olarak ekolojik mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Mahmut Dindar...

21.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, aile hekimlerinin ve sağlık emekçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

MAHMET DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile hekimleri ve sağlık emekçileri otuz altı haftadır taleplerini kamuoyuna duyurmaya çalışmaktadır. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin fiziki ve tıbbi donanımı kamudan sağlanmalıdır. Koruyucu sağlık hizmetleri önemsenmeli, hekim başına düşen sayı en fazla 2 bin kişi olmalıdır. Kadrolu ve güvenceli istihdam modeliyle yeterli hemşire, ebe, teknisyen görevlendirilmeli, aşılama ve diğer koruyucu hekimlik uygulamaları desteklenmeli, geliştirilmelidir. Kadrosuz, güvencesiz bir şekilde çalışan emekçiler kadroya geçirilmelidir. Aile hekimlerine ve tüm sağlık emekçilerine emekliliğe yansıyacak, tek kalemde oluşan, performansa bağlı olmayan, insanca yaşamaya yetecek düzeyde, izin kullandıklarında, hastalandıklarında kesilmeyecek maaş ödenmelidir. Yüzde 35 vergi kesintilerinden vazgeçilmeli, en fazla yüzde 15 vergi kesintisi hayata geçirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Seda Gören Bölük...

22.- İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, İstanbul'da suya yapılan zamma ilişkin açıklaması

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Su konusunda İstanbulluya söz veren fakat vaktini hemşehrilerimiz için değil siyasi emelleri için harcayan İmamoğlu sözünü yine tutamadı. Dün İBB Meclisinde yapılan İSKİ bütçesi görüşmelerinde CHP'li Meclis üyeleri tarafından İstanbullu hemşehrilerimizin sırtına yüzde 17,5'luk su zammı yüklendi. Mecliste oylanan su zammı teklifi AK PARTİ'li Meclis üyelerimizin "hayır" oyu vermesine rağmen kabul edildi. İstanbullunun suyuna bir yılda 3 kere zam yapan, 2019'da birim fiyatını 4 TL'den teslim ettiğimiz suya yüzde 948'lik zamlarla yaklaşık 38 liraya yükselten mitoman CHP'li İBB yönetimi ve Meclis üyelerini İstanbullu hemşehrilerim adına derhâl bu yanıltan dönmeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

23.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem illerindeki mücbir sebep uygulamasına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Mücbir sebep hâli kamu alacaklarının tahsiliyle ilgili bir konudur. 30 Kasım itibarıyla seçim bölgem Hatay'da ve diğer deprem illerinde mücbir sebep uygulaması sona erecektir. Şimdi, mücbir sebep hâlini 2026'nın sonuna kadar -idareden beklentimiz odur ki- uzatmak zorundasınız. 2023 Ocak ayından bu yana özel idarelere SSK primleri, vergi, resim ve harçlar ödenmemektedir; bildirim ve beyanname verilmemektedir. Hatay'ın durumu ticari hayatın sürdürülebilirliği açısından uygun değildir, ne mükellefler ne mali müşavirler bu noktada değildir. O yüzden, Sayın Bakan, mevzuat üzerine sonu gelmez nutuklar atmayın, mükellefin ticari hayatıyla ilgili iyileştirmeleri yapın.

BAŞKAN - Sayın Burak Akburak...

24.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, yasa dışı bahis sitelerine ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Türkiye'de yasa dışı bahis siteleri ekonomik kayıplara neden olmakla birlikte, gençlerimizi ve ailelerimizi tehdit eden âdeta kara bir çukur hâline gelmiştir. Bu siteler milyonlarca liralık yasa dışı gelir elde ederken vatandaşlarımızı ve özellikle gençlerimizi borç batağına sürükleyip çaresizliğe mahkûm ediyor. Gençler kolay ve yüksek kazanç vaadiyle kandırılarak sosyal medya gibi ortamlar aracılığıyla hem maddi hem de manevi çöküşe itiliyor. Gençlerimiz her geçen gün kumar illetiyle daha da çok tanışıyor ve bunların hiçbirine maalesef yeterli bir önlem alınamıyor.

Bu sorun, sadece bir adli vaka değil aynı zamanda toplumsal bir çöküştür. Sosyal medya platformlarına ve kumara teşvik edenlere karşı caydırıcı yaptırımların acilen uygulanması zorunluluktur. İktidarın bir an önce gençlerimizi ve ailelerini parçalayan bu yasa dışı çetelere karşı mücadelesini artırarak gerekli önlemleri almasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki ölüm oranlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye cezaevlerinde her gün ölüm oranları artıyor. 1 Ocak 2024-13 Kasım 2024 arasında yaptığım takiplerde cezaevlerinde 50 ölüm olduğunu gördüm; 49'u erkek, 1'i kadın. Cezaevlerinde bu

yüksek ölüm sayıları neden? Çünkü sağlığa erişim hakkı anlamında çok büyük ihlaller yaşanıyor ve oldukça ağır hak ihalleriyle karşılaşılıyor insanlar. Ağır hastalar zamanında doktora kavuşmıyor, teşhis ve tedavide çok önemli gecikmeler yaşanıyor.

Mustafa Karatepe bir yıldır kanser olduğu hâlde hâlen tedaviye kavuşabilmiş değil, Kırşehir S Tipi Cezaevinde ve maalesef ölüme doğru gidiyor. Adalet Bakanlığı duyarsız ve Mustafa Karatepe'nin tedavisi skandal bir şekilde son derece gecikmiş bir hâlde. Bütün bunlara rağmen, denetimli serbestlik ve şartlı tahliyelerin de oldukça geciktirildiği görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkürler arkadaşlar.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Saadet Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Kaya, buyurun lütfen.

26.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, MİT Başkanının AK PARTİ'ye ve CHP'ye brifing vermesine, OHAL rejimine ve bu uygulamanın ortadan kaldırılması için verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Geçen haftalarda burada MİT Başkanı Sayın İbrahim Kalın'ın Adalet ve Kalkınma Partisi MKYK toplantısına katılarak bir toplantıya iştirak etmesini hep beraber eleştirmiştik. Ardından, dün de Cumhuriyet Halk Partisini ziyaret ederek bir brifing, bir sunumda bulunduğu dair bilgiler kamuoyuna yansımış oldu. Doğrusu bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin parti devleti olma hareketini ya da AK PARTİ ziyaretini meşrulaştıran bir adımdır. Şayet MİT Başkanının bütün siyasi partileri bilgilendirmesini gerektirecek yeni ve güncel bir gelişme varsa MİT Başkanına düşen... Bağlı olduğu kişi Sayın Cumhurbaşkanı ya da Cumhurbaşkanı Yardımcısının burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, talep üzerine, kapalı bir oturum gerçekleştirilerek bu konuda bütün Meclisi bilgilendirmesi gerekirken Türkiye'de sanki 2 parti varmış, biri Adalet ve Kalkınma Partisi, diğeri de Cumhuriyet Halk Partisi şeklindeki bir ziyaretin MİT Başkanlığı gibi bir makamın siyasileştirilmesine sadece olanak sağladığını buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla MİT Başkanının AK PARTİ ve CHP arasında gidip gelip güvenlik konularını veya başka meseleleri brifing şeklinde vermesinin MİT Başkanına yakışan bir davranış olmadığını, dolayısıyla şayet bütün partileri -Mecliste grubu bulunan 6 siyasi partiyi, grubu bulunmayan ama temsil edilen diğer partiler dâhil olmak üzere- ziyaret edecekse elbette bir sözüm yok ama buna rağmen ideal olanı kendisinin değil bağlı olduğu Cumhurbaşkanının ya da görevlendirdiği Cumhurbaşkanı Yardımcısının -çünkü bildiğim kadarıyla herhangi bir bakanlığa bağlı değil Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde- gelip burada Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmesi lazım. Adalet ve Kalkınma Partisine başka bir sunum, Cumhuriyet Halk Partisine başka bir sunum; diğer partilere hiç gitmeyerek yapacağı tek şey bu makamı, devlet ile hükûmet ayrımını ortadan kaldıracak, parti devleti hâline getirecek bir adım olduğunu belirtiyoruz. Nasıl Adalet ve Kalkınma Partisi MKYK sunumunu eleştirdiysek Cumhuriyet Halk Partisine yaptığı bu ziyareti de doğru bulmadığımızı ve buradan eleştirdiğimizi bir kez daha ifade etmiş olalım.

Sayın Başkanım, bir diğer önemli husus, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra Türkiye'de 20 Temmuz 2016'da bir OHAL ilan edildi. İlki 19 Ekim 2016'dan başlamak üzere, üçer aylık periyotlarla toplam 7 kez uzatıldı ve 20 Temmuz 2018'de OHAL artık sona erdi ancak OHAL uygulamalarının meydana getirdiği KHK'lerle gelen, sonra da kanunlaşan düzenlemeler OHAL süresi sona ermesine rağmen hâlâ yürürlükteki yerini korumaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Oysa birçok Anayasa Mahkemesi kararında belirtildiği gibi, OHAL döneminde çıkarılan düzenlemelerin OHAL amacı ve süresiyle sınırlı olması gerekiyor. Dolayısıyla bu iki yıllık süreç içerisinde olağanüstü hâl gerektiren şartlar ortadan kalkmış olacak ki OHAL yeniden uzatılmadı ve yine OHAL şartları süresi ortadan kalktığına göre bu KHK'lerin yürürlükten kaldırılması gerekir ama görüyoruz ki aradan geçen sekiz yıla rağmen Belediyeler Kanunu'nun 45'inci maddesine eklenen üçüncü fıkrayla âdeta sekiz yıldır devam eden bir olağanüstü hâl rejimi belediyeler üzerinde uygulanmaya çalışılıyor. Son örneklerini 2024 seçimlerinden sonra devam ettirmekte olduğunu gördüğümüz bu yarayı parti ayırt etmeksizin bütün belediye başkanlarının artık bir güvenceye kavuşturulması adına bir girişimde bulunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Burada grubu bulunan siyasi partilerden Saadet-Gelecek Grubu olarak İYİ Parti, DEM PARTİ, Cumhuriyet Halk Partisi; grubu bulunmamakla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen partiler, her biri Meclise bir kanun değişikliği teklifinde bulundular. Saadet Partisi olarak biz de artık iki yıllık OHAL süresi bittiğine göre, iki yılı çok aşan bu sekiz yıllık OHAL rejimine Adalet ve Kalkınma Partisinin son vermesini beklediğimizi bir kez daha ifade ediyoruz. Biz tarihe kara bir leke olarak sekiz yıldır sürdüğünüz bu uygulamanın ortadan kaldırılması için üzerimize düşen vazifeyi yaptık ve kanun değişikliği teklifimizi Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduk. Şayet Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımız da OHAL rejimine, olağanüstü hâl uygulamalarına karşılarsa, demokratik hukuk devletine inanıyorlarsa, seçme ve seçilme hakkına inanıyorlarsa, millî iradeye inanıyorlarsa bizim getirdiğimiz bu kanun teklifinin bir an önce burada yasalaşmasıyla ilgili üzerine düşen vazifeleri yapmalarını bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son bir dakika, toparlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sakın bize “Yahu, işte bir boşluk var, bu boşluğu doldurmak için mecburen bunu getirdik.” demeyin. Çünkü OHAL dönemleriyle sınırlı olabilir bazı olağanüstü hâl uygulamaları ama sizden önce de zaten bir belediye başkanının tutuklanması, geçici olarak görevini yapamaması, istifa veya benzeri hâllerde belediye başkanlığı makamı boşaldığı zaman 45'inci maddenin ilk fıkrasında valinin ya da kaymakamın on gün içerisinde Meclisi toplayarak geçici veya sürekli bir belediye başkanı seçimine dair bir düzenleme kanunda var. Onun için OHAL şartlarını uzatmaya çalışmayın. Bunu, belediye başkanlarının boynunda bir Demokles'in kılıcı gibi sallandırmaya çalışmayın, öngörülebilirliğe imkân sağlayın. Bakın, Mardin Belediye Başkanını görevden alıyorsunuz, on yıllık verilen henüz kesinleşmemiş bir ceza gerekçe gösteriliyor. İyi de 14 Mayıs'ta bu ceza verildi, siz kasım ayında görevden alıyorsunuz; altı aydır suç mu işliyorsunuz İçişleri Bakanı olarak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son bir dakika lütfen.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yani 14 Mayıs'ta ceza alan bir belediye başkanının bu cezasını kayyum atamaya gerekçe gösteriyorsanız İçişleri Bakanı, 14 Mayıs'tan 4 Kasım'a kadar suç mu işliyorsunuz?

Yoksa siyaseten zeminin olgunlaşmasını bekliyorsun? Eğer bu hukuki bir kararsa 15 Mayıs'ta niye adım atmadın? Yok, siyasi bir kararsa zaten buna itiraz ediyoruz.

Esenyurt Belediye Başkanı, üstüne tebrikler yazmışsınız, adamı o dönemlerdeki çalışmalarından dolayı takdir etmişsiniz. Şimdi de vay efendim “On sene önceki çalışmalarından dolayı senin Belediye Başkanlığına kayyum atıyoruz.” diyorsunuz. E, niye seçildiği gün atamadınız da 4 Kasım beklediniz? Şartların olgunlaşmasını mı bekliyorsunuz? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bu çifte standartlarınızla bu ülkede artık demokrasi yürümüyor. İnandırıcılığınızı yitiriyorsunuz ve siyasallaştırıyorsunuz her kurumu.

Bir an önce bu önergelerimize destek verin veya siz bir öneri getirin, biz destek vermeye hazır olduğumuzu ifade ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez konuşacaklar.

Buyurun.

27.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, kayyum atamalarına ve hazırladıkları teklife, gıda güvenliğine, vize problemlerine, Kaz Dağları'ndaki projeye, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; kayyum konusundaki uygulamalara itiraz ettiğimizi müteaddit defalar ifade ettik. Millet iradesine ipotek koymanın doğru olmadığını ifade ettik. Bunun başka bir çözüm yolunun olması gerektiğini ifade ettik. Başta Sayın Genel Başkanımız Dervişoğlu olmak üzere bütün parti yetkililerimiz bu konudaki kanaatlerini müteaddit defalar ortaya koydular. Bizim de parti olarak bir teklifimiz olacak, bu hazırlıkları tamamladık ve Meclise takdim edeceğiz. Umuyorum bu demokratik tutum ve tavır Parlamentoda uygun görülür ve Türkiye’de bugün yaşanan bu sıkıntılara bir nebze olsun çözüm olur.

Değerli arkadaşlar, 6 Kasım'da burada bir konuşma yaptım, dedim ki: “Türkiye’den yurt dışına giden gıda ürünleriyle ilgili ciddi sıkıntılar var.” Avrupa Birliği’nin resmî sitelerinden aldığım rakamları paylaştım ve o gün dedim ki: “380 parti mal -o gün itibarıyla- Avrupa’dan geri dönmüş. Birçoğunun içerisinde kanserojen ürünler var, sağlığa zararlı ürünler var.” Avrupa diyor ki: “Ben bunları sokmam ülkeme, insanların sağlığına zararlı.” Ben de o zaman şu soruyu yönelttim -Meclisteki konuşmam burada- dedim ki: “Bunlar Türkiye’den nasıl çıktı dışarıya? Türkiye’de bunlar denetlenmeden mi çıktı? Ve nasıl tekrar Avrupa Birliği’ne girme teşebbüsünde bulundu? Avrupa Birliği bunu geri iade etti. Peki, iade etti de ne oldu? Bunları kim kullandı? Bu firmalara ceza verdiniz mi? Bu ürünlere ne oldu?” Ne yazık ki her zaman olduğu gibi Meclis kürsüsünden yapmış olduğumuz bu talep karşılıksız kaldı ve Tarım Bakanı buna duyarsız kaldı. Fakat piyasada yaptığımız çalışmalarda görüyoruz ki birçok ürün markasız bir şekilde satılıyor. Özellikle Antep fıstığıyla ilgili ciddi soru işaretleri var, bununla ilgili neler yapıldığını sordüğümüzda da yine maalesef Tarım Bakanlığı kayıtsız kaldı. Fakat Antalya’dan bir vatandaşımız rastgele bir markete girerek -marketin adını vermeyeceğim- ürünleri alıyor ve aldığı ürünleri laboratuvarlarda incelettiriyor. Ne yazık ki çıkan sonuç son derece vahim, ürünlerin önemli bir kısmında pestisitler yani kan kanseri dahi yapan birtakım toksik ürünlerin ortaya çıktığı netleşmiş oluyor. Buradan açık çağırım var Tarım Bakanına: Lütfen, gıda güvenliği konusunda gerekeni yapın. Tağşiş edilmiş gıdaların dışında, kalıntı ihtiva eden gıdalar da piyasada son derece yaygın. Avrupa’nın gönderdiği, kapısından sokmadığı, geri iade ettiği ürünleri biz yemek zorunda mıyız? Bütün bunlar kontrol edilmeden niye piyasaya sürülüyor? Bu konuda Tarım Bakanlığını daha ciddi, daha sorumluluk sahibi bir davranışa davet ediyoruz.

Vize konusu: Bakın, Avrupa Birliğiyle ilgili Schengen vizesi konusunda sorunlar giderek artıyor. Hatırlayacaksınız, Türkiye Avrupa Birliğiyle bir geri kabul anlaşması imzaladı. Bu anlaşmayı imzalarken de dedi ki: “Avrupa’ya ne kadar mülteci giderse gitsin, hepsini alacağız, merak etmeyin. Zaten sizin güvenliğiniz bizim önceliğimiz.” Hatta zamanın Başbakanı da dedi ki: “Onları burada tutuyoruz da Avrupa’yı terör belasından koruyoruz. Onun için biz burada onların güvenliğini sağlıyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayalım lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bununla beraber, Avrupa Birliği de dedi ki: “Biz size vize serbestisi tanıyacağız.” Ancak gelişmeler öyle şekillenmedi, maalesef şu anda vatandaşlar ciddi olarak vize problemi yaşıyor. Buradan Dışişleri Bakanına sesleniyorum: Bu konuda vatandaşın dertleriyle ilgilenin ve muhataplarınızla yoğun çalışmalar yapın.

Bakın, elimde bir belge var. Bu belgenin sahibi son derece saygın, son derece çalışkan bir öğrencimiz. Bu öğrencimiz İtalya’ya vize başvurusunda bulunuyor -adını da söyleyeceğim, Bilgin Melis Deniz- ve bütün belgeleri koyuyor; babasının banka hesapları, babasının gayrimenkulleri, babasının sponsorluk taahhütnamesi, her şeyini koyuyor, İtalya’dan “...”² var fakat İtalya kendisine “Ya, gelirsin ama ne olur ne olmaz, sen bize iltica falan edersin. Onun için biz seni reddediyoruz.” diyor. Mahkeme olarak da “Senin ülkenin mahkemeleri değil, buradaki İtalyan mahkemeleri.” diyerek adres gösteriyor.

Ben Sayın Cumhurbaşkanına açıkça söylüyorum: Meloni’yle güzel fotoğraflar vermek anlamlı, tebessüm eden fotoğraflar güzel ama ülkeye yapılan bu muamelenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...lütfen bir an önce bitmesi için gerekeni yapın.

Bakın, Almanya çok nadir vize veriyor ve verdiği vizeler hakikaten toplumu aşağılar nitelikte; iki günlük vize vermiş yani giriş çıkış baksanız, bugün girseniz yarın çıkacaksınız, iki günlük vize vermiş. Vatandaş da diyor ki: “Ben bu vizeyi ne yapayım?” Dolayısıyla bununla ilgili gerekenlerin yapılması son derece önemli.

Geçen hafta Kazdağları’ndaydık. Kazdağları’nda bir doğa katliamı yaşanıyor. 2019 yılında buradaki lisans, buradaki ruhsat Kanadalı firma tarafından bir Türk şirketine veriliyor. Türk şirket buna 55 milyon dolar ödüyor ve alelusul bir ÇED raporu hazırlanıyor. Bu ÇED raporu 600 hektarlık alanı ihtiva eden bir rapor ve derhâl orada ağaç kesimlerine başlanıyor. Ağaç kesimlerinin önüne geçmek için sivil inisiyatif mahkemeye veriyor, konu Danıştaya intikal ediyor. Danıştay “Hayır, bunu yapamazsın çünkü bu hukuka aykırı, çevreye zarar vereceksin.” diyor. Bunun üzerine şirket “Sen öyle mi dedin? Ben yargıdan da büyüğüm, Ankara’dan da büyüğüm.” diyor ve projeyi 600 hektardan 6 bin hektara çıkarıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Projenin adını da değiştirerek 6 bin hektarda tekrar ağaç katliamına başlıyor.

Geçen hafta oradaydık, içiniz parçalanır. Dünyanın en güzel coğrafyasında hukuksuz bir şekilde ağaç katliamı devam ediyor, buna lütfen “Dur!” diyelim. Ben bu konuda Danıştayın bir an önce karar vermesi gerektiğinin altını çiziyorum.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Son bir konu, Sayın Cumhurbaşkanı bir açıklama yaptı ve dedi ki: “Et fiyatlarını düşürmek için Brezilya’dan, Uruguay’dan et ithalatına izin vereceğiz.” Ya Sayın Cumhurbaşkanı daha önceden verdiği müsaadenin farkında değil ya unuttu ya da etrafındaki danışmanlar hakikaten demagoji yapmaktan ve polemiklere girmekten kendisini doğru yönlendiremiyorlar. Bu talimattan tam on dört sene önce verildi ve on dört yıldır harıl harıl bu ülkeye hayvan ithal ediliyor ve maalesef şu rakamlar da TÜİK’ten alınmış rakamlar, inanılmaz rakamlar var. 11 milyar dolardan fazla hayvan ithalatına para verilmiş, milyonlarca hayvan ithal edilmiş, sadece besilik sığır sayısı 5 milyondan fazla. Bu rakamlar da TÜİK’in rakamı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Balıkesir’de dolaştığım her yerde köylü feryat ediyor, hayvan yetiştiricisi feryat ediyor ve önümüzdeki sene hayvanlar kesime giderek dram daha da artacak. Net olarak söylüyorum, Sayın Erdoğan bunu ithalle çözmeye çalışıyor. Bakın, bu ithalatla çözülecek olursa Türkiye yarın aç kalacak ve et fiyatları Avrupa’nın çok önüne geçmiş durumda. Esas olan şu: Yerli üreticiyi, yerli tarımı, yerli hayvan yetiştiricisini desteklemek lazım. 5-6 tane et çetesini destekleyerek, yabancı üreticiyi destekleyerek bu konu çözülmez. 11 milyar dolardan fazla verilmiş hayvan ithalatına. Sayın Erdoğan “Tekrar ithal edeceğiz.” diye topluma mesaj veriyor, bunlar yanlış. Yerli ve millî üretime ağırlık vermek hepimizin sorumluluğudur diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çömez.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay konuşacaklar.

Buyurun Sayın Akçay.

28.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, çocuk ölümlerine, Niğde Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde yaşananlara, çocuklara yönelik istismar ve şiddet olaylarına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü idi, 19 Kasım Dünya Çocuğa Yönelik İstismarı Önleme Günü idi fakat Niğde’de yaşanan hadiseyle ilgili yaptığımız konuşmalarda aslında boğazımız düğümlenmişti, çok fazla da konuşamadık. Ancak, hafızalarımızı biraz tazelemekte fayda olacağını düşündüğüm için bu çocuklarımızla ilgili birkaç söz söylemenin faydalı olacağını düşünüyorum. Çocukları her türlü şiddet ve istismardan, ayrımcılıktan uzak tutmak, onların çocukluklarını yaşamalarına imkân sağlamak, her türlü haktan eşit olarak yararlanmalarına zemin hazırlamak başlıca önem arz etmekte.

Dünyada yaşanan çatışmalardan, kargaşadan, kaostan ve bunların neticesinde doğan göçlerden en çok masum ve mazlum çocuklar etkilenmektedir. Maalesef, günümüz dünyasında çocuklar savaş ve açlıktan ölmektedir. Her yıl 5 yaş altı ortalama 5 milyon çocuk hayatını kaybediyor. Dünyada 600 milyon çocuk yoksullukla pençeleşiyor, bunların yarısı açlık tehlikesiyle karşı karşıya. Dili, dini, milliyeti ne olursa olsun her çocuk doğuştan yaşam hakkına sahiptir. İsrail bütün dünyanın gözü önünde, 7 Ekimden bugüne kadar Gazze’de 18 binden fazla çocuk katletmiştir. Gazze’deki katliamlara destek verenlerin insan hakları, adalet ve demokrasiden bahsetmesi tam anlamıyla ikiye yüzölçümlüktür. Oyun çağındaki çocuklar zorla dağa kaçırılıp terör örgütleri tarafından istismar edilmekte, uyuşturucu ve organ ticaretinin konusu yapılmaktadırlar. PKK terör örgütünün saldırılarında ve yola tuzakladıkları bombaların patlamasıyla çok sayıda bebek ve çocuk şehit olmuştur. ABD’nin yayınladığı insan ticareti raporunda çocukların kaçırıldığı veya PKK’ya katılmaya zorlandıkları ifade edilmektedir ve ayrıca bu narkoterör örgütlerinin Avrupa’da 8-12 yaşları arasındaki çocukları kurye olarak kullandıkları da malumdur.

Çocuklarımızı tehdit eden unsurlardan biri de sapkın mecra ve oluşumlar tarafından çocukların açık hedef hâline getirilmesi ve küresel ölçekte çocuk istismarının meşrulaştırılmaya çalışılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha Tekirdağ'da katledilen 2 yaşındaki Sıla bebeğin, Diyarbakır'da acımasızca katledilen Narin'in, yenidoğan çetesinin cinayetlerinin, İzmir'de yanarak can veren 5 çocuğumuzun acısını yaşarken Niğde'de Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'nde engelli çocuklara yapılan zulümler yüreğimizi bir kez daha dağladı. 22 Temmuz 2024'te Niğde Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'nde sağlık durumu kötüleşen 10 yaşındaki epilepsi hastası çocuk hastaneye sevk edilmiş ancak yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Konuyla ilgili müfettiş görevlendirilmesi yapılan soruşturmada 15 çocuğumuz ile 1 yetişkin engelli vatandaşımıza yönelik kötü muamele tespit edilmiştir. Bakım merkezinde çalışan 16 personel görevden uzaklaştırılmış ve haklarında Niğde Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur. Yarının umudu olan çocuklarımızın, gençlerimizin haklarının korunması ve çocuklara yönelik her türlü istismara karşı toplumun farkındalığını artırmak için Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerimize düşeni yapmak mecburiyetindeyiz. Elbette bu kapsamda çocuklara yönelik istismar ve şiddet olaylarında cezaların artırılmasına yönelik düzenlemeler yapıldı. 27'nci Yasama Döneminde, 3 Ocak 2023'te yine, her türlü çocuk istismarının önlenmesi amacıyla Meclis araştırması komisyonu kuruldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu yasama döneminde de 8 Ekim 2024'te çocukların şiddet, ihmal ve istismarlardan korunarak akıl, ruh ve beden sağlıklarının gelişimi için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla yine Meclis araştırması komisyonu kurduk. İnsan Hakları Komisyonunun bir alt komisyonu şeklinde bir çocuk komisyonu da görev yapmaktadır. Unutulmamalıdır ki bir ülkenin çocuklarını yarınlar nasıl hazırladığı çok önemlidir. Yarının umudu olan çocuklarımızın, gençlerimizin haklarının korunması yolunda Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerimize düşeni yapmak durumundayız.

Sayın Başkan, yine, çocuklarımız vesilesiyle çok kıymetli şairlerimizin de hepimizi duygulandıran ve etkileyen mısraları bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu bakımdan, Yavuz Bülent Bakiler'in "Yoksul Çocuklar" şiiri hislerimize tercüman olmaktadır:

"Nane satan su satan yetim çocuklar,

Şarkı söyleyemediler güneşe aya.

Biliyorum ne masal dinlemeye doydular

Ne oyun oynamaya

Bezirci’de, Yüceyurt’ta, Altıntabak’ta...

Çocuklar var incecik yüzleri, nurdan

Ama toz toprak içinde elleri, ayakları

Oyuncakları çamurdan

Ve günahkâr çocuklar, suçlu çocuklar

Mahkeme salonunda bakarım dizi dizi

Bu suç bizim suçumuz, bu günah bizim.

Affedin bizi.”

Yine, büyük şairimiz Mehmet Akif Ersoy “Hasta” isimli şiirinden şu mısraları bizim kalplerimize iletmektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Çocuk sesleniyor:

“Bırakın hâlime artık beni, rahat öleyim!

Üç buçuk yıl bana katlandı bu mektep, üç gün.

Daha katlansa kıyamet mi kopar? Hem ne için?

Beni yıllarca barındırmış olan bir yerden.

‘Öleceksin!’ diye koğmak? Bu koğulmaktır. Ben,

Kimse bir çocuğum, nerede gider yer bulurum?

Etmeyin, sokaklarda perişan olurum.

Anam ölmüş, babamın bilmiyorum hiç yüzünü

Hangi bir derdim için ağlayayım, bilmiyorum.

Döktüğüm yaşları çok görmeyiniz; mağdurum.”

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Biz teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit konuşacaklar.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Rojin Kabaiş’in ölümüne, cezaevlerindeki uygulamalara, Kürtçeye, görüş yasağı cezalarına, bugün Meclise tam mutabakatla verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, 27 Eylülde kaybolan ve cenazesi on sekiz gün sonra Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine yakın Mollakasım köyünde bulunan Rojin Kabaiş meselesini çokça konuştuk. Şimdi, ısrarla burada, Rojin Kabaiş’in ölmesi meselesini bir intihar gibi göstermeye çalışan ve intihar gibi anlatmaya çalışan bir süreç olduğunu görüyoruz. Oysaki Rojin’in ablası da Rojin’in babası da yine, Rojin’in otopsisine giren doktorun aileyle yaptığı görüşmede de aslında bunun bir intihar olmadığını, Rojin’in intihar

etmek için hiçbir gerekçesi olmadığını açık ve net bir şekilde söylüyorlar. Rojin yürüyüşe çıkmak istiyor, yanına kek ve su alıyor. Arkadaşlarını bu yürüyüşe davet ediyor, kaybolmadan önce ailesiyle telefonda görüşüyor, birlikte planlar yapıyorlar ama bütün bunlara rağmen, hâlihazırda ısrarla “İntihar etti.” gibi bir anlatıyla Rojin Kabaiş’in ölümünün üzerinin kapatılmaya çalışıldığına dair ciddi bir algı olduğunu -nasıl diyelim- güçlü bir intiba oluştuğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Rojin’in otopsi raporu ailesine verilmeden önce, avukatlarına verilmeden önce medyaya, yandaş medyaya servis ediliyor. Yine, Rojin Kabaiş’in ölümünün suda olduğu ifade ediliyor ama suda mı boğuldu, öldürüldükten sonra mı oraya konulduğuna dair, tam olarak ölümün, boğulmanın nasıl olduğuna dair bir belirleme yok. Yine, bedeninde morluklar olduğu ifade ediliyor; şiddet görerek mi katledildi, şiddet gördükten sonra mı yaşamını yitirdi; bunlara dair hiçbir şekilde bir bilgilendirme yapılmadığını, ailenin sorularına yanıt oluşturulmadığını görüyoruz. Bu konuda Van Barosunun da bir açıklaması var. Bizlerin de hukukçuların da ailenin de bu sürecin takipçisi olacağını ifade etmek istiyorum. Bunun gibi şüpheli kadın ölümlerinde yargının ve kolluğun üzerine düşen sorumluluğu yapma çağrısını da buradan yeniden ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Türkiye cezaevleri aslında hukuksuzlukla her zaman gündemimize geliyor. Bunlardan biri de Kayseri Bünyan T Tipi Cezaevinde bulunan Şaban Kaygusuz’un yaşadıkları. Sağ eli ve sağ bacağı olmayan, yüzde 90 engelli bir mahpus Şaban Kaygusuz. Ailesi Antep’te yaşıyor, her hafta kilometrelerce yol giderek çocuklarını görmek durumunda kalıyorlar; bu nedenle de uzun süredir yaptığı bütün sevk talepleri güvenlik gerekçesiyle ısrarla reddediliyor. Fiziksel ve sağlık koşulları nedeniyle fiziksel desteğe ihtiyacı var fakat bütün bu destekten yoksun, günlük ihtiyaçlarını karşılamak noktasında arkadaşlarına yük olmamak için tekli hücrede kalmak zorunda kalıyor yani aslında engelli olması nedeniyle tam bir çaresizliğe mahkûm edilmeye çalışılıyor ve bu konuda da ciddi bir hak ihlali olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tabii, diğer bir mesele Kürtçeyle ilgili olan mesele. Ailesiyle Kürtçe konuştuğunda telefonun otomatikman kesildiğini görüyoruz. Oysaki ana dilinde konuşmak bir hak; ailesiyle, çevresiyle, kiminle konuştuğu, cezaevinde olup olmaması bu hakkın önüne geçemez. Bu anlamıyla, bu, Kürt’e ve Kürtçeye düşman tutumun cezaevlerinde de hâlihazırda devam etmiş olmasını kabul etmediğimizi ifade etmek istiyoruz.

O anlamıyla, engelli mahpusların cezaevinde yaşadıkları koşullara dair hızla bir düzenleme yapılması, özellikle ailelerine yakın yerlere sevklerin yapılması, sağlık hizmetlerine erişimin önündeki engellerin kaldırılması ve gerçekten desteklenmeleri gerektiğini ifade etmek isterim buradan.

Diğer bir mesele Kürtçeyle ilgili. Eyyüp Subaşı Kürtçe öğrenmek isteyenlerle yaptığı telefon görüşmesi nedeniyle altı yıl üç ay hapis cezası almış. Evet, Kürt Araştırmaları Derneğinin faaliyetleri kriminalize ediliyor. Ana dilini öğrenmek ve yaşatmak isteyenlerin çabaları suç sayılıyor ve Türkiye’de Kürt halkına yönelik aslında büyük bir kültürel soykırım politikasının devam ettiğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Oysaki ne Kürtçe öğrenmek suçtur ne Kürtçe konuşmak suçtur ne de Kürtçeyle yaşamak suçtur. Bunların hiçbirisi suç olamaz, hiçbirisi suçlanamaz ama ne yazık ki bu konuda da ciddi bir sorun olduğunu, AKP’nin Kürt ve Kürtçe düşmanlığı politikasının yargı eliyle devam ettirildiğini görüyoruz.

Şimdi, Sayın Başkan, sayın vekiller; bugün yine yeni bir haber aldık. İmralı'da bulunan Sayın Öcalan'a yönelik yeni bir altı aylık avukat görüş yasağı verildiğini görüyoruz. 2015'ten beri mutlak tecrit altında, 2009'dan beri tecrit altında olan İmralı gerçeğinden bahsetmek istiyoruz. Sadece Sayın Öcalan'a değil orada bulunan Ömer Hayri Konar'a, Veysi Aktaş'a ve Hamili Yıldırım'a da aynı cezaların verildiğini görüyoruz. Şimdi, biz buradan ifade etmek istiyoruz: Bu cezalarla gerçekten ne yapılmak isteniliyor? Bir taraftan "iç cephe" "barış" "kardeşlik" ifadeleri, mesajları verilirken bir taraftan da İmralı'da ceza üzerine ceza verilerek aslında çözümsüzlükte ısrar edildiğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

Bu anlamıyla, çözüm için başlayan olumlu tartışmaları da bu cezaların, kayyum uygulamalarının zehirlediğinin altını çizmek istiyorum. Bu anlamıyla söz ile eylemin tutarlılığının çok önemli olduğunu ifade etmek gerekiyor. Hep soruluyor: Kürtler ne istiyor? Vallahi, Kürtler barış istiyor. DEM PARTİ onurlu bir barış istiyor ve onurlu bir barışın yolunun da İmralı tecridinin kalkmasından geçtiğini, İmralı'da bulunan Sayın Öcalan'ın muhataplığının kabul edilmesinden geçtiğini hepimiz biliyoruz. O anlamıyla bu çözümsüzlükteki ısrarın hızla terk edilmesi gerektiğinin altını çizerek tecridin kalkması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Son olarak da Sayın Başkan, bugün DEM PARTİ, CHP, Saadet, Gelecek Partisi, İYİ Parti, TİP, EMEP, DEVA, Demokrat Parti, Yeniden Refah Partisi olarak Meclise kayyum uygulamalarına yasal dayanak olarak ifade edilen ve aslında Anayasa'ya aykırı olan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 45'inci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması için bir kanun teklifi verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu anlamıyla, tam mutabakatla verilmiş bu kanun teklifine iktidarın gerçekten kulak kabartması gerektiğini ve bu ülkede demokrasiye darbe olan, halkın seçme ve seçilme hakkını gasbeden, gerçek anlamda sandığa saygıyı ortadan kaldıran yani demokrasiye inancı ortadan kaldıran bu kayyum uygulamalarından geri dönmek için büyük bir imkân sunduğumuzu düşünüyoruz. Bu anlamıyla, bu kanun teklifinin amasız, fakatsız acil olarak Genel Kurul gündemine gelmesi ve yasalaşması gerektiği talebimizi de ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç Koçyiğit.

Cumhuriyet Halk Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın konuşacaklar.

Buyurun Sayın Günaydın.

30.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen 10 siyasal partinin ilkesel bir tutum alma konusunda birleştiğine, kayyum uygulamasına, Adalet Bakanının bugünkü açıklamasına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisimizin demokrasi tarihi adına son derece önemli bir gün. 15 siyasal parti bu Mecliste temsil ediliyor. Bunlardan 6'sının grupları var ama geriye kalan siyasal partiler grupları olmadan milletvekilleriyle temsil ediliyorlar. Büyük bir memnuniyetle ifade etmek isterim ki Cumhuriyet İttifakı'nı oluşturan 4 parti dışında müktesebatları farklı, ideolojileri farklı, dünya görüşleri farklı 11 siyasal parti, hukukun, adaletin ve bu çerçevede,

mağdur kim olursa olsun, saldırı nereden gelirse gelsin ilkesel bir tutum alma konusunda birleştiler. Bu, gerçekten, Türkiye’de, memleketimizde yurttaşlarımıza demokrasi cephesinde bir araya gelme konusunda çok büyük cesaret veren bir gelişmedir.

Anayasa’nın 127’nci maddesinin verdiği imkânların uygun kullanılmaması ve bir OHAL KHK’siyle 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 45’inci maddesine eklenen ikinci fıkrasıyla âdeta yerel seçimler hiçe sayılarak idari vesayetin çok dışına çıkılan bir kayyum uygulaması bir sopa gibi belediyelerin üzerinde estirilmiştir.

Bir belediye başkanını görevden alıyorsunuz, örneğin Esenyurt örneğini verelim. Belediye Başkanı görevden alındı, hadi onunla ilgili bir soruşturma, kovuşturma süreci var; hadi onunla ilgili yetkiyi maalesef Anayasa’nın 127’nci maddesinde herhangi bir soruşturma, kovuşturma aşamasının tamamlanmasına ihtiyaç duyulmadan, Danıştay gibi bir yargı organının dâhline ihtiyaç duymadan kullanıyorsunuz. Peki, şu anda orada üzerinde hiçbir soruşturma, kovuşturma olmayan 28 Belediye Meclis üyemiz var bizim, 14 AKP’nin, 3 MHP’nin var ve siz burada seçilmiş Belediye Meclis üyelerine belediye başkan vekili seçtirmeyip bir kaymakamı on iki saatte vali yardımcısı yapıp arkasından Belediye Başkan Vekili yapıyorsunuz, üç encümen üyeyi -memur üyeyi- oraya koyuyorsunuz; oh, ne âlâ, bununla belediye yöneteceksiniz. Bunun demokrasiyle, bunun adaletle ve üzülmekle söylüyorum, bunun ahlakla da iler tutar bir tarafı yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu çerçevede, mutlulukla ifade ediyorum ki bir kere daha söyleyeyim: Müktesebatları, ideolojileri farklı olmasına rağmen hukukta ilkesel olarak birleşen Cumhuriyet Halk Partisi, DEM Parti, İYİ Parti, Saadet Partisi, Gelecek Partisi, DEVA Partisi, Demokrat Parti, Türkiye İşçi Partisi, Emek Partisi, Yeniden Refah Partisi Genel Başkanlarına, Grup Başkan Vekillerine ve milletvekillerine şükranlarımı sunuyorum.

Bu, Türkiye’nin aydınlık bir hukuk devletine doğru yürüyüşünde önemli bir kilometre taşıdır. Cumhuriyet İttifakı’nın bu kanun teklifini -bu kadar büyük bir çoğunlukla verilen kanun teklifini- olumlu değerlendirerek yaptığı yanlışlardan bir an evvel dönmesinin yararlı olacağını düşünüyorum; izleyeceğiz, göreceğiz.

Değerli arkadaşlar, bugün Adalet Bakanının bir açıklaması oldu. Bakın, Adalet Bakanı -Adalet Bakanlığı koltuğunu işgal eden kişi- ne diyor biliyor musunuz? “Siyaset yapanlar örnek alırsa onların sonu da bu eski Genel Başkan gibi olur.” diyerek Kemal Kılıçdaroğlu’nu işaret ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Önce soralım: Kemal Kılıçdaroğlu’nun sonu ne olmuş ki? Kemal Kılıçdaroğlu hakkında tek parti devletinizin açtığı bir dava var ve bildiğim kadarıyla, yarın oraya beyan verecek. “Sonu bu olur.” diyerek bir şey mi ifade ediyorsunuz? Bitmiş bir dava mı var? Bu dava sizin aklınızda falan mı bitti? Arkasından da söylüyor ki: “Kendi partisinde bile genel başkan olamamış ve siyasi hayatının sonuna gelmiş.” Ya, Kemal Kılıçdaroğlu hakkında yorum yapmak, onun üzerinden bize had bildirmeye kalkışmak Adalet Bakanının haddine mi? Bakın, yarın bir dava görülüyor, bu Adalet Bakanı Anayasa’nın 138’inci maddesinden bihaber mi? Anayasa’nın 138’i diyor ki: “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayalım lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, yarın mahkeme var. Bugün Adalet Bakanı “Siyaset yapanlar örnek alırsa onların sonu da bu eski Genel Başkan gibi olur.” diyerek o mahkemeyi yönlendirmiyor mu, o mahkemeye bir tavsiye ve telkinde bulunmuyor mu? Hepimiz hukukçuyuz, Adalet Bakanındır konuşan, sıradan bir insan değildir ve o Adalet Bakanının Bakan Yardımcısı HSK’nin ikinci Başkanıdır ve hâkimlerin maalesef, tayinleri, atamaları, yükselmeleri, bu Bakan Yardımcısının da görev yaptığı HSK üzerinden yapılmaktadır. Dolayısıyla herkesi bulunduğu koltuğun farkına varmaya, onun saygınlığını korumaya ve hukuk çerçevesinde davranmaya davet ediyorum. Yarın hepimiz Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun yanında olacağız. Bakalım, bize had bildirilenlerin had bildirmesine korkacak, bundan çekinecek bir CHP kitlesi var mı, yarın hep beraber göreceğiz.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

Adalet ve Kalkınma Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül konuşacaklar.

Buyurun.

31.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, 6 Şubat depremlerinden sonra yapılan çalışmalara ve bugün Uluslararası Ceza Mahkemesinin Netanyahu hakkında verdiği yakalama kararına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

6 Şubatta ülkemizde 11 ilimizde hissedilen depremin üzerinden geçen süre bizim bu deprem gündemini hâlâ sıcak tutmamızı ortadan kaldırmamıştır. Gündem ne olursa olsun hem Cumhurbaşkanlığı Kabinesi hem Bakanlarımız hem ilgili kurumlarımız depremin yaralarını sarıncaya kadar büyük bir fedakârlıkla, büyük bir özveriyle çalışmalarına devam etmektedirler. Ben tekrar, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Kahramanmaraş’ımızda, Adıyaman, Hatay, Malatya, seçim bölgem olan Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Elâzığ’da hissedilen tüm bu depremle ilgili vatandaşlarımızın yanında ilk andan itibaren olduk ve olmaya devam ediyoruz. Tam 500 atom bombası etkisinde olan bir asrın felaketiyle karşı karşıya kaldık. Hem hasar tespitleri yapılırken hem de cumhuriyet tarihimizin en büyük konut seferberliğiyle vatandaşlarımızın sıcak, güvenli yuvalarına kavuşmaları için çalışmalarımızı büyük bir yoğunlukta, seferberlikte sürdürüyoruz. Dünyanın en büyük şantiye alanı hâline gelen deprem bölgesinde bugün 160 bin emekçi, mimar ve mühendisimiz 1.900 şantiyede çalışmakta, 11 ilimizde 452 bin yuva ve iş yeri inşaatı da devam etmektedir. İl ve ilçe merkezlerinde 117.148 konut, kırsalda 13.417 köy evi olmak üzere 130.565 konut, kurası çekilerek vatandaşlarımıza teslim edilmiştir. Bu ay sonunda gerçekleşecek beşinci konut kura töreniyle de il ve ilçe merkezlerinde 24.093 konut, kırsalda 2.218 köy evi olmak üzere 26.311 konut daha vatandaşlarımıza teslim edilecektir. Yıl sonunda, böylece, 200 bin konutun teslimini vatandaşlarımıza yapmış olacağız. 2025 sonunda da 452.983 yeni yuvamıza vatandaşlarımız kavuşmuş, yerleşmiş olacak; güvenli, huzurlu bir şekilde yaşayacakları evlere kavuşmuş olacaklar. Gaziantep’te de 26.867 bağımsız bölümün büyük kısmının ihale süreci tamamlanmış, inşaatları başlamış, 15.573 hak sahibinden 10.591 hak sahibi de yine konutlarına kavuşmuştur. 14 milyon vatandaşımızın tamamı güvenli bir şekilde hanelerinde oturuncaya kadar aklımız, gönlümüz, gündemimiz hep depremden etkilenen 11 ilde yaşayan vatandaşlarımızın yanındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün, Adıyaman’dan, Gaziantep’ten, Malatya’dan farklı illere, farklı yerlere; Ankara’ya, İstanbul’a, civar illere giden vatandaşlarımızı bir an önce

kendi doğdukları, yaşadıkları yere, eskisinden de daha güçlü ekonomisiyle, sanayisiyle, çarşısıyla, meydanıyla, kendi haneleriyle güvenli evlerine kavuşuncaya kadar -Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla- bütün bakanlarımız, kurumlarımız büyük bir yoğunlukta çalışmaktadır. İşin doğrusu, hangi siyasi partiye sahip olursa olsun vicdan sahibi herkes ve her vatandaşımız, her siyasi parti temsilcisi de Hükümetimizin yapmış olduğu bu çalışmaları; Malatya’da, Adıyaman’da, Hatay’da, Gaziantep’te, tüm illerde yapılan çalışmaları takdir etmektedirler.

Ben bu vesileyle, Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, Bakanlarımıza, Murat Kurum Bakanımıza, Ali Yerlikaya Bakanımıza, AFAD’ımıza, TOKİ’mize, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; bugün, az önce Uluslararası Ceza Mahkemesinin Netanyahu hakkında yakalama kararı verdiğini öğrendik. Bu karar bizim için sevindiricidir ama asıl sevindirici olan kısım, sevindirici olacak kısım bu kararın uygulanmasıdır, kâğıt üzerinde kalmamasıdır. Bugün soykırım yapan, Filistinlilerin topraklarını işgal eden soykırımcı İsrail’in yöneticisi Netanyahu ve Hükümeti ve tüm sorumluların yargı önünde hesap vermesi insanlık adına beklenen, özlenen ve talep edilen bir durumdur. İnaniyorum ki Netanyahu bu uygulamalarıyla işgal ve soykırım fiilleriyle Uluslararası Ceza Mahkemesinde hak ettiği cezayı alacaktır. Esas itibarıyla Peygamber Efendimizin ifade ettiği, bir hadisîşerifinde vurguladığı gibi, bir kötülük gördüğünüzde onu önce elinizle düzeltin, elinizle düzeltmiyorsanız dilinizle düzeltin, dilinizle de düzeltmiyorsanız kalbinizle buğzedin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Yani bir eyleme, bir haksızlığa karşı hem iktidar gücünü hem erki kullanarak güçle, olmazsa sözle her platformda bu haksızlığın karşısında durmak insani bir duruştur, eylemdir. İşin güzel bir kısmı da şu değerli arkadaşlar: Columbia Üniversitesinden Londra Meydanına, Times’den Bangladeş’e, Paris’ten Balkanlar’a varıncaya kadar dünyanın her yerinde, ister Müslüman ister Yahudi ister Hristiyan olsun vicdan sahibi herkesin bugün Filistin’in yanında olması da insanlık adına sevindirici bir durumdur. Bugün, İslam âleminde bazı yöneticilerin bile sessiz kaldığı yerde Filistin’in yanında olan, İsrail’in zulmüne karşı çıkan bu vicdan insanlık adına da çok önemli bir gelişmedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Çünkü Gazze, insanlık vicdanının kalbinde ve merhum Cahit Zarıfoğlu’nun dediği gibi, her müminin önünde bir sınav kâğıdıdır. Bu anlamda, inanıyoruz ki başkenti Kudüs olan bir Filistin devleti kurulacak. Sayın Cumhurbaşkanımız, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda, bu hafta Brezilya’da katılmış olduğu G20 zirvesinde, her platformda Filistin’in sözcülüğünü, Gazze’nin, mazlumların sözcülüğünü güçlü bir şekilde yapmaya devam etmektedir. Türkiye, ülkemiz, devletimiz, tüm kurumlarımız ve tüm 85 milyon olarak Gazze’nin yanında, Filistin’in yanında olmaya devam edeceğiz. İnaniyoruz ki özgür Filistin, özgür Kudüs... İlk kiblemiz Kudüs özgür olacak. Gazzeli bebekler, çocuklar ve mazlumlar özgürlüğüne kavuşacak diyorum. Buradan Filistin’e, Gazze’ye selam gönderiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler bütün Grup Başkan Vekillerine.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

32.- *İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, ben de Sayın Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilimizin hadisişerif üzerindeki nasihatlerine bir katkıda bulunuyorum kendisini desteklemek için. Bu “Bir kötülüğü gören eliyle, gücü yetmiyorsa diliyle, o da yetmiyorsa hiç olmazsa kalbiyle buğzetsin.” gerçekten önemli bir düstur ama burada bir şerhle katkıda bulunmak istiyorum. Eliyle düzeltme imkânı olanın eliyle düzeltmeden diliyle söylemesi, diliyle söylemesi gerekenin susarak kalbiyle buğzetmesi bu hadisişerifteki tavsiyeye uymaması manasına gelir. Bu, herkese imkân verilen çerçevede ona uygun davranma sorumluluğu da aynı zamanda yüklüyor. Yani kendisine elle düzeltme yetkisi verilen bir kişinin sadece sözle mukabelede bulunularak sorumluluktan kurtulamayacağını ya da söz söyleme gücü olanın sadece kalple buğzederek bu sorumluluktan kurtulamayacağını da ifade ediyor. Değerli Başkanın bu sözüne ben de bu şekilde şerh ve katkıda bulunmuş olayım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Faruk Dinç, bir söz talebiniz var.

Buyurun.

33.- *Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, kadın doktor sayısına ilişkin açıklaması*

FARUK DİNÇ (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bismillah. Kadın doğum hastanelerinde veya genel hastanelerde kadın doktor eksikliği özellikle hasta hakları ve kadınların hassasiyetleri bağlamında ciddi sorunlara sebep olmaktadır. Birçok kadın inanç ve değerlerine uygun bir ortamda tedavi görme talebinde bulunurken bu taleplerin yeterince dikkate alınmaması sağlık hizmetlerine erişimde aksamalara ve gecikmelere yol açmaktadır. Hatta kadın doktor olmayınca tedavisini erteleyen hassasiyet sahibi kadınlarımız vardır. Kadınlarımız erkek doktor doğumhaneye girince kasıldıklarını ve psikolojileri üzerinde olumsuz etki oluştuğunu belirtiyorlar. Toplumumuzun gerçekliği göz önünde bulundurulmalı, kadın doğum hastanelerinde teşviklerle kadın doktor sayısı artırılmalıdır. Hassasiyet sahibi olan kadınlarımızın haklı ve meşru olan bu talebi karşılanmalıdır. İnanç ve değerlerimize uyumlu sağlık hizmeti verilmelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Dinç.

Sayın Günaydın'a bir söz vereceğim.

34.- *İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, ortak verilen kanun teklifine oy veren ve grubu bulunmayan siyasal partilerin milletvekillerine ilişkin açıklaması*

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, grubu bulunmayan siyasal partilerin milletvekilleri de bu kanun teklifine oy verdiler. Eğer takdir ederseniz onlar da kendilerini bu konuda ifade etsinler diye düşünüyorum.

BAŞKAN - Tamam, onu gözetiyorum ama hiçbirisi ya da yeterli şeyi yok.

Şöyle yapalım: Ben birleşime on beş dakika ara vereyim, bu arada haberdar etsin arkadaşlar, burada olurlarsa her birinin sesini duymayı, duyurmayı sağlarız.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.33

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Doğan Bey, buyurun.

35.- *İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması*

DOĞAN BEKİN (İstanbul) - Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün çok önemli bir konuda Yeniden Refah Partisi olarak görüşlerimizi ortaya koymak istiyoruz.

1960'lı yıllarda eski Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Kennedy'e bir vatandaş şöyle bir soru yönelmişti: "Demokrasiden ne anlıyorsunuz?" Kennedy'nin verdiği cevap anlam yükliydi: "Halk için ve halktan yana olan bir yönetim anlayışıdır." Bu, demokrasi gereği yapılan mahalli seçimlerde halkın hür ve bağımsız iradesiyle seçtiği başkanların, daha sonra, ara rejimleri çağrıştıran yaklaşımlarla kayyumlara bırakılması kabul edilebilir bir uygulama değildir. Bu tür uygulamalar ne yazık ki bazı geri kalmış diktatoryal anlayışlı ülkelerde söz konusudur.

Değerli milletvekilleri, halkın oylarıyla seçilmiş başkan ve belediye meclisi üyelerinin görevden alınması ve belediye meclisi yerine atama yoluyla kayyum atanmasının Anayasa'ya, yasalara, teamül dâhil iç hukuka açıkça aykırı olduğu görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu Anayasa'nın 2'nci maddesinde belirtilmiştir. Bu ilke doğrultusunda, devletin tüm faaliyetlerinde hukuk kurallarına uygun hareket edilmesi, idarenin keyfi kararlardan kaçınması ve yargı denetimine tabi olması zorunlu kılınmaktadır. Hukuk devleti, salt kanunların varlığıyla değil aynı zamanda bu kanunların adil bir şekilde uygulanmasıyla kendini gösterir. Anayasa'nın 67'nci maddesi ise seçme ve seçilme hakkını güvence altına alır ve bunun demokratik bir toplumda temel bir hak olduğunu belirtir. Seçme ve seçilme hakkı demokrasinin özünü oluşturur ve bu hakkın ihlali demokrasinin işleyişine doğrudan müdahaleyle zarar verebilir.

1 Eylül 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle hem belediyelerde hem de İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu'nda çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenleme kapsamında, vesayet makamına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, üç dakika verdim, hemen toparlayalım lütfen.

Buyurun.

DOĞAN BEKİN (İstanbul) - Bu nedenle, yerel yönetimlere kayyum atanmasının sona erdirilmesi ve halkın iradesine saygı gösterilmesi amacıyla bir yasal düzenleme artık zorunlu bir hâl almıştı. Bu konuda, Meclisin büyük çoğunluğunun büyük bir konsensüsle bu yasa değişikliğiyle ilgili kanun teklifi vermesini çok önemseyeceğimizi ifade ediyoruz ve bunun altına da biz Yeniden Refah Partisi olarak da imzamızı attık. İnşallah, temennimiz, Cumhur İttifakı mensuplarının da sağduyulu hareketle bunun yasallaşması için ve buradaki olumsuzlukların ortadan kaldırılması için gerekli adımları atmalarını beklediğimizi ifade eder, hepinize saygı ve sevgilerimi ifade etmek isterim.

Çok teşekkürler, hürmetler. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Biz teşekkür ederiz Sayın Bekin.

DEVA Partisi adına Sayın İdris Şahin, buyurun lütfen.

Süreniz üç dakika.

36.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum öncelikle bu nezaketli davranış için siz Başkan Vekilimize. Diğer Başkan Vekillerimize de örnek olmasını diliyorum.

Demokrasilerde asıl olan, millet iradesinin dokunulmazlığıdır. Hiçbir koşul ve şartta millet iradesine dokunulmasına asla tahammülümüz yok. Bu, gerek yerel yönetimlerde olabilir gerekse genel yönetimlerde. Ne olursa olsun halkın seçmiş olduğu iradeye sahip çıkmak öncelikli olarak biz seçilmişlerin asli vazifesidir. Eğer biz burada seçilmişlerin hakkını savunamazsak aynen Can Atalay hadisesinde olduğu gibi, yerel yönetimlerdeki bu kayyum uygulamasına da ses çıkarmazsak tarih huzurunda, emin olun, çok ağır bedeller ödeyeceğiz. Geçmişte sükût edenler ve bunlara dair ses çıkarmayanların bugün karşılaştığı tablolar son derece net ve ortada.

15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında iktidarın olağanüstü koşullarda çıkarmış olduğu KHK'lerle ülkede temel hak ve özgürlükler başta olmak üzere pek çok alanda müdahalelerle karşı karşıya kaldık. Bu müdahalelerden biri de hiç şüphesiz ki 15/8/2016 tarih ve 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, seçilmiş belediye meclislerine ve belediye başkanlarına ilişkin terör suçu kapsamında olanlara doğrudan atama yetkisini veren düzenleme. Bu düzenlemeyi nereye dercettiler? 5393 sayılı Belediye Yasası'nın 45'inci maddesinin ikinci fıkrasına.

Sayın Başkanım, bu düzenleme açıkça Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır ve olağanüstü dönemlerde çıkarılan her türlü kanun hükmünde kararname bugün milletimize zulmetmektedir. Biz, tüm KHK'lere karşı olduğumuzu ve bir an önce bu KHK'lerle yönetilen ülkeden kurtulmak istediğimizi ifade ediyoruz. Bu nedenle -DEVA Partisi olarak- özellikle Belediye Yasası'nın 45'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki bu hükmün bir an önce ilga edilmesi gerekiyor. Elbette, daha geniş kapsamlı mutlak surette yasa yapmak imkânı var, Anayasa'ya aykırılıkları gidermek imkânı var ama bugün itibarıyla, var olan akut meseleyi çözmek için 45'inci maddenin ikinci fıkrasının ilga edilmesini talep ediyoruz. Bu yönde de 15 milletvekili arkadaşımızla birlikte DEVA Partisi olarak bugün bir kanun teklifi verdik, bu kanun teklifimizin diğer grupların vermiş olduğu kanun teklifleriyle birleştirilerek bir an önce Parlamentoda görüşülmesini ve bu sıkıntılı ortamdan hep birlikte kurtulmayı ümit ediyoruz.

Tekrar, söz verdiğiniz için sizlere teşekkür ederiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şahin.

Oldukça kalabalık misafirlerimiz var, onlara da hoş geldiniz diyelim. (Alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Kimmiş misafirimiz Sayın Başkan?

BAŞKAN - Misafire kimlik sorulmaz bizde.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bir kuruluş mu?

BAŞKAN - Başımız gözümüz üzere gelmişler, kim olduklarını da öğreniriz, şimdi bildirirler.

Sayın İskender Bayhan, buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu düzenin yetmiş yıldır bu ülkenin işçilerine, emekçilerine vadettiği, verdiği iki temel demokratik hak var başlıca; bunlardan biri seçme seçilme hakkıdır, biri de hukuk karşısında biçimsel de olsa eşit olmaktır.

Kayyum uygulamaları bu iki hakkın da ayaklar altına alınması demektir; hem seçme seçilme hakkının hem de hukuk karşısında eşitlik ilkesinin. Bugüne kadarki kayyum uygulamalarında olduğu gibi bugün de Esenyurt'tan, Mardin'den bütün kayyum ataması yapılan belediyelere kadar her yerde bu iki hak ayaklar altına alınmaktadır. Burada altını çizmek istediğim bir gerçek var ve özellikle de Türk işçisi kardeşlerimin bunu duymasını istiyorum, bilmesini istiyorum. Bugün, insanca yaşayacak asgari ücret isteyen milyonlarca işçinin, emekçinin taleplerini duymayan; kademeli emeklilik hakkı için isyan eden milyonlarca emeklilik mağdurunu duymayan, taşeron karşısında kadro hakkı talep edip insanca yaşayacak ücret isteyen kamu işçilerini duymayan; alın terinin, emeğinin karşılığını isteyen üreticileri duymayan tek adam iktidarı, saraydaki tek adam yönetimi onlara diyor ki: “Karnınızı kayyumla doyurun, kendinizi kayyumlarla teselli edin; gelin, iç cephede benim bütün bu sömürü ve antidemokratik politikalarımın arkasında birleşin.” Kayyumlara karşı çıkmak bu oyunu reddetmektir, bu siyasete “hayır” demektir. Onun için, bütün işçi, emekçi kardeşlerimiz hem ekonomik haklarına hem de demokratik haklarına aynı ölçüde, kararlılıkla sahip çıkmalıdır. Ben, onları, bu kararlılığı büyüterek kayyumları geri aldirmek için mücadele etmeye bir kez daha buradan davet etmek istiyorum. Şunu söylemek isterim ki bu Meclis toplu iğnenin ucu kadar bir demokrasiden söz edecekse bu kanun teklifini kabul etmelidir ve bu kendi yasasını, Anayasa'sını ayaklar altına alan; Yüksek Seçim Kurulunu, Anayasa Mahkemesini ayaklar altına alan bu uygulamalara “Durl!” demelidir.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bayhan.

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, buyurun.

38.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dilimize yerleşmiş olan bir kaide vardır, “Adalet mülkün temelidir.” derler. Ancak bugünkü uygulamalara bakıldığında ülkemizde adalet mülkün temeli olmaktan çıkıp iktidarın temeli hâline getirilmiştir. Dolayısıyla mülkümüz perişan, hukukumuz da yerlerde sürünmektedir. Mevcut Anayasa'mızda devletimizin yönetim şekli kuvvetler ayrılığı ilkesine bağlı olarak yargı, yürütme ve yasama erklerinden ibarettir ancak yönetim şeklinde yapılan Anayasa değişikliğinden sonra yargı, siyasetin baskısı altına alınmış, yasama etkisizleştirilmiş, devletin bütün fonksiyonları yürütmenin üstüne yüklenmiştir. Yürütme, bu hâliyle devlet işlerini deruhte etmekte sıkıntıya düşmekte, düşükçe de antidemokratik kanunlarla vatandaşın hak ve hukukunu sınırlayarak bir darboğaz içerisinde ülkeyi ve vatandaşı sıkarak idare etmeye çalışmaktadır. Mevcut belediyelere kayyum atanması hususu da bununla

alakalı meselelerden biridir. Elbette ki ülkede hiç kimse yargılanamaz ve dokunulamaz değildir, makam ve mevkisi ne olursa olsun ancak herhangi bir davanın sonucunda suçluluğu ispat edildikten sonra görevden alınanın yerine belediye meclisleri tarafından belediye başkan vekili seçilmesi kanunun açık hükmüdür. Dolayısıyla kanunların açık hükümlerini çiğneyerek keyfinize göre kayyum atamalarıyla devleti idare etmeye kalkarsanız aynı uygulamaları diğer hak ve hukukun uygulanmasında da kişi hak ve özgürlüklerinde de kullanır, ülkeyi temelli yaşanamaz hâle getirirsiniz. Bu vesileyle, biz de Demokrat Parti olarak bütün gruplarla birlikte verilmiş olan bu kanun teklifinin gündeme alınarak hukuksuzlukların ortadan kaldırılmasını teklif ediyoruz.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum efendim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Sarıgül...

Buyurun.

39.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın yollarına ve açılacak hastanesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; kara yolları açısından can Erzincan'a baktığımız zaman tüneller olarak ne yazık ki çok gerideyiz. Karadeniz'e, Trabzon'a, Artvin'e bakıyoruz, muhteşem tüneller var ama can Erzincan'da aynı tünelleri göremiyoruz. Kış geliyor; Kızıldağ, Sakaltutan, Ahmediye yine geçit vermeyecek, yine yollar kapanacak ve inşallah, bu sene can kayıpları olmaz. Arzumuz, Ulaştırma Bakanımızın mutlaka bu tünelleri bir an önce hayata geçirmesi. Özellikle Refahiye-Kuruçay arasındaki tünel uzun yıllardan beri beklenmekte.

Bir de can Erzincan'da açılacak olan bir hastanemiz var. Bu hastanemiz üniversiteye bağlanmamalı, şehir hastanesi olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Sarıgül.

Sakaltutan çok önemli, ben de bu gece Sakaltutan'dan geçeceğim eğer vakitlice kapatırsak.

Yolda kar başladı mı Sayın Sarıgül?

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Hazırlıklarımızı yaptık, sizi bekliyoruz efendim.

BAŞKAN - Eyvallah, can Erzincan'a biz de selam edelim bütün Meclis olarak.

Buyurun Sayın Kanko.

40.- Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko'nun, bahis çetelerine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizin en büyük sorunlarından biri toplumumuzun derin yaralar almasına neden olan bahis çeteleri meselesidir. Bu karanlık düzen sadece ekonomik yıkıma değil aynı zamanda sosyal ve psikolojik çöküşe de yol açmaktadır. Birçok vatandaşımız bu bataklığa sürüklenmiş, hayatları altüst olmuş ve hatta bu borç çıkmazı yüzünden intihar eden vatandaşlarımız olmuştur. Ancak bu karanlık tablo karşısında vicdanları sızlatan başka bir gerçek daha vardır: Hükûmete yakın kişilerin bahis çeteleriyle ilişkileri olmasına rağmen bu süreçten aklandığı iddiaları. Toplumda adaletin yerini bulmadığı, ayrıcalıklı kişilerin korunduğu algısı halkımızın devlete ve hukuk sistemine olan güvenini

zedelemektedir. Soruyoruz: Bu bahis çetelerinin arkasındaki güçler kimlerdir? Adalet mekanizması neden harekete geçmemektedir? Hükûmeti bu konuda açık ve net bir tutum sergilemeye davet ediyoruz.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kanko.

Sayın Sunat başta olmak üzere Genel Kurulu bilgilendirelim: Misafirlerimiz Sayın Vekilimiz İbrahim Ethem Sedef Bey'in misafirleri, ağırlıklı olarak Sorgun ilçemizin muhtarlarından müteşekkil.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Hangi Sorgun?

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Antalya Sorgun mu, Yozgat Sorgun mu?

BAŞKAN - Ama bu kadar mahalle olmadığına göre başka misafirler de var.

Keşke Çekereklipleri de alageleydiniz; onları da bekliyoruz, onlara da selamlarımızı iletin. (Alkışlar)

Sorgun, söğütten geliyor adı, Anadolu'da etimolojik kökeni öz Türkçe "söğüt" demektir.

Hepiniz tekrar hoş geldiniz.

Sorgun'a da selamlarımızı iletiniz.

(Dinleyici locasından alkışlar)

BAŞKAN - Sizin alkışlamanız yasak.

(Gülüşmeler)

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'ndan boşalan üyelik için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/970)

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'ndan boşalan üyelik için, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen ve anılan kanunun 12'nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görülen Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun üyeliği Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

2.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı *Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/967)*

20/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 20/11/2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmış ve kullanılan 20 adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Şenol Sunat

Manisa

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan:	Cengiz Aydoğdu	(Aksaray)	(13) Oy
Başkan Vekili:	Radiye Sezer Katırcıoğlu	(Kocaeli)	(12) Oy
Sözcü:	Nazım Elmas	(Giresun)	(12) Oy
Kâtip:	Pelin Yılık	(Çankırı)	(12) Oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

3.- (10/1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904) esas numaralı *Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/968)*

20/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 20/11/2024 Çarşamba günü saat 14.30'da toplanmış ve kullanılan 20 adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları

yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Şenol Sunat
Manisa
Komisyon Geçici Başkanı

Başkan:	İshak Şan	(Adıyaman)	(13) Oy
Başkan Vekili:	İsmail Güneş	(Uşak)	(12) Oy
Sözcü:	Ümmügülşen Öztürk	(İstanbul)	(13) Oy
Kâtip:	Ayşe Sibel Ersoy	(Çankırı)	(13) Oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

4.- (10/696, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835) esas numaralı Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/969)

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 21/11/2024 Perşembe günü saat 12.30'da toplanmış ve kullanılan (20) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mustafa Hulki Cevizoğlu
İstanbul
Komisyon Geçici Başkanı

Başkan:	Mustafa Hulki Cevizoğlu	(İstanbul)	(15) Oy
Başkan Vekili:	Asuman Erdoğan	(Kocaeli)	(14) Oy
Sözcü:	Müşerref Pervin Tuba Durgut	(İstanbul)	(13) Oy
Kâtip:	Zuhal Karakoç Dora	(Çankırı)	(14) Oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, kadınlarla ilgili olarak kurulan komisyonun başkanının da kadın olması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Keşke kadınlarla ilgili Komisyonun başkanı bir kadın olsaydı.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ya, değil mi Başkanım? Komisyonda o kadar tartıştık. Bu ne yaman çelişki değil mi?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Yanlış olan o işte, en büyük yanlış bence o Sayın Başkan.

BAŞKAN - Neyse...

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) - Erkeklerle karşı ayıp olur ya.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Daha iyi, isabet olmuş.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Niye? Kadınlarla ilgili bir komisyon kuruluyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Kadınlarla ilgili komisyon olunca illa kadın başkan mı olmalı?

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) - Erkeklerle karşı haksızlık olur.

BAŞKAN - Erkeklerle az bile, Allah bildiği gibi yapsın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kayyumların kadın politikalarını erke getirmesi gibi bir şey bu.

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, terör, şiddet, çatışmanın sona erdirilmesi ve toplumsal huzuru temin etmek adına meşru zeminde atılması gereken adımlar ve çözüm önerilerini görüşmek amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, terör, şiddet ve çatışmanın sona erdirilmesi ve toplumsal huzuru temin etmek adına meşru zeminde atılması gereken adımlar ve çözüm önerilerini görüşmek amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika, uzatamıyoruz.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belki de hakkında en fazla söz söylenen, hani meşhur tabirle, hakkında gök kubbe altında söylenmemiş söz kalmayan bir meseleden bahsediyoruz. İsimlendirilmesinde dahi ihtilafa düştüğümüz, kiminin “Şark meselesi” kiminin “Doğu, Güneydoğu sorunu” kiminin “Kürt meselesi” kiminin “Kürt sorunu” dediği ama 1925’ten 1961’e ve 1980’den bu yana hemen hemen her siyasi partinin, her siyasi fikriyata sahip kişilerin ya da devletin ilgili kurumlarının raporlaştırdığı ama maalesef hâlâ gündemimizden atıp kurtulamadığımız bir meseleyi bu genel görüşme yoluyla Mecliste yeniden konuşmak üzere bir grup önerisi vermiş olduk.

Özellikle 1990’lı yıllardan sonra silah ve çatışmanın yoğun olduğu süreçlerde görev yapan başta rahmetli Turgut Özal, ardından rahmetli Süleyman Demirel, rahmetli Necmettin Erbakan, sonra da şimdiki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın Hükûmet olduğu dönemlerde devletin ilgili birimleriyle beraber zaman zaman attıkları adımlar vardı. Elbette bunların bir kısmı düşünce, bir kısmı diyalog, bir kısmı daha da ileriye giderek müzakere ve nihayetinde müzakereden de uygulamaya geçen kimi dönemler oldu. Kamu güvenliğini hiçbir zaman riske atmadan, temel hak ve hürriyetleri sağlayarak ama silahların artık bu topraklardan tamamen silinmesine dönük adımların atılması hususundaki bütün önerileri burada konuşmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Son olarak da Sayın Devlet Bahçeli’nin Milliyetçi Hareket Partisinin grup toplantısında bu konuyu yeniden gündeme alarak “terörsüz bir Türkiye” iddiasıyla gündeme getirmiş olmasından bu yana -yaklaşık iki aydır- elbette hep beraber görüşüyoruz. Kimileri buna samimi bularak yaklaştı, kimisi iyimser yaklaştı, kimisi temkinli iyimserlikle yaklaştı, kimisi de endişeyle yaklaştı ama asıl ve önemli olan şey şudur: Bu önerileri... Birbirimizi suçlamadan, birbirimizi düşmanlaştırmadan, birbirimizi şeytanlaştırmadan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde herkes eteğindeki taşı döksün. Olumlu bulanlar niçin olumlu bulduğunu, endişeli bulanlar da hangi noktaları endişeyle karşıladıklarını burada Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirerek, kendi görüşlerini aktararak ortaya koysun ki bu meselenin eksilerini artılarını bir torbanın içerisine koyup günün sonunda hem milletimiz hem devletimiz için var olan faydalı bir sonucu hep beraber ortaya koyalım. Dolayısıyla endişesi olanların endişesine de hak veriyoruz, kaygısı olanların kaygısına da hak veriyoruz, bu konuda umutlu olanların umuduna da saygı duyuyoruz. Dolayısıyla -var olması gereken şey- niçin iyimser olduğumuzu, niçin kaygılı olduğumuzu en net bir şekilde burada birbirimizle bir müzakere ortamı içerisinde konuşmamız gerektiğini ifade ediyorum.

Her ağzını açan siyasi “Bu meselenin çözüm veya konuşma mercisi Türkiye Büyük Millet Meclisidir.” diyor ama bu konuda bir adım atmıyordu. İşte, biz Saadet ve Gelecek Grubu olarak bu konuda bir adım atıyoruz. Gelin, bu konudaki genel görüşme talebimizi kabul edin ve bütün siyasi partilerimiz, bu süreçte katkıda bulunmak isteyen ya da endişelerini paylaşmak isteyen herkes bu meşru zeminde bu meseleye nasıl yaklaştıklarını, hangi konularda olumlu, hangi konularda da endişeli olduklarını burada net bir şekilde ortaya koymuş olsunlar. Yoksa bizden öncekilerin bize miras bıraktığı sorunları maalesef biz de yarınlara sorun olarak bırakacağız.

Cumhuriyetin ilk yüzyılında elbette çok önemli kazanımlar elde ettik, birçok sorunumuzu çözdük ama maalesef 2’nci yüzyıla taşıdığımız sorunlarımız var. Bunlardan bir tanesi de dediğim gibi, kim adını nasıl tanımlarsa tanımlasın, “Kürt meselesi” olarak tanımladığımız meseledir. Bu meselenin

meşru zeminlerde konuşularak çözümüne hep beraber katkıda bulunmamız lazım ki bunu artık sonraki on yıllara, sonraki yirmi yıllara taşımadan çözelim. Dolayısıyla burada özellikle Cumhuriyet'in bu konuda bir görüş birliği var, bir aşamaya gelen bir süreçten bahsediyoruz. Bu, düşünce aşamasında mıdır yoksa diyalog aşamasına geçti mi, oradan müzakere safhasına geçti mi; hangi aşamada olduğu konusunda burada net bir şekilde bizleri bilgilendirirlerse bizler de bu mesele hakkındaki fikirlerimizi söylemek durumunda kalırız. Gizli tuttuğunuz zaman kimlerle nasıl iş tuttuğunuzu bilmeden yorum yapmak durumunda kalıyoruz. Oysa ne yapmak istediğinizi buradan net bir şekilde ifade ederseniz biz de endişelerimizi veya tavsiye ve teşviklerimizi söyleme imkânı elde etmiş oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Dolayısıyla bu duygu ve düşüncelerle bu meselenin meşru bir zemin olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde enine boyuna konuşulmasına imkân vermek için genel görüşme talebimize destek vermenizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'na ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Cevizoğlu bir mesajla bilgilendirmiş, kendisinin de bir kadın komisyon başkanı seçilmesini önerdiğini ama Komisyonun iradesinin böyle tecelli ettiğini söylemiş. Ben de Genel Kurulun bilgisine sunayım. Kritik ve önemli bir sorumluluk üstlendi, kolaylıklar dileyelim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, terör, şiddet, çatışmanın sona erdirilmesi ve toplumsal huzuru temin etmek adına meşru zeminde atılması gereken adımlar ve çözüm önerilerini görüşmek amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika, uzatamıyoruz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, devletlerin ve milletlerin bekası terörle mücadelede izlenen kararlılıkla doğrudan alakalıdır. Türkiye, binlerce yıllık devlet geleneğiyle var olmuş, bağımsızlığı ve birliği uğruna sayısız mücadele vermiş bir millettir. Terör, bu milletin yarım asırdır ciddi bir belası. Türk milletinin huzuruna kasteden hiçbir güç tarih boyunca başarılı olamamıştır, bundan sonra da asla olamayacaktır. Terör örgütleriyle müzakere etmek, onların meşruiyet kazanmasına hizmet etmekle eş değerdir.

Terör yalnızca ideolojisinden ibaret değildir, arkasında genellikle emperyalist güçlerin kirli oyunları ve çıkar hesapları vardır. Terör örgütlerini birer maşa olarak kullanan bu güçler, ülkelerin birliğini, dirliğini ve bağımsızlığını hedef almaktadır. Terörün köklerini kazımak için ekonomik, hukuki ve askerî alanda yapılması gereken her şeyi ayrıntılı şekilde araştırmak ve gereken adımları atmaktan kaçınmamak şarttır.

Türk milleti esaret zincirlerini kırarak bağımsızlık ateşiyle yoğrulmuş bir millettir. Bu toprakları vatan yapan aziz ecdadımız en zor şartlarda bile devletine, milletine ve bayrağına kasteden hainlere boyun eğmemiştir. Bugün de tarihin derinliklerinden aldığı benzer ruhla, aynı azim ve kararlılıkla; ülkemizi tehdit eden, Türkiye Cumhuriyeti devleti içerisinde ayrı bir devlet, Türk milleti içerisinde ayrı bir millet ve ay yıldızlı bayrağımızın yerine paçavra hayalleri kuran terör örgütlerine karşı verilen amansız mücadelede tereddüt göstermeyeceğiz.

Mehmetçik'imizin ve güvenlik güçlerimizin sahadaki kahramanlığı bu kararlılığın en somut göstergesidir. Terörle mücadele kapsamında atılacak her adımda devletin kararlılığı ve milletin sarsılmaz iradesi bir arada olmalıdır ancak bu şekilde geleceğimizi güvence altına alabilir, güvenliğimizi tesis edebilir ve sınırlarımızı bir beka sorunu olmaktan çıkarabiliriz. Terör örgütleriyle masaya oturmak, onları herhangi bir mekân ya da çatı altında muhatap almak yalnızca, canımıza kasteden hainlerin oyunlarına alet olmak anlamına gelir.

Bizler, milletimizin huzur ve güvenliğini, devletimizin beka ve istiklalini her şeyin ve herkesin üzerinde tutan bir anlayışla müzakere değil sonuna kadar mücadelenin yanındayız. Kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet güçlerimizin tüm personelini, canla başla mücadele eden kahraman vatan evlatlarını bir an dahi tereddüde düşürmemek ve motivasyonlarını kırmamak adına terörle mücadelede hassasiyet ve kararlılığımızı bir kez daha buradan, Millî Mücadele'yi zaferle tamamlamış Gazi Meclisten duyuruyorum: Türkiye'nin birliği ve dirliği için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacağız. Bu mücadele yalnızca bugünün değil yarınlarımızın teminatıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akburak.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüye hepimizin ortak yarası olan bir meseleye çözüm arayışımızı bir kez daha dile getirmek için çıkmış bulunuyorum: Kürtlerin statü sorunu yalnızca bir halkın mücadelesi değil bu ülkenin demokratikleşmesi ve toplumsal barış sorunudur. Barış, silahların susmasından öte, kimliklerin ve statünün tanındığı, dillerin konuşulduğu, eşit yurttaşlık temelinde birlikte yaşayabileceğimiz bir toplumsal düzenin inşasıdır. Bu konuda çözümün kilit noktası Sayın Abdullah Öcalan'ın rolüdür.

O, yıllardır ağır tecrit altında dahi barışçıl bir çözümün, eşit yurttaşlık temelinde bir geleceğin mümkün olduğunu vurgulamış ve bunun hayata geçmesi için mücadele etmiştir. 2013-2015 yılları arasında yürütülen çözüm süreci, bir fikir üreticisi ve müzakereci rolünü yerine getirmiş ve burada sadece Kürt halkına değil aynı zamanda bu topraklarda yaşayan herkes için bir umut kaynağı olmuştur.

Barış cesaret ister. Savaşın en ağır yükünü omuzlayan halk ve bu halkın öncüleri bu cesareti gösterdi, devlete ve topluma açıkça çağrılar yaptı; silahların susması, diyalogun başlaması, demokratik bir Türkiye'nin inşası için somut adımlar önerdi. Ancak ne yazık ki çözüm umutlarımızı büyüten bu süreç, savaş politikalarına geri dönülerek ne yazık ki kesintiye uğratıldı.

Bugün bir kez daha haykırıyoruz: Barış mümkündür. Kürt halkının talepleri sadece eşitlik ve adalettir ve bu talepler kimseyi bölmez hatta aksine, halkların ortak geleceğini, birlikte yaşama umudunu güçlendirir. Demokratik uygarlık fikirleri ve önerileri, bu çözümün en güçlü yol haritasını sunmaktadır. Bu nedenle, diyalog kapılarını yeniden açmak, uygun koşulları sağlamak yalnızca Kürt halkı için değil bu topraklarda yaşayan herkes için zorunluluktur. Biliyoruz ki toplumsal barış, halkların

kendi kimlikleri ve haklarıyla özgürce bir arada yaşayabileceği bir düzenle mümkündür. Bugün çözüm, inkâr ya da baskıda değil müzakere, eşitlik ve özgürlükte yatmaktadır. Bunun için de Sayın Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması ve onun barış konusundaki, barışın inşasındaki aktif rolüne fırsat verilmesi gerekmektedir.

Buradan iktidara, Meclise ve bütün topluma çağrımız şudur: Barışı birlikte inşa edelim. Diyalogun, çözümün ve eşitliğin önündeki engelleri birlikte kaldıralım. Bu ülkeyi, halkların eşit ve özgür yaşadığı bir barış diyarına beraber dönüştürelim. Hep birlikte başarabiliriz, biliyoruz çünkü barışta ısrar edenler mutlaka ama mutlaka kazanacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Boz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önemli bir öneri Saadet-Gelecek Grubunun önerisi. Bu öneri üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sadece bugün değil öteden beri Türkiye’de Kürt sorununun çözümü bakımından en temel organın Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğunu söyleyegeliyoruz. Bu önerge metninde ve gerekçesindeki perspektifle... Gerçekten doğru bir perspektiftir, bunun altını da çizmek istiyorum. Niye böyledir? Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi toplumun bütün çeşitliliğini, çoğulculuğunu yansıtan, barındıran; Türkiye’nin sorunlarının değerlendirilmesi, politikalar oluşturulması bakımından en önemli platform niteliğindedir. Bir de tabii, bunun yanında, Meclisin en temel işlevlerinin başında yasa yapmak gelmektedir. Türkiye’nin sorunlarını, toplumsal ihtiyaçları gerçekten katılımcı bir anlayışla yasalar yaparak, o ihtiyaçların gereği olan yasaları yaparak çözmek gerekir. O bakımdan da Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir temel işlev yüklenmesi zorunluluğu açıktır ancak üzülererek söylemek istiyorum ki öteden beri iktidar partisi bu anlayıştan uzaktır. Bir örnekle aslında bu görüşümü açıklamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 15 Temmuz Darbe Girişimini Araştırma Komisyonunun 9 Kasım 2016 günü yapılan toplantısına -hatırlayacaksınız- önceki dönem MİT Müsteşarı Sayın Emre Taner katılmıştı, orada bugün konuştuğumuz konu bakımından çok önemli bir açıklaması var. Bizim Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri kendisine “Ya, bizim CHP olarak bu sorunun çözülmesi bakımından Meclisin işleviyle ilgili görüşlerimiz var. Siz acaba ne diyorsunuz?” diye soruyorlar. “Evet, bu doğru politikadır, zaten devlete de -tutanaklardan bunu okuyabilirsiniz değerli arkadaşlarım- bu konuyu ben getirdim, Meclis devreye girsin, bütün partiler elini taşın altına koysun, bunu ben söyledim. Ama o çok seçimli dönemde seçimlerin çatışmasız bir ortamda yapılması hedefleniyordu -yani o sırada yaşanmakta olan 2015’e işaret ediyor- bununla sınırlı bir hedef vardı.” diyor Sayın Emre Taner. Özetle, iktidarın Meclisi bu sorunun çözümünde devre dışı bırakmasının arkasında, kendi siyasi yararlarını korumak, böyle bir sorun karşısında böyle bir sorunu araçsallaştırarak seçimleri atlatmak, önündeki bir engelin üzerinden atlamak yaklaşım tarzı olduğunu, doğrudan bu çözüm süreciyle ilgilenmiş dönemin en önemli devlet görevlisi Emre Taner açıklıyor. O çerçevede, aslında bugün Saadet-Gelecek Grubunun önerisi Türkiye’nin bu sorununun çözülmesi bakımından

gerekli perspektifi içermektedir ama üzülerək teşhis etmek gerekiyor ki iktidar bloğunda böyle bir yaklaşım tarzı, Meclisi merkeze alacak bir yaklaşım tarzı maalesef bulunmamaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Emre.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üçüncü dünya savaşı söylentilerinin olduğu bu dönemde Türkiye'nin iç bütünlüğünü sağlaması gerçekten önemlidir. Hem kuzeyimizdeki gelişmelere, Ukrayna'daki gelişmelere hem de güneyimizdeki gelişmelere baktığımız zaman kastettiğim, İsrail'in saldırgan politikaları, uygulamış olduğu katliam ve soykırım politikaları. Türkiye'nin, bu çerçevede, bu siyasi türbülansın yoğun olduğu dönemde iç bütünlüğünü güçlü tutması elbette önemlidir.

Sadece Afganistan'dan, Pakistan'dan Fas'a kadar olan coğrafyayı şöyle bir gözünüzün önüne getirin -belki büyük gelebilir hepimiz açısından- sadece Basra Körfezi ile Akdeniz arasındaki yaşanan gelişmelere baktığımızda, aslında Türkiye'nin güvenliğinin sağlanmasının, hem iç güvenliğinin, kamu güvenliğinin hem de dış güvenliğinin sağlanmasının ne kadar önemli olduğu net bir şekilde ortada gözüküyor. Hemen yanı başımızdaki coğrafyada, özellikle güneyimizde, olmayan devlet yok. Hem dünyanın önemli devletleri, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, Rusya, hepsinin yanı başımızda olduğunu görüyorsunuz; farklı unsurlarını kullanarak burada varlık gösteriyorlar ama sadece bunlarla değil aynı zamanda örgütlerin de burada olduğunu görüyoruz. “Devlet dışı aktör” diyor buna akademisyenler ama bu “devlet dışı aktör” diye tanımlanan grupların tamamının terörist örgütü olduğunu da bilmekte fayda vardır diye düşünüyorum.

Bu çerçevede, bunun üstesinden gelebilmek için Türkiye'nin yapmış olduğu ve sürdürmekte olduğu bazı politikalar var, bunları kısaca hatırlatmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi, özellikle kamu güvenliğinin sağlanması açısından “istikrar ve iç güvenlik yöntemi” diye bir yöntem uygulandığını görüyoruz. Nedir bu? İstikrarlı ve tavizsiz terörle mücadele yöntemi; terörün önünü kesme, insan kaynağını engelleme, maddi kaynakların teröre akmasının önüne geçme; bunu bu şekilde tanımlayabiliriz. Dışarıda ise terörü kaynağında kurutma politikasını uyguluyoruz bildiğiniz gibi. Bu ne demektir? Türkiye'nin yanı başında oluşturulmak istenen terör koridoruna engel olmak için Türkiye'nin yürütmüş olduğu politika. Hem Suriye topraklarında olsun hem Irak topraklarında olsun 30-40 kilometrelik bir terörsüz kuşak oluşturma politikasını Türkiye elan sürdürüyor, sürdürmekte de kararlı olduğunu net bir şekilde söyleyebiliriz. Hatta bu çerçevede -müttefikine bile muhtaç olmama siyasetini yani kendi kendine yeterli olma- müttefik tehdidini de göz önünde bulundurarak bunu yaptığını söyleyebiliriz. Türkiye'nin bu konuda, savunma sanayisi konusunda yapmış olduğu çalışmalara da baktığımız zaman ne demek istediğim daha net bir şekilde anlaşılacaktır.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: “Terörsüz Türkiye” yaklaşımını ortaya koydular, bu çok çok önemli. Burada kastedilen şey şu: Terörle, silahlı olanla mücadele edilir ama Salâhaddin Eyyubi'nin torunları siyonizmin ve emperyalizmin inisiyatifine bırakılmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Bu konuda çalışmaların yürütüleceği konusunda en ufak bir şüpheniz olmasın.

Bir şey daha ekleyebilirim, o da şu: Tüm siyasi partilerimiz aslında bir fikir beyan edebilirler. Nedir bu fikir? Hem Sayın Devlet Bahçeli'nin ortaya koymuş olduğu tavır hem Sayın Cumhurbaşkanının 1 Ekimden itibaren sürdürmüş olduğu politikaya baktığımızda ortada bir şeylerin olduğu gözüküyor. Madem AK PARTİ'nin ve aynı zamanda Milliyetçi Hareket Partisinin ortaya koymuş olduğu bir tavır var -diğer siyasi partilerimizin Meclis kürsüsüne çıkıp net bir şekilde bir şey söylemeden geri çekildiğini görüyorum- her siyasi partimiz Türkiye'nin çözilemeyen bu meselesi konusunda fikirlerini net bir şekilde ortaya koysunlar.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, ses gelmiyor.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - O zaman herkes eteklerindeki şeyi masaya, ortaya koyduğunda net bir şekilde ortaya çıkmış olacak. Görüşlerinizi...

BAŞKAN - Teşekkürler.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Saadet Partisine son cümlemi söylüyorum Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, koysun diye genel görüşme talep ettik. "Evet" dersanız herkes görüşlerini ortaya koyacak.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Saadet Partisinin bu konudaki yaklaşımını sadece soru önergesiyle değil önümüzdeki günlerde raporunuzu bekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kabul... Kabul edilmiştir Başkanım.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, kabul edilmiştir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - El kaldıran 8 kişi.

BAŞKAN - İhtilaf var, elektronik cihazla oylamayı tekrarlayacağım.

Bence kabul edilmedi onu da belirtiyim.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu nasıl olur yani bu meseleyi konuşmamak üzere ret oyu veriyorsunuz, hayret bir şey ya! Hem Meclis adres hem de Mecliste bu konu konuşulmasın diye oy kullanılıyor, nasıl bir şeyle!

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Çayırhan Termik Santrali ve Linyit İşletmelerinin özelleştirilmesinin zararlarının belirlenmesi, enerji arz güvenliği üzerindeki olası olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, çalışanların hak kayıplarının ve mağduriyetlerinin araştırılması amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, Çayırhan Termik Santrali ve Linyit İşletmelerinin özelleştirilmesinin zararlarının belirlenmesi, enerji arz güvenliği üzerindeki olası olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, çalışanların hak kayıplarının ve mağduriyetlerinin araştırılması amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır Sayın Poyraz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çayırhan Termik Santrali, 30 Haziran 2020'de devlete geri devrinden itibaren özelleştirme radarı içerisine girmiş bir alan. 200 bin lira doküman bedeli, 150 milyon lira geçici teminat; bunlar çok büyük rakamlar değil mi? Türkiye'nin en zengin termik santrali olan Çayırhan'ın taşınmazlarıyla birlikte bedeli milyar dolarlar ediyor. Danışman firmanın -burada da gördüğünüz üzere- kapasitesi 620 megavat. Bugün 1 megavatlık termik santralin maliyeti 2 milyon dolar civarında, 620 megavat. Bunun dışında, "Çayırhan" dediğimiz bölgenin üçte 2'si bu Çayırhan Termik Santrali'nin, "Çayırhan" dediğimiz yerin üçte 2'si yani bunların hepsini birleştirdiğimiz zaman milyar dolarlar ederinde bir özelleştirme alanından bahsediyoruz. 800 tane lojman var, bu 800 lojmanın 630'unda oradaki maden işçilerimiz, enerji işçilerimiz konaklıyorlar, bunlara ekleyin de ekleyin. Aynı zamanda yirmi yıllık linyit yatakları var, yirmi yıllık. Maalesef ve maalesef "Adalet ve Kalkınma Partisi" ve "özelleştirme" kelimeleri aynı paragrafta olunca bunun bir peşkeş çekilme işi olduğu bugüne kadarki tecrübelerimizle bizim için bir ön kabul hâline geldi. Zira, özel ilişkilerle özelleştirilen bütün değerlerimiz tek tek satıldı; tek tek Türkiye'nin hizmetinden, Türk milletinin hizmetinden koparıldı. Tüm bu zenginliklerimiz ve değerlerimiz satılırken ucuzu olan ve bu sebeple de satıcının da umurunda olmayan, alıcının da kurtulduğunu hissettiği en esaslı husus insan; "insan" derken de bu ülkenin insanı olarak tanımlıyorum,

zira bu ülkedeki istilacı konumundakiler bu ülkenin insanlarından çok daha değerli, çok daha kıymetliler bu iktidar için.

İşin en acı tarafı da bu söz konusu şartnameyi hazırlayanlar muhtemelen bir memurun, bir emekçinin, bir çiftçinin evladı. Bu şartnamede, bu bahsettiğim milyar dolarlık işin şartnamesinde diyor ki: “İhale konusu varlıklarda çalışan nakle tabi personel, 4046 sayılı Kanun’un 22’nci maddesi çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledileceklerdir.” Tamam. “İhale konusu varlıklarda hizmet alım yoluyla taşeron firma tarafından çalıştırılan hizmet alımı personeli bu madde kapsamında değildir.” Çayırhan’da kaç kişi çalışıyor? Termik santralde binin üzerinde, madende de yaklaşık 1.400’ün üzerinde kişi çalışıyor. Peki, bunlardan kaç bu şartnamedeki 4046 sayılı Kanun’a tabi? Hemen hemen hiç biri. Dolayısıyla sadece 1.393 maden işçisinden bu 4046 sayılı Kanun’a tabi olan bir tane maden işçisi yok ya.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Yirmi yıldır öyle.

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Çayırhan özelleştirildiği zaman buradaki 1.393 emekçinin, maden işçisinin hiçbir hakkı ve güvencesi olmayacak ve bunların 630’u lojmanlarda kalıyor. Ya, ortalıkta bir ekonomik kriz var. Bu ekonomik krizi sahaya gittiğinizde vatandaşlardan, seçmeninizden, teşkilatınızdan duyuyor ve biliyorsunuz. Ya, böyle bir krizin ortasında termik santralde 1.000 enerji işçisi -enerji kolundan- madende 1.393 maden işçisi; 2.500 kişiden bahsediyoruz ya, aileleriyle 10 bin kişi. Hem işsiz hem evsiz kalacaklar. Bütün bunlarla ilgili, bu şartnameyi hazırlayanların bir şartname hazırlama noktasında...

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Hayır, yanlış biliyorsunuz.

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Ya, buradan bu yanlış olan bildiğim bir şey yok, önümüzdekileri okuyarak söylüyorum. Bakın, Adalet ve Kalkınma Partisi gelirken “Biz, Anadolu’nun kavruk çocukları olarak bu ülkenin elitlerinin yaptığı siyaseti ellerinden alacağız ve Anadolu’ya yakışır bir siyaset yapacağız.” dedi. Yahu, yirmi iki yılda nasıl elitleştiniz ya? 2.500 kişinin geleceği kimsenin umurunda değil. Bunun için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Başkanım, hemen bitirmek istiyorum, bu çok önemli. Orada 500 kişi şu an yerin altında.

BAŞKAN - Şüphesiz.

Kimseye vermedim, siz devam edin.

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Bu 500 kişi bu şartnameler oluşturulurken hiçbir şekilde muhatap alınmazken, bu 500 kişi o süreçte sadece kaymakamla muhatap edilirken iki gündür bu 500 kişiyle ilgili Vali devrede, Bakan Yardımcısı devrede, Bakan devrede. Ya, bunları yaparken düşüneceksiniz. Buradaki bütün işçilerin, bütün emekçilerin emekleri bu Meclisin namusu, şerefi ve onurudur; onların aileleri de bu “namus” “şeref” ve “onur” kavramının içerisinde. Dolayısıyla, bugün tüm gruplardan bu konudaki hassasiyeti özenle ortaya koymalarını rica ediyorum, istihdam ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Poyraz.

Saadet Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Mesut Doğan.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzülerek ifade etmek gerekir ki AK PARTİ iktidarının koşmadan, terlemeden, üretmeden ülkeyi yönetme anlayışı, maalesef, Türkiye gibi zengin özelliklere sahip bir ülkenin yarımını ciddi manada sorunlu, karanlık ve yoksul bir hâle getirmiştir. Bunu niye söylüyorum? Artık hepimiz öğrendik, ezberledik ve sık sık tekrar ediyoruz ki AK PARTİ ekonomiyi yönetme anlayışında 5 maddeyi asla ve asla değiştirmemiştir. Nedir bunlar? Paraya ihtiyaç mı var, vergi artıracaksın. Paraya ihtiyaç mı var, zam yapacaksın. Paraya ihtiyaç mı var, para basacaksın. Paraya ihtiyaç mı var, borç alacaksın. Paraya ihtiyaç mı var, millî değerleri özelleştireceksin. Bu kolaycılık ülkenin ekonomik anlamda nefes almasına katkı sağladı mı? Asla yani son yirmi iki yılda özelleştirmelerden elde edilen paranın toplamı 2025 yılında sadece faize ödeyeceğimiz miktarı maalesef karşılamıyor.

Bugün, şimdi Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirilmesini konuşuyoruz ki -altını çizerek söylüyorum- oradan elde edilecek gelir sadece birkaç saatlik faiz parasını karşılayacak çünkü hepiniz biliyorsunuz ki 2025 yılında faize saatte 225 milyon TL ödemek durumundayız. Çayırhan Termik Santrali, Türkiye linyit üretiminin yıllık yüzde 6'sını karşılayan, 400 bin hanenin elektrik ihtiyacını karşılayan stratejik bir tesis ve burada biraz önce ifade edildiği gibi, yaklaşık 2.500 insanımız çalışıyor. Bugün, burası özelleştirilmesin diye 500 işçimiz 800 metre yerin altında kendini kilitledi. Biz gittik, onların tedirginliklerini ortadan kaldıracak adım attık mı, atabildik mi? Hayır. Şunu bilelim ki "Bu ülkenin sahibi biziz, ne yapsak kimse engel olamaz." anlayışı ahlaki olmayan ve bu ülkenin, bu milletin geleceğini tehlikeye atan büyük bir virüstür, büyük bir tehlikedir. Şimdi, bizim anı bile kurtarmayacak bu yaklaşımımız geleceği karartacak bir yaklaşımdır. Özellikle de enerji krizinin gündemde olduğu bir dönemde yerli ve kamuya ait bir enerjiyi satışa çıkarmak, gelecekte karanlık günlere davetiye çıkarmaktır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Doğan.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın İbrahim Akın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen halklarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Dün bu konuyla ilgili heyetimizle beraber hemen yerinde gitmiş Çayırhan'ı ziyaret etmiştik ve oradaki işçilerin bize talebi Mecliste bu konunun gündem yapılması ve sahip çıkılmasıydı. Bugün bu önerenin tartışılıyor olması bizce çok kıymetli. Biz baştan söyleyelim, özellikle sağlık, eğitim ve enerji konularının bizim açımızdan kamusal bir hizmet olarak yapılması gerekir, özelleştirme yapılmaması gerekir. Ancak burada sadece bir özelleştirme itirazıyla konuyu anlatmamız mümkün değil. Burada başka bir şey var: Sayın Poyraz söyledi, ben detaylarına girmeyeceğim ama Çayırhan Termik Santrali'nin özel durumunu biraz sizlerle paylaşmak isterim. Burada, Çayırhan Termik Santrali yaklaşık 2000 yılında Turgay Ciner'in şirketine devredilmiş, yirmi yıl Turgay Ciner burayı yönetmiş ve sonra 2020 yılında da tekrar devlete verilmiş ve 2021 yılından itibaren de Resmî Gazete'de özelleştirme planları başlamış. Özelleştirilmek istenen şey sadece bir santral mi? Hayır. Bakın, neler var içerisinde: Bu set tesise ilişkin tüm madenler. Bu madenlerin ve santrallerin işletme ruhsatları. Termik santral tesisi. Tüm taşınır ve taşınmaz malzemeler ve toplam 7 milyon 256 bin metrekarelik bir alanı yani Çayırhan'ın yaklaşık üçte 2'sini devretmek istiyorlar yani satmak istiyorlar mülküyle beraber. Böylesine önemli bir yeri ve aynı zamanda riskli bir yeri satmak istiyorlar. Ve enteresan tarafı şurası: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bir ilan yapıyor burayla ilgili. İlan açıkçası şöyle diyor: "Termik santral enerji sektöründe yatırım yapmak isteyenler, çok önemli, gelecek vadeden bir yatırım fırsatı sunulmaktadır." Peki, biz soruyoruz: Gerçekten bir tüccar mısınız yoksa devletin, kamunun malını satmak mı istiyorsunuz? Eğer

tüccarsanız başka bir şey ama kamunun malını -bu kadar- çok önemli, çok değerli, çok iyi yatırım yapılacak diye nasıl satabilirsiniz? Madem böyleyse niye siz kamu olarak yönetmeye çalışmıyorsunuz?

Birçok madde var arka arkaya sıralanmış ve bunun önemli olduğunu tekrar ifade ediyor ve arkasından da diyor ki: “Sizin için aynı zamanda burası gelecek yatırım bakımından kıymetlidir.” Biz buradan soruyoruz: Gerçekten bu kadar kıymetli, gerçekten bu kadar değerli bir şeyi niye özelleştiriyorsunuz? İnsanları sokağa atabilecek bir sözleşmeyi nasıl yapılabiliyorsunuz? İşçilerin geleceğini, kamunun geleceğini, şehir halkının geleceğini nasıl düşünmüyorsunuz? Sadece üç beş tane adrese teslim şirkete mi burayı devretmek istiyorsunuz? Bütün bunları aslında Enerji Bakanıyla konuştuğumuz komisyonda anladık ki sadece özelleştirmekten yana, sadece şirketleri beslemekten yana bir niyetleri var. Asla kamusal bir hizmet yapmaktan yana bir niyetleri olmadığını gördük.

Tekrar söylüyoruz, oradaki özelleştirmeye itiraz ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akın.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Deniz Demir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Çayırhan Maden ve Termik Santrali için özelleştirme kararı alındı. Maden işçileri dün sabah sekiz itibarıyla yerin 300 metre altına inerek eylem başlattı. Özelleştirme kararı gündeme geldiğinden beri madenciler seslerini duyurmaya çalışıyor. Bu onurlu mücadelelerinde işçilerimizin yanındayız. Selam olsun bir avuç kömür için bir ömür verenlere.

Hepimiz biliyoruz ki AKP’nin özelleştirme politikaları yandaş firma doyurma projelerinden ibarettir. AKP’nin özelleştirdiği kurumda kalite düşer, işçilerin hakları görmezden gelinir, yıllarca emek vermiş insanlar işten atılır çünkü AKP, özelleştirmeleri kalite artsın, istihdam sağlansın diye yapmaz, yandaşların cebi dolsun diye yapar. Özelleştirmeye karşı çıkmak için Ankara ayazında bu eylemi neden yapıyorlar? Bunun için de ülkemizde özel şirketlerin işlettiği maden ocaklarına bakmamız yeterli. En yakın tarihli acımız İliç maden faciası. Anagold Madencilik’in işlettiği sahada 9 emekçimizi kaybettik. İşçilerimizin cansız bedenlerinin bulunması bile aylar sürdü. Gözü yaşlı aileler Hükûmete yalvardı; Meclise, bize seslendiler, yardım istediler. Burada değil miydiniz arkadaşlar? Buradaydık, hepimiz buradaydık. Neler olduğunu gördük, hep birlikte yaşadık bu acıyı. AKP Milletvekili Ferhat Nasıroğlu’na ait olan FERNAS Madencilik işçileri yalın ayak kilometrelerce Ankara’ya yürüdüler, yüce Meclise geldiler dertlerini anlatmak için. İstedikleri, güvenli bir yaşam alanı ve insanca yaşam koşullarıydı. Şimdi de sıra Ankara’ya geldi. Başkentte bir termik santralde işçiler “Acaba işten çıkarılacak mıyız? Çalışma şartlarımız kötü mü etkilenecek?” diye endişe içinde çalışmak zorunda değil.

Değerli milletvekilleri, Çayırhan sadece bir maden ocağı değil aynı zamanda işçilerin aileleriyle birlikte yaşadığı bir bölge. Yapılacak olası bir özelleştirmede bu işçiler nerede yaşayacak, aileleri ne olacak, bu aileler nasıl ikamet edecek; tam bir muamma. Bu sadece bir özelleştirme değil, işçilerin çalışma ve barınma hakkına yapılan bir müdahaledir, bir hak gasbidir. Ocaklarında yaşam odası olmayan emekçiler şimdi de yasa mücadelesi veriyor. 2.100 işçinin ve ailelerinin ekmek kapısı olan bu işletmenin yandaşlara tepside sunulmasına, millî varlıklarımızın elimizden çıkarılmasına müsaade etmeyeceğiz. Şu an bu kürsüde bir milletvekili olarak değil bir insan, emekçi bir babanın oğlu, bir vatan evladı olarak konuşuyorum; ayıptır, yapmayın, bu karardan vazgeçin! Enerji vatandır, vatan satılmaz.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu.

Buyurun Sayın Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Çayırhan Termik Santrali, ülkemizin, işletme hakkı devri yöntemiyle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın ilk defa özel sektör eliyle işlettiği bir santraldir ve yirmi yıl boyunca bu şekilde işletilmiş ve 2020 yılında EÜAŞ'a devri gerçekleştirilmiştir.

Çayırhan Santrali'nin özelleştirme amacı 4046 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde belirtildiği gibi, verimlilik artışını sağlamak, kamu giderlerini azaltmak, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve bunun yanında kamu kaynaklarında katma değerli bir ürün oluşturmaktır. Özelleştirmeyle, kuruluşların etkin ve verimli bir şekilde işletilmesi, gerekli yatırımların kamuya herhangi bir yük getirmeden özel sektöre yapılması hedeflenmiştir. Bununla birlikte, Çayırhan Termik Santrali yüksek yatırım ihtiyacı olan bir santraldir. Çayırhan Termik Santrali'nin -varlık satışı- maden sahaları işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmek üzere bütün hâliyle ihaleye konu edilmiştir. Maden sahalarının satışı gibi bir konu söz konusu değildir, madenler işletme hakkı süresi dolduğunda tekrar kamuya iade edilecektir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kaç yıl?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Hâlihazırda ihale şartnamesinde lojman ve sosyal tesislerin de yatırımcıya devrine ilişkin düzenleme, evet, mevcuttur. Emek yoğun bir çalışma içinde olan işçilerimizin özelleştirme sonrasında yine barınma ve sosyal haklarının devamı temin edilecektir. Geçmiş termik santral özelleştirmelerindeki uygulamada açıkça görüldüğü üzere, santralle birlikte devredilen hiçbir lojman ve hiçbir sosyal tesis ticari faaliyette kullanılmamıştır. Santralin EÜAŞ'a devredildiği tarihten itibaren hem termik santral tarafında hem de maden sahası tarafında hizmet alımı yöntemiyle personeller ve işçiler çalıştırılmıştır ve bu şekilde devam etmektedir. Santral ve maden sahaları, işçilerin hizmet sözleşmeleri, çalıştıkları özel şirketlerle karşılıklı yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çayırhan Termik Santrali'nin özel teşebbüs eliyle diğer üretim santralinin içinde olduğu Türkiye'nin kurulu gücü şu anda 110 bin kilovattır ve şu andaki kurulu gücümüzün sadece 177'de 1'idir Çayırhan Termik Santrali yani orantı olarak bakarsak ne kadar bir üretim olduğunu sizler de görürsünüz. Buradaki bütün üretimler de TEİAŞ tarafından denetlenmektedir ve şebekeye TEİAŞ'ın kontrolünde verilmektedir. Gelişmiş birçok ülkede de üretim yine bu şekilde gerçekleştirilmektedir. Çayırhan Termik Santrali, Türkiye'ye hizmet yapmaktadır şu anda ve gelecek yıllarda da aynı şekilde ülkemize hizmet yapacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çolakoğlu.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

20 Kasım 2024 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (9214 grup numaralı) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/11/2024 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Halide Türkoğlu konuşacaklar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HALİDE TÜRKOĞLU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadına yönelik şiddet ve katliama ilişkin Genel Kurula sunduğumuz genel görüşme önergemiz üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, başta kadınlar olmak üzere halklarımızı selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kadına yönelik şiddet ve katliamlara ilişkin sunduğumuz genel görüşme içeriğinde kadınların yaşadığı çok boyutlu şiddeti başlıklar hâlinde sunduk. Kadınların yaşadığı ekonomik şiddet, fiziksel şiddet, cinsel şiddet, duygusal şiddet, dijital şiddet bugün bizzat iktidarın caydırıcı yasalarının olmayışından, var olanların da etkin uygulanmamasından kaynaklı cezasızlık politikalarıyla birlikte derinleşerek artıyor. Kadınlar ekonomik şiddetin en derinini yaşıyor. Bu ülkede her 10 kadından sadece 3'ü çalışma hayatında yer alırken geriye kalan 7 kadın yaşamını nasıl idame ettiriyor? Ben söyleyeyim size nasıl idame ettirdiklerini: Erkeğe bağımlı yaşamak zorunda kalıp her

türlü şiddete maruz kalarak yaşamını sürdürmeye çalışıyor; merdiven altı işlerde, parça başı işlerde her türlü emek sömürüsüyle karşı karşıya kalarak hayatta durmaya çalışıyor; akşam 5 çocuğunu evde bırakıp hurda toplamaya giderek yaşamını idame ettirmeye çalışıyor. Evet, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğunu evde bırakıp hurda toplamaya gitmek zorunda kalan kadının hikâyesi, bu ülkedeki birçok kadının da ortak hikâyesidir. "Her şeyi paraya bağlıyorsunuz." demek bu ülkedeki kadın yoksulluğuna, işsizliğine göz yummaktır, bunu beslemektir; tüm kurumların bununla yüzleşmesi gerekir. Bu iktidarın kadın yoksulluğunu gidermeye dönük zerre samimiyeti varsa "Şu kadar elektrik desteği, şu kadar doğal gaz yardımı yapıldı." demekten vazgeçsin. Bakın, deprem bölgesinde yoksulluk ve şiddet sarmalında yaşayan kadınların isyanını duyuyor mu bu iktidar? Konteyner kentlerde kadınlar borçlarla, hacizlerle, şiddet ve istismarla yaşıyorlar. Bu yoksulluğu savaş politikalarıyla derinleştirmek, kadınları evlere hapsedmek, kadını aile içerisinde tanımlamak, toplumun öznesi olarak görmemek bu iktidarın bizzat politikalarıdır.

Değerli arkadaşlar, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne, 25 Kasım haftasına gidiyoruz. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de her yönüyle kadına yönelik şiddete dair isyanımızı büyütüyoruz. DEM Parti Kadın Meclisi olarak "Özgür ve eşit yaşamda ısrarcıyız; erkek, devlet şiddetine karşı isyandayız, yan yanayız." şiarıyla kadınlarla birlikte alanlardayız. Defalarca söyledik ve bıkmadan usanmadan söylemeye devam edeceğiz: Bu ülkede kadınlar bir şiddet sarmalının içerisinde, bu şiddet sarmalını besleyen iktidarın kendisidir. İşte bu yüzden, sadece erkek şiddeti değil bu, aynı zamanda devlet şiddetidir diyoruz. Bu ülkenin yargısı da adaleti de erkek egemenliğini, cinsiyetçiliğini teminat altına almaktadır.

Bakın, 9 Kasım'da Kocaeli'de bir fail cezaevinden izinli çıkıyor, gelip evli olduğu kadını katlediyor. İzmir'de 34 yaşındaki Özge Polat, Serkan Yıldız tarafından katlediliyor. Fail daha önce Özge'yi yaraladığı ve çocuğunu alıkoyduğu suçlamasıyla bir ay cezaevinde kalıyor. Bunun gibi yüzlerce olay anlatabiliriz. Dün çok vahim bir durum yaşandı, bu ülkenin İçişleri Bakanı bir itirafta bulundu ve şunu söylüyor; koruma kararı olan 32 kadın katlediliyor ve "Ben uyardım ve aslında kadınlar kapıyı açmamış olsaydı katledilmezdi." diyor. "Devlet korumadı." demiyor, tam tersine, suçunu itiraf ederken bir şekilde katliamda kadınlara sorumluluk yüklemeye çalışıyor. Bu Bakanın aslında derhâl istifa etmesi gerekiyor, katledilen kadınlardan fail kadar bu Bakan da sorumludur. Katiller kadınların kapısına giderken siz neredesiniz? Ben söyleyeyim: Katilin arkasındasınız. Yazıklar olsun size, yazıklar olsun bu Bakanlığa da bu iktidarın bu politikalarına da!

İşte, bu yüzden bu ülkede iktidar kadınları değil failleri, katilleri koruyor diyoruz. Kadınların yaşamlarını koruyan değil kadınların kazanımlarına saldırmayı kendine görev edinmiş bir erkek iktidar gerçekliği var. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilerek kadınların yaşamlarını riske atan bu iktidardır; kadınların emeklerine, iradesine, yaşamlarına göz diken bu iktidardır; kadınlar üzerinde âdeta bir kırım politikası uygulayan bu iktidardır. Kadın iradesini tanımayan, halk iradesini tanımayan iktidar Hakkâri'ye, Mardin'e, Batman'a, Halfeti'ye, Esenyurt'a kayyum atadı. Daha önce olduğu gibi bugün de kayyumların ilk icraatları kadın kazanımlarına saldırmak oluyor, kadın müdürlüklerine erkek müdürler atıyorlar. İşte, sizin kadına yönelik şiddetteki, mücadeledeki samimiyetsizliğiniz budur. "..."³ felsefesinin etrafında büyüterek erkek egemen bu düzeni alaşağı edeceğiz. Yaşasın kadın mücadelemiz, yaşasın kadın dayanışmamız! "..."⁴ (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Serap Yazıcı Özbudun.

Buyurun Hocam. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler.

DEM PARTİ'nin önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Önergenin konusu elbette çok önemli, Türkiye'nin hayati sorunlarından birine odaklanıyor.

Kadına karşı şiddet eğiliminin her geçen gün arttığını, derinleştiğini ve çeşitlendiğini hepimiz biliyoruz. Nitekim, son bir araştırmaya referans verecek olursak, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun hazırladığı rapora göre, ekim ayında 48 kadın cinayete kurban gitmiş, 23 kadının ölümü ise gayet şüpheli. Bu 48 kadının ölüm fiili ise aile içinde cereyan etmiş yani hâlen evli olunan koca veya boşanılan koca, baba, kardeş, oğul gibi aileye mensup olan erkek figürler tarafından işlenen cinayetler. Dolayısıyla bu bize çok anlamlı bir veri sunuyor. Demek ki kadınlarımız kendilerini en çok güvende hissedecekleri aile ortamında aslında azami düzeyde bir güvensizlikte yaşıyorlar.

Tabii, bunun çeşitli sebepleri var, tek bir sebeple açıklanması mümkün değil ama ben konumla ilgili olarak bir noktaya işaret edeceğim ki demin konuşan hatip de aynı hususa işaret etti. Türkiye'de bir tür cezasızlaştırma politikası var. Cezalar caydırıcı nitelikte değil ve uygulanan infaz kuralları, yargılama süreçleri cezaların caydırıcı olmasını önlemiş durumda. Geçen hafta 15 Kasım 2024'te Anayasa Mahkemesinin Resmî Gazete'de yayınlanan bir kararı bu bakımdan çok önemli sonuçlar doğuracak nitelikte. Anayasa Mahkemesi bu kararında şunu söylüyor: "Eğer ceza yargılaması sürecinde tanıkları dinleyen, delilleri değerlendiren, sanığı dinleyen ve gözlemleyen mahkeme heyeti karar safhasında değiştirilirse bu adil yargılanma hakkının ihlalidir. Böyle bir ceza yargılaması olamaz." Adil yargılanma hakkı bizim Anayasa'mızın 36'ncı maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinde düzenlenmekte ve Anayasa'mızın 153'üncü maddesinde de hepimizin artık ezbere bildiği şu hüküm var: "Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. Yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını bağlar." Burada kararlar yönünden bir ayrım yok yani "iptal kararı, bireysel başvuru kararı" gibi bir ayrım yok; bütün kararlar bakımından bu hüküm geçerli. Peki, bu hükmün bize, yasama organına yüklediği bir yükümlülük var mı? Evet, var. Türkiye'de bütün yargılama süreçlerinde önemli bir sorun var. Gerçekten, yargılama heyeti yargılama sürecinin bir safhasında herhangi bir biçimde değiştiriliyor ve bu, yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını önlüyor. Öyleyse bize düşen görev nedir? Mevzuatta değişiklik yapmak, hâkimlere ve savcılara coğrafi teminat sunmak ama bu sadece adil kanunlar düzeyinde yapacağımız bir değişiklikle ümit ettiğimiz faydayı sağlayacak bir sonuç yaratmayacaktır. Anayasa'mızın 139'uncü maddesi "Hâkimlik ve Savcılık Teminatı" başlığını taşıyor. Bu maddeye acilen "coğrafi teminat" hükmünün eklenmesi gerekir. Eğer bu hüküm eklenirse bütün cezai yargılama süreçleri bakımından adil yargılanma hakkı teminat altına alınacak, böylece başta yaşama hakkı olmak üzere birçok anayasal hakkınız güvenceye kavuşacak; tabii, Anayasa'nın 153'üncü maddesinin de gereği yerine getirilmiş olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yazıcı Özbudun.

İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ önerisi üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kadına yönelik şiddet maalesef toplumsal yaşamın her alanına sirayet etmiş ve kadınlarımızın yaşamını ciddi şekilde etkilemektedir. Bu şiddet sadece belirli bölgeler veya yöneticilerin varlığıyla açıklanamaz. Kadına şiddetin olduğu yerlere baktığımızda kayyumların olduğu illerle sınırlı bir mesele olmadığı açıkça görülmektedir. Kadına yönelik şiddet Hakkâri'den Edirne'ye, İstanbul'dan Samsun'a, Ankara'dan Antalya'ya kadar Türkiye'nin her köşesinde karşımıza çıkmaktadır. Bu, toplumsal bir sorundur ve yerel yönetimlerden bağımsız olarak tüm toplumun ortak mücadele etmesi gereken bir konu şeklinde ele alınmalıdır. Şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinçlenme, yasal reformlar ve etkin uygulamalar gereklidir. Ancak, bu durum yerel yönetimlerin yetkinliklerini tartışmak ve özellikle kayyum uygulamalarını eleştirmekle sınırlı kalmamalıdır. Zira, kadınların yaşadığı şiddet sorunu her yerde ve her koşulda toplumsal bir yara olarak karşımızda durmaktadır. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin işleyişine dair söylediklerimi bir kez daha hatırlatmak isterim. Biz kayyumlara karşıyız. Bir belediye başkanının görevden alınmasının ardından en doğru çözüm belediye meclisinin içinden seçilecek bir meclis üyesinin halkın iradesine saygı göstererek belediye başkanlığı görevini devralmasıdır. Bu hem hukukun gerekliliği hem de halkın özgür iradesine saygı gösterilmesi açısından son derece önemlidir. Aksi takdirde hukuki bir boşluk oluşur.

Özetle, kadına yönelik şiddetle mücadele sadece belirli bölgelere veya yönetim biçimlerine indirgenemeyecek kadar önemli ve kapsamlı bir sorundur. Bu mücadele tüm toplumun sorumluluğudur ve herkesin eşit haklara sahip olduğu bir toplumda kadına yönelik şiddetle etkin bir şekilde mücadele etmek için her alanda adımlar atılmalıdır.

Son olarak, 25 Kasım, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne sayılı günler kala ülkemizde nüfusu 100 binin üzerinde olan ilçelerde kadın sığınmaevi açılması zorunluluğu olduğu hâlde bu evleri kapatan ve bu evlerin açılması için adım atmayan belediyeler için gerekli adımların atılması gerektiğini düşünüyorum, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akalın.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Nurten Yontar...

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar konuşacakmış.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yunus Emre konuştu Başkanım ama bir daha göndeririz isterseniz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Yunus Emre'ye de benzemiyorum ama...

BAŞKAN - Benim bir günahım yok, gelen listede o var. Ayrıca, kimseye vermedim, size ek süre de vereceğim.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN - Yunus Emre gibi bir erkeği çıkarmayıp sizi çıkardığı için de teşekkürlerimizi iletiyoruz. (Gülüşmeler)

Buyurun lütfen.

CHP GRUBU ADINA NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine söz aldım, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz öyle bir şiddet sarmalına girdi ki kafamızı çevirdiğimiz her yerde şiddet var. Kadına, çocuğa, sağlığıya, doktora, öğretmene, hayvana; şiddetin nerede, nasıl, kime geleceği belli değil. 2024 yılının ilk on ayında 343 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 207 kadının ölümü ise hâlâ şüpheli. Kadınlar evlerinde, sokakta, iş yerlerinde öldürülüyor; kim tarafından? Evli oldukları veya ayrılmak istedikleri erkekler, babaları, kardeşleri, akrabaları, sevgilileri tarafından. Neden? Boşanmak istedikleri için, arkadaşlıklarını kabul etmedikleri için. “Son defa.” diyerek görüşmeye gittiklerinde hayattan koparılan kadınlar bir anne, bir kardeş, bir evlattır.

Cumhur İttifakı vekilleri, bu kadınları sayı olarak görmeyin, bu kadınlardan biri sizin de yakınınız olabilir.

207 kadının ölümü “şüpheli kadın ölümü” denilerek kapatılmak isteniyor. Kadınların neden ve kimin tarafından öldürüldüğü tespit edilmedikçe, adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça şiddet boyut değiştirerek devam edecektir. Ne yazık ki bu ülkede kadına ve çocuğa yönelik şiddet uygulayanlar cezasızlık politikasıyla ödüllendiriliyor. İstismara uğrayan çocukların davalarında “çocuğun rızası” “Bir kereden bir şey olmaz.” ifadelerini kullanan bakanlarınız, “Kahkaha atan kadın iffetsizdir.” diyen Meclis Başkanınız olmadı mı? Biz kadınların kırmızı çizgisi olan İstanbul Sözleşmesi bir gecede hukuksuz bir biçimde feshedildi, hepimiz biliyorsunuz. 6284 sayılı Şiddet Yasası’nın bazı maddelerine göz dikiliyor. Biz kadınlar için en önemli cumhuriyet kazanımlarından olan Medeni Kanun budanmaya çalışılıyor. Bunlardan sonra ne mi oluyor? Cezasızlık olgusu güçleniyor. Kadın karakola gidip şikâyet ediyor ama şiddet uygulayan erkek bir kapıdan girip diğer kapıdan çıkıyor. Adalet yerine gelmeyince hem o kadın bir daha şikâyet etmiyor hem de o adama güç geliyor. Suçlu, mahkemede kravat taktı diye iyi hâl indirimi alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Kadınları kıyafetine göre ayırtırmak, fitratına uygun işlerde çalıştırmak gibi bağnaz düşünceler biz kadınların önündeki en büyük engeldir.

Değerli milletvekilleri, cinsiyet temelli şiddete karşı mücadelemizi her platformda arttırarak sürdüreceğiz ve kadınların güçlenmesi için tüm gücümüzle çalışacağız. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda iktidar anlayış ve politikalarınızın muhalefetin sesine kulak vererek değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Kadınları ikinci sınıf insan gören bu zihniyete karşı haklarımızı, yaşamlarımızı ve kazanımlarımızı sonuna kadar savunacağız ve asla vazgeçmeyeceğiz. Mücadelemiz muhakkak galip gelecektir.

Hayatlarımızın, haklarımızın ve hayallerimizin pazarlığı olmaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Başkanım, size ayrıyeten teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Rica ederiz, biz teşekkür ederiz.

Bugünkü oturumda bütün sayın kadın vekiller bir dakika ek süreyi kullanabilirler. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, cinsiyet ayrımcılığı oluyor ama.

BAŞKAN - Mahkemeye ver beni Çalışkan.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Biz isimlerimizi değiştirerek çıkarırız Başkan.

BAŞKAN - İlk de kendisine söz verdim ha.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Fatma Öncü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aynı şekilde, sizin de bir dakika hakkınız var efendim.

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Hakkınızdır, teşekkür etmeye gerek yok.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

DEM PARTİ'si Grubunun vermiş olduğu önerge üzerine söz almış bulunuyorum.

Kadın, insanlık tarihinin en temel taşı ve toplumların geleceğini şekillendiren en güçlü bireylerden biridir. O yalnızca bir aileyi değil aynı zamanda bir toplumu inşa eden, değerleri nesilden nesle aktaran ve kültürü yaşatan bir öğretmendir. Kadın, hayatın başladığı noktada bir ilk öğretmen; sevgiyi, sabrı, bilgeliği öğreten bir rehberdir. Bir çocuğun dünyada tanıdığı ilk yer annenin kollarıdır; orada sevgi, adalet, ahlak ve merhamet gibi değerler kök salmaya başlar. Kadın yalnızca bir birey değil toplumun geleceğini şekillendiren bir mimardır. İnsanlık onun sabrı ve bilgeliğiyle şekillenir. O, ne zaman zayıftır ne zaman güçsüzdür? Tam aksine, ne zayıftır ne de güçsüzdür. Tam aksine, bir milletin kalkınması, bir toplumun ilerlemesi için en sağlam dayanaklardan biridir. Kadını anlamak, ona hak ettiği değeri vermek aslında toplumun kendi geleceğini inşa etmesi anlamına gelir. Bu yüzden, kadınları yalnızca fedakâr bir anne, şefkatli bir eş olarak değil bir toplumun temel taşı, değerlerini taşıyıcısı ve geleceğin mihenk taşı olarak görmek gerekir çünkü onlar insanlığın ilk öğretmenleridir. Bu anlayışla, biz, değerli arkadaşlar, yirmi üç yıldır kadın ve sosyal anlamda destekleme konusunda binlerce, gerek hukuk alanında gerek sağlık alanında gerek eğitim alanında binlerce hizmet ettik.

Önergenin içeriğine baktığımızda şiddeti sadece tek bir cinsiyet üzerinde tanımlamaya çalışıyor. Şiddet aslında toplumda sosyolojik bir olgudur; kapsamlı, yeknesak bir şekilde çözüm üretmek gerekir. Biz de bu doğrultuda yirmi üç yıldır çalışmalarımızı gerçekleştirmekteyiz, gerek önleyici tedbir alanında gerek hukuk alanında gerekse istihdam alanında. Biliyorsunuz, Aile Bakanlığı, kurulduğu günden bugüne, 2012'den bugüne kadar, tamamen, kadını nitelikli hâle getirip ekonomiye dâhil etmede; temsilde, eğitimde, hukuksal olarak da her tür desteği sağlamıştır.

Mütemediyen kayyumlar konusunu gündeme getirmek için önergede bulunuyorsunuz arkadaşlar. Kayyumların atandığı yerde kadın sığınma merkezlerinin kapatıldığını iddia ediyorsunuz, buradan bir mağduriyet yaratıyorsunuz. Oysaki bugün Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 114 tane kadın konukevi var, yüzde 65 kapasite dolulukla çalışıyor. Hangi kayyumun atandığı yerde kadın sığınma konusunda sorun yaşadınız?

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Hepsinde!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hepsinde, hepsinde!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Nerede yaşıyorsunuz? Bu sorunu bir dile getirin. Mademki kadın konusunda değerli arkadaşlar...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - 600'e yakın kadın katledildi, on ayda, on ayda; iktidarınız boyuncayı saymıyoruz yani!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Lütfen bağırmayın. Bakın, yine bağırıyorsunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sakin olalım diyoruz ama sakinliğimizi öteliyorsunuz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Mademki kadın konusunda şiddete bu kadar karşıysanız, şimdi size sözlü olarak anlattım, yazılı olarak anlattım, bir de görsel olarak anlatacağım. Bakın, şimdi ben anlatıyorum.

Bir dakika verin Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Şuna iyi bakın, bakın buna iyi bakın; görüyor musunuz, buradaki kız çocuklarını görüyor musunuz? Bunlar da bir kadının kızı, aynı zamanda geleceğin kadınları bunlar, kız çocukları. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, size bir tane daha göstereyim: Alın size kadın; Diyarbakır Anneleri, yıllardır Diyarbakır'da oturup ağlıyorlar, bağırıyolar “Evlatlarımızı bize verin.” diye. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kadına şiddet için ne yapacaksınız ne? Şiddet için ne yapacaksınız?

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Hanginiz kadın olarak gidip de o kadınların ellerini tuttunuz, onların dertleriyle dertlendiniz? Gelin, beraber çözelim, beraber çözelim. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Bence de beraber çözelim.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kafalarını kestirdiniz ya kadınların, annelerinin gözü önünde; bu toplumu bu kadar vahşi yaptınız!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Bu kızları getirin, bu kızları getirin. 10, 11, 13, 14 yaşında kız çocuklarını dağa kaldırıyorsunuz ve sonra da bana kadına yönelik şiddetten bahsediyorsunuz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Ceylan'ı söyle, Ceylan'ı söyle.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Bahsettiğiniz kadınları çırlıçıplak soydunuz, bedenlerini teşhir ettiniz, sokaklarda bedenlerini teşhir ettiniz. Sesiniz çıktı mı, sesiniz çıktı mı o zaman?

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - En son bahsedecek kişi sizsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) En son bahsedecek kişi sizsiniz, kusura bakmayın. Önce o ağlayan annelerin gözyaşlarını sileceksiniz; o annelerin gözyaşlarını silmek sizin borcunuzdur, sizin borcunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Katledilen kadınların, annelerin gözyaşlarını silin ya!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - O yüzden, asla ve asla bunu ağzınıza bile almayın, almayın; kusura bakmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Cezasızlık politikalarının, iyi hâl indirimlerinin, katledilen kadınların hesabını verdiniz mi şimdi konuşuyorsunuz? Kadınların katillerini korudunuz, korudunuz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Annelerin gözyaşları çözümle kurur, çözümle; savaşıla değil, tehditle değil.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Daha çok kadın ölür sizin bu aklınızla.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Öncelikle bir kadın milletvekili adına çok talihsiz, gerçek anlamda kadına yönelik şiddetin olduğu 25 Kasım Uluslararası Şiddetle Mücadele Haftası'nda çok talihsiz bir konuşma dinledik. Sanırım kadına yönelik şiddete dair en son söz söyleyecek grup sizsiniz. Yirmi iki yıllık iktidarınız boyunca sizin açıkladığınız son veride kadına yönelik şiddet yüzde 1.400 artmıştı, buna dair tek bir söz kurmuyorsunuz. Kayyum atadığınız bizim belediyeler, Van...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Başkanım, şiddete maruz kalıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bir sus, bir susun; bir dinleyin, bir dinleyin.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Vallahi şiddete maruz kalıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Başkanım, bir dinlerler mi lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun, lütfen siz Genel Kurula hitap edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Diyarbakır, Van, Akdeniz ve birçok yerde sizin o meşhur kayyumlarınız var ya; o soyguncu, talancı kayyumlarınız ilk önce kadın sığınma evlerini kapattı. Bakın, siz Diyarbakır Belediyesinin başlattığı, kadınların hayatını kurtarması için kurduğu "Alo Şiddet" hattını kapattınız.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Bu ülkede kadın sığınma evlerini...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Siz, kadın müdürlüklerine erkekleri atadınız, kadın müdürlüklerinin başına erkekleri atadınız.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Başkanım, cinsiyetçi konuşuyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ve siz bu ülkede kadınlar koruma altındayken kadınların ölmesine göz yuman bir partisiniz.

Şimdi, Kürt sorununun demokratik çözümüne gelince... Barışa dair söz kurmayan, barışın önüne engel koyan, barışa pusu kuran sizsiniz, siz. Gelip burada Kürt sorunu üzerinden fotoğraf göstereceğinize, buyurun, evet, insanların eşit, özgür, adil yaşayabileceği demokratik bir düzen için söz kurun. Bunun dışındaki kurduğunuz hiçbir sözün bir anlamı yoktur. Kadına yönelik şiddet gibi temel bir meselede bile getirip meseleyi "teröre" repliğine bağlayacak kadar lügatı kıt, akli kıt bir siyasi partisiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, AK PARTİ kurulduğu günden beri milletimizin oyunu almış, desteğini almış bir partidir. Toplumun tüm kesimlerinden, kadınlardan, gençlerden, emeklilerden, memurlardan, her kesimden güçlü bir destekle yirmi iki yıldır ülkemizi yönetmektedir. Hem partimize yönelik hem bize destek veren milletimize yönelik bu tür ifadeleri asla kabul etmiyoruz.

AK PARTİ olarak, kadına yönelik şiddetle mücadelede çok önemli...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Her gün kadın katledilmesine sebep oluyoruz desenize.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...6284 sayılı Kanun başta olmak üzere, ŞÖNİM'ler başta olmak üzere...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - İstanbul Sözleşmesi'ne ne oldu peki? İstanbul Sözleşmesi'ne ne yaptığınızı da söyleyin?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...yine, özellikle İçişleri Bakanlığımızın ortaya koymuş olduğu, Adalet Bakanlığımızın ortaya koymuş olduğu mücadelelerle, kadına yönelik şiddetle çok etkin mücadeleyi hem yasa hem uygulamalarla ortaya koymuş bir partidir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bir erkek olarak böyle yaparak zaten kadınları öldürdünüz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Değerli arkadaşımız burada çok makul bir şey söylüyor, "Kadınlar, Diyarbakır Anneleri..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Diyarbakır Annelerini siz kaldırdınız, kaldırdınız. İstedığınız sonucu almadınız, kaldırdınız; kendiniz kaldırdınız ya!

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ... ağlıyor çocukları, evlatları yok diye ve DEM PARTİ'nin önünde eylem yapıyor. Gelin, bu konuda samimiyseniz bunları anneleriyle buluşturun." diyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Cumartesi Anneleri ne oluyor! Cumartesi Anneleri de ağlıyor bu ülkede. Bütün annelerin sesini duyun o zaman.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bundan daha doğal bir şey olamaz. Gerçekten anneleri buluşturalım.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bunun yolu çözümdür, savaş değildir diyoruz. Hükûmet olarak samimi adımlar atın, somut adımlar atın. Bir somut adım atın ki biz de görelim! Çözüme gelin!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu konuda anneler ağlasın, Diyarbakır Anneleri de İstanbul'daki anneler de Cumartesi Anneleri de, pazartesi anneleri de tüm anneler evlatlarına kavuşsun.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Oradaki ailelerin bir kısmı cinayetten aranıyordu, cinayetten. Dört yıl boyunca cinayetten arananı oraya koydunuz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Kadınlara yönelik tüm şiddeti telin ediyoruz. Hükûmetimiz bu konuda kararlıdır. Kadına yönelik şiddette sıfır toleransla mücadelemizi sürdürüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Celil nerede, Celil?

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, birincisi, bizim samimiyetimizi test etme yeri değil burası, biz gayet samimiyiz.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Hamaset.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Bazı beylik lafları hep söylüyor da ortada bir şey yok, hep beylik laflar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Biz her gün burada kurduğumuz sözün gereğini sokaklarda, meydanlarda, o katledilen kadınlar için mücadele ederek gösteriyoruz. Her gün bizim milletvekili arkadaşlarımız, partili arkadaşlarımız katledilen kadınların duruşma salonlarında o erkek yargının karşısına o yaşamları korumak için, savunmak için mücadele ediyorlar. Kimse bize samimiyetten bahsetmesin. Ama ben size şunu soruyorum: Eğer ki siz samimiyseniz, eğer ki siz Diyarbakır'daki annelerin de ağlayan Kürt annelerinin de ağlayan asker annelerinin de gözyaşlarının dinmesini istiyorsanız buyurun gelin, çözüm formülünüzü ortaya koyun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Biz koyduk formülümüzü, silahları bırakın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Hiçbir çözüm formülü olmadan, sadece burada siyasi hamaset üzerinden, sadece burada “terör” repliği üzerinden söz kurulamaz. Barışın yolunu tıkiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Siz çözümün önünde bu dille engelsiniz, bu dille. Anneleri karşı karşıya koyarak çözümün önüne en büyük engeli siz koyuyorsunuz. Buyurun, hodri meydan! Nedir barış planınız? “Barış, barış!” diyorsunuz, İmralı’ya altı ay ceza verdiniz. “Barış” diyorsunuz, kayyum atıyorsunuz. “Barış” diyorsunuz, işçiyi, emekçiyi her gün polis copuyla dövüyorsunuz. “Barış” diyorsunuz, çocuklar bu ülkede katlediliyor, Narin cinayetinin üstünü örtüyorsunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme, kim örtüyor?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - “Barış” diyorsunuz, yoksullukla cebelleşiyor bütün halkımız. Hangi barıştan bahsediyorsunuz, hangi samimiyetten bahsediyorsunuz?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Başkanım bu terör, bu şiddet ne zaman bitecek?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ben size samimi olmaya, samimi davranmaya, samimi söz kurup samimi pratiğe davet ediyorum, buyurun.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Hayatınız yalan!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

43.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, Türkiye’de bütün kadınlara yönelik şiddete karşı hem uygulamasıyla hem mevzuatıyla, çıkarmış olduğu kanunlarla AK PARTİ sürekli kadınların yanındadır. Narin davasına müdahil olan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıdır.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - İyi hâl indirimleri gibi mi, cezasızlık politikaları gibi mi?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Celil Bektaş nerede, Celil Bektaş?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Kolluk ve bağımsız yargı tüm bu mücadeleyi, yargı sürecini yakından takip etmektedir. Biz de AK PARTİ olarak, milletvekili arkadaşlarımızla yargı sürecini yakından takip etmekteyiz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Ayşe İnceyol’un katili beş aydır elini kolunu sallayarak geziyor. Jandarmayla ilişkisi olduğu...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Yani burada kalkıp da siz kendinizi Kürtler adına söz söyleme hakkı ve salahiyetine sahip olarak göremezsiniz. Burada “barış” dediğiniz zaman da Türkiye’de “Ben gerekirse baldıran zehri içerim; bu meseleyi, yüzyıllık meseleyi çözerim.” diyen bir siyasi lider Recep Tayyip Erdoğan’dır, bu mücadeleyi ortaya koymuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) (DEM PARTİ sıralarından “Şimdi nerede, şimdi?” sesi)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Pratik nerede? Pratiğinizi görmek istiyoruz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ve o süreçte de o süreç başarılı olmasın, barış gelmesin, anneler ağlasın diye; bu, barışla sonuçlanmasın diye kimlerin nasıl bir çaba içerisinde olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ama şunu da herkes bilsin ki bu ülkede yaşanan bütün meselelerin, özellikle barışın tam anlamıyla gerçekleşmesi için Cumhuriyet İttifakı olarak, AK PARTİ olarak biz hiçbir şekilde engellemelere takılmadan bu meseleyi de çözeceğiz. Bu ülkede herkesin barış içerisinde geleceğe emin adımlarla bakacağı, Türk’ün ve Kürt’ün bin yıl daha beraber yaşayabileceği, kıyamete kadar beraber yaşayabileceği bir ülkeyi Allah’ın izniyle, Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Cumhuriyet İttifakı’yla biz kararlı bir şekilde çözeceğiz. Gelin, hep beraber siyaset de omuz versin, bu meseleyi tamamıyla, kökünden çözelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Buyurun.

BAŞKAN - Teşekkürler.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sataşmaya mahal vermeyeceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Efendim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bizi Kürtlerin temsilcisi olmamakla, Kürtler adına konuşmamakla...

BAŞKAN - Peki, yeni bir sataşmaya meydan vermeden lütfen...

44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Zaten olup olmadığımızı isterseniz halka soralım mı? Mesela biz Kürtlerin temsilcisi değil miyiz? Batman’da yüzde kaçla bizim Belediye Eş Başkanımız seçildi? Yüzde 64,7. Diyarbakır’da aday gösterdiğiniz kayyumunuz ne oldu? Hezimet yaşadı. Mardin’de 2 dönem kayyum atadınız. Kim aldı o belediyeyi? Kızıltepe, Derik ve diğer bütün ilçeleriyle beraber kim aldı? Şimdi burada böyle afaki konuşmayın. Matematik diye bir şey var, tamam mı? Siz hukuksuzluk yapıyorsunuz, siz halkın iradesini gasbediyorsunuz. Ama ona rağmen söyleyelim: Kürtlerin ekseriyeti, çok büyük bir oranı partimize gönül bağıyla bağlıdır ve bu mücadelenin temel öznesidir. Sizin bu hukuksuzluklarınızın karşısında çelikleşmiş bir Kürt halkının iradesi vardır. Ama şunu söyleyelim: Aynı irade barış için de geçerlidir. Barışı kurmak mı istiyorsunuz? Sayın Başkan çok iyi konuştu, o zaman önce dilinizi değiştirmekle başlayabilirsiniz.

Teşekkür ederim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 20/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Daha çok kadın katledilecek, kadınlar duysun. Ölüm fermanımız yazılıyor.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu'nun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Millî Eğitim Bakanının laiklik karşıtı söylemlerinin çocukları olumsuz etkilemesi nedeniyle 19/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Millî Eğitim Bakanının laiklik karşıtı söylemlerinin çocuklarımızı olumsuz etkilemesi nedeniyle 19/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (26 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Suat Özçağdaş konuşacak.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok kıymetli yurttaşlarımız; bugün Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 16 Kasım 2024'te Batman'da AKP ilçe kongresinde yapmış olduğu konuşmadaki laiklik karşıtı söylemleri üzerine CHP Grubunun genel görüşme isteğine yönelik söz almış bulunuyorum.

Anayasa'mızda da yer alan laiklik, en genel ve en kısa tarifiyle devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil akla, mantığa ve bilime dayandırılması olarak tanımlanmıştır. Vatandaşların din ve vicdan hürriyetlerine sahip olmayı, inançları doğrultusunda ibadetlerini yapmayı, kanunlara aykırı olmamak koşuluyla dinî törenlerinin sorgulanmamasını ve engellenmemesini içerir. Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin Batman'da yaptığı konuşmada "Beni eleştiriyorlar, diyorlar ki: 'Laik eğitim açısından senin söylediğin şey ters.' Ben de diyorum ki: 'Size ters olabilir ama Batman'da, Erzurum'da vatandaşların değerlerine ters değil. Bir terslik varsa sizin laiklikten anladığınız şey ile vatandaşın anladığı şey arasında terslik var.'" ve devam ediyor bu ülkenin Bakanı: "1940'lı yıllara hatırlayın, camilerin kapısına kilit vurmak, camileri ahıra çevirmek, vatandaşın Kuran-ı Kerim öğrenmesini yasaklamak; sizin laiklikten anladığınız şey bu. O zaman sizin laiklikten anladığınız şey de benimle aynı şey değil." diyor. Bu derece bir düpedüz yalan, gözle görülür, ilkokul üçüncü sınıf düzeyinde yobazların yıllarca yaptıkları yalanlar bunlar.

Elimde 1929 tarihinde Reisicumhur Mustafa Kemal Atatürk'ün imzasıyla Sultanahmet Camisi'nin tamirâtı var. Yine, Reisicumhur Mustafa Kemal'in imzasıyla İstanbul Eyüp Camisi'nin tamirâtı var. Reisicumhur İsmet İnönü Konya'da bulunan Selçuklu eserlerinden İplikçi Camisi'nin tamiri var. Kars vilayetinin Sarıkamış kazasındaki caminin tamir var, Ankara'da Cebeci civarında Cenabi Ahmet Paşa Camisi'nin tamiri var; bunların tamamı var. Peki, başka ne var? Başka bir şey var: Yusuf Tekin ve arkadaşlarının, Yusuf Tekin ve onun ideolojik arkadaşlarının yıllardır söylediği "Camileri ahır yaptılar, camilere sokmadılar." yalanı var. Olmuş mu bu?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Olmuş, olmuş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Olmuş? Nasıl olmuş? Şöyle olmuş: Topkapı Sarayı'nda kutsal emanetler var, Hazreti Muhammed'in kılıcı var, sancağı var, Hırkai Saadet var, Hazreti Osman'ın kanlı Kuran-ı Kerim'i var. Almanlar bütün Avrupa'yı ele geçirmişler, hepsini yağmalamışlar. Başka ülkelerdeki bu emanetleri, bu tarihî eserleri, sanat eserlerini Berlin'e götürmüşler, bazılarını yok etmişler. Ne yapmış İsmet Paşa? Tam 48 vagona yerleştirmiş, Niğde'ye göndermiş. Emanetler, Topkapı Sarayı İkinci Müdürü Lütfü Turanbek Başkanlığındaki 30 görevli, aileleri ve çocuklarıyla beraber Niğde'ye gönderilmiş. Kutsal emanetler Niğde'de Ak Medrese, Saruhan ve Ulukışla'ya yerleştirilmiş. İsmet Paşa içeriye kimsenin alınmaması talimatını vermiş. Tarihî binaların etrafına nöbetçi askerler dikilmiş, dönemin koşulları çerçevesinde askerlerin atları ve yanlarındaki malzemeler de o bölgede kalmış. Hatta İsmet Paşa o kadar ileri gitmiş ki 28 Ocak 1943'te Adana'ya Churchill'le görüşmeye giderken uğramış ama içeriye girmemiş. Şimdi, gerçek bu mudur? Gerçek budur. Bu ülkede seksen senedir "Camiler kapatıldı, camiler ahıra çevrildi." diye ilkokul üçüncü sınıf seviyesinde bir yalan dolanı söyleyen bir Millî Eğitim Bakanı var. Peki, o Millî Eğitim Bakanı... Bu arada sormuş İsmet Paşa Turanbek'e "Asker nöbetini aksatmıyor, camilere kimse alınmıyor değil mi? Aman gözüm arkada kalmasın." Ne yapsaydı İsmet Paşa? Sizin yaptığınız gibi Süleyman Şah Türbesi'ni bir gece gizlice PKK'dan izin alarak kaçırma mıydı? Onu mu yapsaydı İsmet Paşa? (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, sizin Bakanınızın asıl yapmak istediği nedir? Okulları temizleyemiyorsunuz, çocukların MESEM'lerde ölümünü engelleyemiyorsunuz. Yaz saati uygulamalarında çocukların sabahın kör karanlığında, akşamın kör karanlığında gelmesini devam ettiriyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tarihi iyi oku, tarihi! Tarihi iyi oku!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tarihi fesli Kadir'den okuma! Fesli Kadir'den okuma da dinle tarihi!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yalan söyleyen tarih utansın!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle çocukların geleceğe hazırlanma haklarını elinden alıyorsunuz. Mülakatlarda yaptığınız haksızlıklarla mülakat mağdurlarını Bakanlığın önünde ağılatıyorsunuz.

Bir başka marifetiniz daha var, aha, burada, göstereyim; daha dün Konya Ereğli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne atanan arkadaşımız, ismi de var, İlhan Yılmaz, diyor ki: "Görevime katkı sunan, bu göreve gelmemi sağlayan Konya Milletvekilimiz Latif Selvi Bey'e, AK PARTİ İlçe Başkanımız Sayın İbrahim Erol Bey'e, yönetimine, Konya MEMUR-SEN'e, EĞİTİM-BİR-SEN'e teşekkür ediyorum." Siz busunuz! Bunları gizlemek için söylüyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İşte bu kadar!

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Liyakat, liyakat!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Liyakat!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Elâzığ İl Başkanınız televizyonlara çıkıyor, televizyonlara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bitti mi? Bir dakika süre vermiyor musunuz?

BAŞKAN - Yok efendim, siz devam edin, son sözlerinizi söyleyin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Elâzığ İl Başkanınızın televizyon konuşmasını izleyin, siz busunuz. Diyor ki: "Doğaldır, hakkımızdır -ama çok demokrat birisi- İlçe Başkanlığına bıraktım atamayı." Övünebilirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yalan söyleyen tarihten utansın. Yalan söyleyen daha çok utansın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Videoyu izle, fesli Kadir'i dinlemeyeceksin, tarih kitabı okuyacaksın. Tarih kitabı okuyacaksın. İsmet Paşa'ya kurban olun siz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, hatibin Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin'e yönelik ithamlarını, hakaretlerini kabul etmiyoruz, aynen iade ediyoruz. Bakanımız siyaset biliminde profesörlük yapmış, alanında akademik çalışmalar yapmış bir akademisyendir aynı zamanda.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Profesörlüğü de şaibeli.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Esas itibarıyla, konuşmacı zaten konuşurken öyle bir laiklik tanımı yaptı ki bu laiklik tanımı Anayasa'nın tanımı değil CHP'nin laiklik tanımıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şurada mutabık kalmamız lazım, Bakanımızın da söylediği odur: "Laiklik" adı altında; laiklik bir dinsizlik midir, din düşmanlığı mıdır yoksa dine, dinin inançlarına, dini yaşamaya yönelik bir özgürlük alanı mıdır? Bu konu yıllarca Türkiye'de tartışıldı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz tartışıyorsunuz, tartışılacak bir şey yok.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...ve çok kötü örnekleri de çok acı örnekleri de yaşandı, yaşanmadı değil, onlar da yaşandı burada; Türkiye'de yaşandı, tek parti döneminde bu acılar yaşandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu ülkede daima “yobaz” diyerek -yani bu dili de ben şiddetle kınıyorum- Türkiye’de “yobaz” diyerek, “gerici” diyerek dindarları ötekileştiren bu anlayış... Ontolojik olarak ne yapıp ne ediyoruz, yeni yüzyıla giriyoruz, CHP hâlâ gerici kalmaya devam ediyor; eski yüzyılda kalmaya, eski dili kullanmaya devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Yobaz” diyen, “gerici” diyen, “Gericilik, PKK’dan daha tehlikelidir.” diyen anlayışlardan bu ülkede dindarlar çok çekti, 28 Şubatlarda çekti, çok çekti.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Dincilik başka, dindar başka.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bizim Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin bu ülkede başörtüyle tıp fakültesini okuyamadığı için gurbet illerde okumak zorunda kaldı. Öz yurdunda “garip” ve “parya” olarak bu ülkede zulümler yaşandı.

Bakın, şunu söylüyorum: Hep beraber -AK PARTİ, Milliyetçi Hareket Partisi hatta HDP, diğer partilerden destekle- başörtüsü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...anayasal özgürlük olsun diye 411 kişi Anayasa’yı değiştirme yönünde irade koydu. Peki, madem siz laiklikten dine saygıyı, İslam’a, dindarlığa saygıyı, yaşama saygıyı anlıyorsunuz niçin başörtüsünden rahatsız oluyorsunuz? Niçin özgürlüklerden rahatsız oluyorsunuz?

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Ne zaman?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Altmış yıl önce değil ya, on yıl önceden bahsediyorum.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Ne zaman, ne zaman?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - CHP “Başörtüsü anayasal özgürlük olsun.” diye yapılan Anayasa değişikliğini Anayasa Mahkemesine iptale götüren bir partidir.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, çok geride kalmışsınız, çok gerilerdesiniz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - O yüzden, laiklikten; dışlayıcı, pasif, yasaklayıcı bir laiklik anlayışı mı yoksa özgürleştirici, İslam’a, dine, bütün inançlara saygıyı mı anlıyorsunuz; bugün gelip CHP’nin bunun kararını vermesi lazım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Buyurun Sayın Günaydın.

46.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Bu memleketin AKP iktidarında öğrendiği bir tek önemli şey vardır, yirmi iki yıllık AKP iktidarında bu memleket bir tek önemli şey öğrendi; “siyasal İslam” adı altında dinin arkasına saklanıp hırsızlık nasıl yapılır, yobazlık nasıl yapılır, yolsuzluk nasıl yapılır, bunu öğrendi. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) - Bu sözler bayatladı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben çok açık söyleyeyim; Cumhuriyet Halk Partisi, hangi dine inanırsa inansın dindar insanların, Müslümanların, Hristiyanların, onların kutsal düşüncelerinin destekleyicisidir. Bunun için din, ibadet ve inanç özgürlüğünün en temel savunucusudur ama siz din

kisvesi altında fesli Kadir'den öğrendiklerinizi burada iftirayla bize satmaya kalkarsanız karşınızda Cumhuriyet Halk Partisi kale gibi duracaktır. Bunu böyle anlayın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Millî Eğitim Bakanı bir profesörmüş. Ya, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin müsteşarlık kadrosundan ayrıldıktan sonra üç gün içerisinde kadro ilan edildi. Jürinin kurulma süresi bir ay, jürinin inceleyip de rapor yazma süresi bir ayken on gün içerisinde jüri kuruldu ve Yusuf Tekin profesör ilan edildi. Bir doçentin profesör olabilmesi için en az beş tam yıl çalışması gerekir fiilen ne gam, Yusuf Tekin için bu da aranmadı. Sonra profesör oldu, derhâl Hacıbayram Üniversitesine rektör olarak atandı. Oysa bir kişinin rektör olarak atanabilmesi için üç yıl profesörlükte çalışması gerekirdi, o süreler de asla görüşülmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, ben söyleyeyim: Sevgili Yusuf Tekin, Türkiye matematikte PISA skorlarında 39'uncu, Türkiye fende PISA skorlarında 34'üncü, Türkiye okumada PISA skorlarında 36'ncı; bir Millî Eğitim Bakanının bunlara dert etmesi lazım. Türkiye'de okuyan, okuduğuna bir başlık yazan, okuduğunun içeriğini anlatabilen, kısa özetini yazabilen öğrenci sayısı yüzde 10'un altında. Bunları dert etmeyen, aç kalan öğrencileri dert etmeyen ama fesli Kadir'in müktesebatının arkasından gitmeyi marifet sayan bir sözde profesör ve bir sözde Millî Eğitim Bakanından söz ediyoruz. Bize Yusuf Tekin'i anlatmayın, Yusuf Tekin Millî Eğitim Bakanlığının gerçek sorunlarına odaklansın önce. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sözde Grup Başkan Vekili, konuş...

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

Buyurun Sayın Gül.

Bir ricam, yeni bir polemige meydan vermeden...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sözde HAS Partili, biz senin gibi dönmüyoruz böyle, hep aynı yerde duruyoruz. HAS Parti milletvekiliyken AKP hakkında söylediklerini biliyoruz, insan azıcık hâyâ eder be!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Araba bekliyoruz...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - “Şunu söylerler.” der be! Biraz utanır insan be!

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim.

47.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, “siyasal İslam” konusu, “din istismarı” konusu adı altında “Yolsuzluklar, hırsızlıklar yapılıyor.” diye ifadeleri, partimize yönelik, grubumuza yönelik bu tür ifadeleri, asılsız ithamları reddediyoruz, aynen iade ediyoruz.

Aslında bu alışılmış, bizim bu ülkede alıştığımız şeyler. “Eğer başörtüsü takacaksanız gidin Suudi Arabistan’a, dini istismar etmeyin.” diye, inancıyla Kur’an’da, Peygamber’imizin sünnetinde emrolduğu için örtünen kişileri bu ülkede öteki gören “Suudi Arabistan’a gidin, İran’a gidin.” diyen anlayışlar oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bizim laiklikten anlayışımız; başını inandığı için örtmek isteyenin önündeki bütün engelleri kaldırırız, başını örtmek istemeyenin de hiçbir güç zorla başını örttüremez. Türkiye başka ülke değildir; Türkiye kendi nevi şahsına münhasır ve kadim bir gelenekten gelmiş, özgürlüklerle, inancı olan ve inancı olmayanayla beraber yaşamış, başı açığının da başı örtülüsünün de güvence altında olduğu ve hiçbir şekilde öteki hissetmediği bir Türkiye'dir. Bunun için mücadele ediyoruz ama geçmişte bu acıları... Tekrar CHP eskiye dönüp ontolojik olarak “din istismarı” diyerek, “yobaz” diyerek Müslümanlara, mütedeyyinlere, dindarlara yönelik rencide edici ifadeden, dilden kaçınmadığı sürece Türkiye partisi olamaz, merkez parti olamaz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Tarikat ve cemaatler yobaz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun, son konuşma olsun lütfen.

48.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Grup Başkan Vekili biraz geride kalmış çünkü AKP yıllarca başörtüsü üzerinden siyaset yaparak epey bir oy aldı, toplumu da epey bir kutuplaştırdı. Biz, insanların başını örtmesi ve açmasıyla ilgili değiliz; biz, insanların başının, kafasının içindekilerle ilgiliyiz. “İnsanlara baskı yapılmasın, insanlar özgürce yaşasınlar.” düşüncesindeyiz. Hiçbir Müslüman'a hiçbir Cumhuriyet Halk Partili bugüne kadar “yobaz” demedi. Bizim “yobaz” dediğimiz fesli Kadir'in arkasından giden gerçek yobazlardır, onlar Müslüman da değildir; bunu ifade edeyim.

Ayrıca şunu da söylemek isterim ki “Cumhuriyet Halk Partisi hiçbir zaman merkez partisi olamaz.” diyen AKP'ye: 2024'ün 31 Mart seçimlerine göre eğer bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekili dağılımı olsaydı sizin yerinizde biz oturacaktık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cumhuriyet Halk Partisi şu anda 2024'ten bu yana Türkiye'nin 1'inci partisidir. Çok sayıda başörtülü kardeşimiz de gururla, onurla Cumhuriyet Halk Partisine oy vermektedirler. Tıpkı cumhuriyeti 13 milyonla kurduğumuz gibi, 86 milyonla da bölmenize, kutuplaştırmanıza izin vermeden, “başörtülü-açık” diye ayırmanıza izin vermeden bu memleketi hep beraber yöneteceğiz. Yalanlarınızdan bıktık kardeşim! (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Siz ayırdınız!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ayıran sizsiniz be!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Utanmadan konuşuyorsun ya! Burada milletvekiline yemin ettirmediniz ya! Bağırmanın utanman lazım senin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Utanacak sensin. Sen doğru konuş, doğru konuş sen! Utanacak bir tek adam varsa...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Utanması gereken sensin! Konuşmaman lazım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Biraz evvel sana söyledim, sen şu ana kadar yıllarca küfrettiğin grubun ortasındasın! Terbiyesiz adam!

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Müflis tüccar gibisiniz ya!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

49.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başörtüsü üzerinden siyaset yapılmaz; başörtüsü bir inancın konusudur, başörtüsü bir itikadın, amentünün konusudur.

Dolayısıyla bakın, bu ülkede başörtüyü savunduğu için Refah Partisi, Fazilet Partisi kapatılmıştır. Yine, AK PARTİ, iki kişiden 1'inin oyunu almış olan AK PARTİ başörtüsünü savunduğu için kapatılmıştır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Erdoğan'ı Meclise kim koydu ya? Anayasa'yı kim değiştirdi?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Biz bu anlamda “başörtüsüne özgürlük” dediğimizde, gerçekten buna inanıyorsanız niçin CHP Anayasa Mahkemesine Anayasa'nın iptali için gitti? Bunun cevabının verilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Türkiye’de bizim başörtüsüyle ilgili Anayasa düzenlememiz ve teklifimiz de vardı. Bu konuda artık bu tartışmaların geride kalması lazım. Türkiye’de kim neye inanıyorsa; başı açıyla, başörtülüyle, hiç kimsenin müdahale edemeyeceği, hiç kimsenin zorlayamayacağı bir düzenin anayasal güvence altına alınması için de Anayasa’yı gelin beraber değiştirelim diyoruz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Değiştirmeyeceğiz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu konuda gerçekten siyasetin bir samimiyet testi burada da yine karşımızda. Gelin, beraber Anayasa'yı değiştirelim.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Değiştirmeyeceğiz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başı açığı da başörtülüsünü de anayasal güvence altına alalım diyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Onun başı açıkla, başı kapalıyla ne alakası var? Anayasa'yla ne alakası var?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu konuda başörtülü kardeşlerimizin çektiği acılar herkesin zihninde tazedir.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Anayasa'yı uygulamayanlarla Anayasa mı yapacağız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son konuşmada bir sataşma yoktu. Söz talebiniz ne için, bir duyabilir miyim? Bu konuyu kapatalım artık.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adalet ve Kalkınma Partisinin başörtüsünü savunduğu için kapatıldığını söyledi. Bu bir maddi hatadır ve dolayısıyla böyle bir şeyin mümkün olmadığı ve bunu benim sözlerim üzerine söylediği de açıktır yani. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Düzeltilmiş oldunuz, teşekkür ediyorum.

Başka bir talebiniz var mı Sayın Günaydın?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Var çünkü söylemem gereken bir şeyler var.

BAŞKAN - Buyurun.

50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bakan, Grup Başkan Vekilinin, sevgili mevkidaşımın dili sürçtü. “Başörtüsünü savunduğu için AKP kapatıldı.” dedi.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Dava açıldı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anayasa Mahkemesi “laiklik karşıtı eylemlerin odağı” saptaması yaptı AKP’ye karşı, bundan dolayı bir yaptırıma tabi tuttu ama kapatmadı. Laiklik karşıtı eylemlerin odağıdır. Tıpkı mevkidaşımın söylediği gibi, biz laisizmi insanların başının açılması, kapatılması, yüreğinde taşıdığı iman duygusuyla değil siyasal İslam ve memleketin başına dinciliği giydirmeye çalışan o geri ve yobaz çabası için eleştiriyoruz. Dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partisine ilişkin söylediği “ontolojik” başta olmak üzere tüm şeyleri aynen iade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bir yobaz varsa sensin o yobaz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yobaz senden iyisi olmaz. Bak ben 60 yaşında çizgimi değiştirmedim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - CHP’nin yobazı!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen sabahtan akşama eleştirdiğin AKP’nin sıralarında oturuyorsun. Senin söylediklerini sana söylesem şimdi orada oturamazsın!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - CHP’nin yobazısın, tamam mı! En iyi yobaz sensin, senden iyi yobaz olmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - HAS Partili değil miydin sen? Oradan laf yetiştiriyorsun...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Herkes doğruyu buluyor işte bir şekilde, geç de olsa.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Dinlemiyorsun, duymuyorsun, görmüyorsun, doğruyu konuşmuyorsun! Biz buna yobaz deriz, yobaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - En çok dönenler mi bağıırıyor ya! En çok dönmeler bağıırır biliyor musun, hayat hep böyledir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yobazsın, CHP yobazı! Bundan sonra sana “Grup Başkan Vekili” değil “CHP yobazı” diyeceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bak kimse bağırıyor, en çok sen bağırıyorsun. Niye? Çünkü sen bir dönmesin, onun için bağırıyorsun!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - CHP’nin yobazısın, senden iyi yobaz olmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen yobazsın ve dönmesin! Sadece yobaz değil aynı zamanda dönmesin, tamam mı!

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

51.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bir satışmaya mahal vermeden şunu ifade etmek isterim: Az önce kadına yönelik şiddeti konuştuk. Bu ülkede başörtülü kadınlar gerçekten çok büyük bir lince ve şiddete maruz kaldı. Başı açık... Yani bir erkek böyle bir şeye maruz kalmıyor ama “Sen başörtülüsün, sen siyasal bir simge olarak istismar ediyorsun.” diye bu ülkede liselerde, üniversitelerde başörtülüler okullara alınmadı; bunu yaşadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Yine, Anayasa Mahkemesinin verdiği karar... İşte, o tanımı da reddediyoruz. Anayasa Mahkemesinin o zaman verdiği kararda da 1 oyla kapanmaktan kurtuldu ama mali yardım, hazine yardımı kesildi. Neden?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - E, siz de yapıyorsunuz Sayın Gül, siz de bize yapıyorsunuz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Çünkü baskıcı ve zorlayıcı, reddedici bir laiklik anlayışından, tanımından dolayı bu ülkede partiler kapatıldı, AK PARTİ'ye dava açıldı ve hazine yardımı kesildi.

Biz, Türkiye’de gerçekten özgürlükçü bir laiklikten yanayız. Bu anlamda, Anayasa’da belirlenen bu tanımdan başka bir tanımın da zorbalık olduğunu, yasakçı bir anlayış olduğunu ifade ediyoruz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Millî Eğitim Bakanınız sizden farklı düşünüyor herhâlde.

BAŞKAN - Teşekkürler.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Millî Eğitim Bakanının laiklik karşıtı söylemlerinin çocukları olumsuz etkilemesi nedeniyle 19/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Başkan vakti kısa tutuyor ama tartışmalar uzuyor.

Ülkemiz pek çok açıdan ateş çemberi. Hele de 27 milyon öğrencisi, öğretmenleri olan bir Bakanlık -Millî Eğitim Bakanlığı- bu kadar büyük sorunlarla karşı karşıyayken ne var ki konu farklı yerlere çekiliyor.

Bugün aslında bizim şahıslardan önce tartışmamız gereken şey okula aç giden, beslenemeyen öğrenciler olmalı; bugün 12 bin lira gibi komik, bahşiş gibi ücret alan ücretli öğretmenler sorunu olmalı; bugün on yılı aşkın bir süre üniversite öğrencisi olduğu hâlde işsiz, boş gezen gençlerimiz olmalı. Bugün sorunumuz, maaşla kıt kanaat geçinen, geçinemeyen akademisyenler olmalı. Bugün sorunumuz, geleceğe hazırlayacak öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz olmalı. Bugün sorunumuz, ülkemizin büyük problemleri hâline gelmiş olan, gündemin sürekli ön planında görünen mülakat problemleri olmalı.

Bugün aslında, Millî Eğitim Bakanlığı ismini değiştirecek, Bakanlığın ismi mülakat eleme bakanlığı oldu. Mülakatla personel nasıl tasfiye edilir, bu noktaya geldik. Bugün mesele sadece birkaç aylık mesele değil, AK PARTİ iktidarı tam yirmi iki yıldan beri eğitim sorununda ciddi olarak sınıfta kaldı, problemler bir türlü çözülemedi, her bakanlıkta yeni yeni sistem gündeme geldi ama sonuç; elde var sıfır. Aslında mülakat konusunda deyim yerindeyse bir tiyatro oynanıyor. Yazan, yöneten, oynayan Bakanlık; seyirci ise bütün milletimiz. Bu noktada yapılması gereken şey, bir bakanlığın icraatlarıyla gündeme gelmesi, tartışma konularıyla gündeme gelmemesi. Maalesef ki Türkiye'nin tarihini tartışmak, tarihteki tartışmalı konuları ısıtıp ısıtıp gündeme getirmek sadece sorunları örtbas etmekten öte geçmez. Bu açıdan kutuplaşmanın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk İstiklal Savaşı'mızın verildiği en buhranlı dönemde Ankara'da Maarif Kongresi'ni toplamıştır. Bu tutumuyla Atatürk Türkiye'nin çağdaş bir devlet hâline gelmesini önleyen engelleri yıkmış, akıl ve bilim çağına geçmesi için tek kurtuluş yolu olduğunu kanıtlamıştır. Cumhuriyetimizin kurulma arifesindeyken İzmir İktisat Kongresi toplanmış, milletimizin Atatürk liderliğinde elde ettiği bağımsızlık iktisadi bağımsızlıkla perçinlenmiştir. Bizzat Millî Mücadele saflarında yer alan dönemin Ankara Müftüsü Mehmet Rıfat Börekçi ise Ankara Müdafai Hukuk Cemiyeti'ni kurarak Ankaralılardan topladığı 46.500 lirayı Heyeti Temsiliye'ye teslim etmiş, kendisi ve eşi için kefen parası olarak biriktirdiği bin lirayı bile Millî Mücadele'ye bağışlamıştır ve aynı Börekçi Hoca Atatürk'ün kurmuş olduğu Diyanet İşleri Başkanlığına getirilmiştir. Bugünse, cumhuriyetimizin 2'nci asrında bu ülkenin en büyük talihsizliklerinden biri Yusuf Tekin gibi bir Millî Eğitim Bakanının olmasıdır.

Sayın Bakan, yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarının 9'uncu Bakanı olarak Batman'da, AK PARTİ ilçe kongresinde projelerinizden ve icraatlarınızdan bahsedemediniz, ülkeyi içine düşürdüğünüz sosyoekonomik bunalımdan kurtarmanın çarelerini anlatamadınız; eğitimde, ekonomide, sağlıkta, adalette ve tarımda bu ülkenin menfaati için konuşacak bir şeyiniz de yok. Siz, laikliği öne sürerek, yönetemediğiniz Bakanlığınızı, okullardaki temizlik ve güvenlik sorununu, öğretmen yokluğunu ve mülakatlardaki hak gasplarınızı unutturmaya çalışıyorsunuz. “Kutuplaşmış Türkiye'den kurtulmamız gerek.” diyen Cumhurbaşkanının aksine, toplumu geren, temelsiz ve isnatsız laiklik tartışmalarınızla nereye varmak istiyorsunuz? Bugün sokaktaki herhangi birisine sorsanız “Laiklik din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır.” diye size söyler. Vatan için Çanakkale'de can veren Mehmetlerin, istiklal yolunda sıradağlar gibi durup toprağı vatan yapanların aziz hatıralarını “Keşke Yunan kazansaydı.” diyen fesli meczubun yoluna ve ona sahip çıkanlara feda ettiniz. Sizler, Türkün ülkesi Türkiye'de Türkün çocuklarına Andımız'ı okuturmuyarak “Türkün” demeyi yasak edenlersiniz. Siz, duvarlara Andımız'ı astırmasanız da okullarda Andımız'ı okutmasanız da Türk yurttaşının yüreğinde Andımız

yer almaya ve seslenmeye devam edecektir. Ben Türküm ve Müslümanım, elhamdülillah. Sayın Bakan, demokratik ve laik cumhuriyete bağlı kalacağımıza dair ettiğimiz yemine bizler gibi sadık kalmanızı bekliyoruz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kırkpınar.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bir kez daha AKP'nin eğitim politikalarının vahim sonuçlarını konuşuyoruz. Yusuf Tekin 2013'teki müsteşarlık zamanından beri AKP iktidarının tüm eğitim öğretimi Sünni İslam esaslarına göre ve piyasacı anlayışla yeniden dizayn etme anlayışının baş mimarıdır. ÇEDES, eğitim öğretimi tarikat ve cemaatlere devretme projesidir. MESEM, çocuk emeğini, çocukların bedenini sermayeye emanet ederek onların katledilmesine izin veren bir projedir. Biz EĞİTİM SEN'li öğretmenler Yusuf Tekin'i müsteşarlık günlerinden beri çok iyi tanırız, onun nasıl Bakan olduğunu çok iyi biliyoruz; bütün usuller baypas edilerek Yusuf Tekin bu projenin tamamlanması için Bakan yapılmıştır.

Şimdi, Yusuf Tekin'in üç gün önce laiklikle ilgili söyledikleri, iki gün önce Kürtçe eğitim öğretimin önündeki engelin DEM PARTİ'si olduğunu söylemesiyle gerçeklik duygusunu tamamen yitirdiğini itiraf etmiştir. Derhâl istifa etmelidir. Gerçeklik duygusu bu kadar yok olan bir Bakan Millî Eğitimin Bakanı olamaz diyoruz.

Bakın, çok fazla söylenecek şey var, şu an hemen elime gelen bir şeyi söylüyorum; bu, eğitim öğretimde velilere, çocuklara yaşatılan ticarileşmenin son boyutu: Ankara Mamak'ta bulunan Mehmet Çekiç Ortaokulunda okul girişine konulan turnikeler için velilerden 300 TL kart parası isteniyor. Bu kartları da çocuklar taşıyacak. Çocuklara deniyor ki: "Kaybederseniz tekrar 300 TL ödeyeceksiniz."

Şimdi, bizim bunları konuşmamız gerekiyor. Bir devlet okulu... Eğitim öğretim tamamen cemaatlere terk edilmiş ve çocuk bedeni üzerinden MESEM'lerle istismar ayyuka çıkmışken, bir de bu turnike gibi zihni sinir projelerle okullarda velilerin, yoksullukla mücadele eden, eğitim öğretimin bu kadar pahalı olduğu bir yerde çocuklarını okutmak isteyenlerin üç kuruluşlarına da göz koymuş durumda bu Bakanlık. Biz bunun ne kadar vahim olduğunu... Okulları pislik götürürken, çocukların sağlığı tehdit altındayken, çeteleşme had safhaya gelmişken, okullarda güvenlik problemi varken ve Bakan bunun sorumlusu iken küçücük çocuklara kart vererek, onlardan 300 lira talep ederek güvenlik sağlayacağını düşünüyor; derhâl istifa etsin, derhâl.

Şimdi, size birkaç örnek daha vermek istiyorum: Millî Eğitim Maarif Modeli, bu Maarif Modeli üzerinde çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Toplumu tam anlamıyla sermayeye, kapitalizmin kanlı çarklarına çocukları hediye eden bu sistem aynı zamanda tüm toplumu ayrıştırma politikası. Bakın, birkaç örnek vermek istiyorum size, bunlardan sayısızca olabilir: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün İstanbul Kadıköy'deki okullara gönderdiği yazıyla halk eğitim merkezlerinde 4-5 yaş arası erken çocukluk dönemi için Kur'an kurslarına gönderilmesi -Millî Eğitimle- kararı var. Sonra, aynı şekilde Antep'te benzer bir uygulama var. Bakın, bu emanet edilen hani o "STK" dedikleri cemaat,

tarikatlarda var ya, nasıl uygulamalar yapıyorlar? Urfa’da kız yetim eğitim merkezi, erkek yetim eğitim merkezi; korunma altına alınması gereken çocuklara “yetim, kimsesiz” denilerek onları suistimal etmenin de önünü açan bir uygulamadır bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Dolayısıyla çocukların ne bedeninin ne de fikirlerinin sizin bu korkunç eğitim politikalarınıza peşkeş çekilmesine asla izin vermeyeceğiz ve mücadeleye devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Saki.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Adem Korkmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yirmi iki yıllık hükümetlerimiz döneminde eğitim alanında oldukça devrim niteliğinde ilerlemeler ortaya koyduk. Öğretmen sayılarından tutun derslik sayılarına, kız çocuklarının okullaşma oranlarından ders kitaplarının ücretsiz dağıtımına ve OECD ortalamalarını yakalamış okullaşma oranlarına kadar önemli çalışmalar ve başarılar ortaya konuldu.

PISA verilerinden bahsediliyor sürekli olarak. PISA verilerinde ülkemiz son on yılda istikrarlı bir şekilde her branşta başarısını artırmış; 2003 yılında 41 ülke arasından 34’üncü sıradayken 2022 yılında 81 ülke arasında 39’uncu sırada ve hemen hemen her branşta 30’lu sıralarda yerini almaktadır.

Sayın milletvekilleri, komisyonda bütçe görüşmeleri sırasında, benim de şahsen takip ettiğim oturumda, muhalefet vekillerimiz cep telefonları üzerinden canlı yayınlar yaparak Sayın Bakanımıza gerçekten bir milletvekili olarak ağza alınmayacak “gerici, yobaz” gibi bu milletimizin üzerinde hassasiyetleri olan konularda siyasi bir linç girişiminde bulunarak ve geçmiş günleri, hatıraları canlandıracak söylem ve davranışlarda bulundular. Sayın Bakanımız daha sonra katıldığı bir programda bu davranışların tek parti dönemine ilişkin bir yaklaşım ve “katı laikçi” anlayışın bir yansıması olduğunu ifade etmiş ve kendi değerlendirmesinde de “Ben, laiklikten, bütün vatandaşların hangi dine inanırlarsa inansınlar, dinî inanç ve ibadet hürriyetinin devlet garantisine alınmasını anlıyorum.” diyor. Herhâlde bu tanıma “hayır” diyecek içimizde hiç kimse yoktur. Bu sözler, gerçek laikliğin her bir vatandaşımızın inanç özgürlüğünü koruyan, adil ve kapsayıcı bir anlayış olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Sayın Bakanımızın eleştirdiği husus, Anayasa’da yer bulan laiklik ilkesi değil esasen yakın tarihte izlerini gördüğümüz baskıcı laiklik anlayışıdır. Sayın Bakanımız, dayatmacı, jakoben ve tek tipleştirici toplum değerlerinden uzak bir laiklik anlayışına, laikliği dinsizlik olarak topluma dayatan anlayışa eleştirel bir göndermede bulunmuştur.

Bazı şeyleri gerçekten anlamakta zorlanıyoruz. Sanki biz 1940’ların tartışmalarını bir kenara bırakalım yani din öğretimi, ezan, kapatılan... Bunları bir kenara bırakalım; sanki daha dün, yine “laiklik” adı altında kızlarımız başörtülü oldukları için okullarından atılmadı; okul birincilerinin ödülleri inançları gerekçe gösterilerek ellerinden alınmadı. Benim de şahitlik ettiğim bir durumdu bu. 1’incilik kürsülerinden ağızları kapatılarak derdest edilip okullardan dışarıya atılmadılar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADEM KORKMAZ (Devamla) - ...oğullarını askere şehit olmak için gönderen analar çocuklarının yemin törenlerini gözleri yaşlı olarak tellerin arkasından izlemediler; bunların hiçbirisi Türkiye’de

yaşanmadı... Sayın Bakanın söylemiş olduğu bir cümle, katı laikçilik anlayışının yansımasını eleştirmesi Türkiye’de gündem “Bakan istifa!” Bu işler bu kadar değil.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bir tek o olsa sadece, keşke bir tek o olsa. Eğitimin altını üstüne getirdiniz. Tek mesele oymuş gibi. Yusuf Tekin’in icraatlarına bir bakın hele, baştan sona bakın; facia, fiyasko!

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Gündemimiz...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çoğunluktayız Başkanım.

BAŞKAN - Efendim, Suat Bey, mikrofonu açın, duymuyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çoğunluktayız Başkanım, yanlış mı görüyoruz?

BAŞKAN - Efendim, bana güvenin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Peki.

BAŞKAN - Sabahtan beri bu iddia hep geldi ama şimdi ihtilaf da çıkmadı, çok net bir şekilde bana güvenin. Bir kez bile bu itiraz sayısal olarak doğrulanmadı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım, kısa bir şey istirham edeceğim.

BAŞKAN - Konu neydi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Güncel, yeni bir gelişmeye dair Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Esenyurt İlçe Eş Başkanlarına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Esenyurt İlçe Eş Başkanlarımız gözaltına alınmıştı Rojda Yılmaz ve Abdullah Arınan. Yine, aynı şekilde Esenyurt ilçe binamızın haksız hukuksuz bir şekilde kapısını kırarak polis girmiş ve dağıtmıştı. Şimdi gelen bilgiye göre 2 İlçe Eş Başkanımızın da tutuklandığı haberini alıyoruz. Ne yapmaya çalıştıklarını iyi görüyoruz, iyi biliyoruz ama şunu söyleyerek kapatayım: Bu haksız hukuksuz, bu yargı kısı kacıyla hiçbir şekilde demokratik mücadelemiz engellenemez. Arkadaşlarımız dün Esenyurt meydanlarında kayyuma karşı mücadele ettikleri gibi zindandan da bu haksız hukuksuz düzene karşı mücadele etmeye devam edecekler. Bu yol, yol değil; bu yoldan dönün çağrımızı yenilemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- İçişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN - Komisyonlarda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen üyelikler için seçim yapacağız.

İçişleri Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN - İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Gümüşhane Milletvekili Sayın Musa Küçük aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN - Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Gümüşhane Milletvekili Sayın Musa Küçük aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, birleşime otuz beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.59

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 166)⁵

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşlerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 25 ila 48'inci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen ilk konuşmacı, Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ.(Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süremiz on dakika, uzatamıyoruz; Grup Başkan Vekillerinin bir mutabakatı var, öyle yürüyeceğiz.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifi üzerine Gelecek-Saadet Grubu olarak söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Huzura getirilen mevzu kanun teklifinin hayli tumturaklı gerekçesinde bozulan kamu düzeninin yeniden tesis edilmesinden bahsedilmektedir. Şimdi, merak ettiğim bir konu var: Uzun yıllardır iktidarda siz olduğunuza göre bu kamu düzenini, devlet teamüllerini kim bozdu acaba? Kurumların içini boşaltan, liyakatsizliği asli anlayış yapan; eş, dost, ahabap kapitalizmiyle bu düzenden pay dağıtan; ülke kaynaklarını hiç eden, peşkeş çeken, mülakatlarda hak yerken bir de bunu süslü laflarla gerekçelendiren, yoksulu daha yoksul yaparken yandaşları semirten uzaylıların hükûmeti mi? Her getirdiğiniz düzenlemeyle bir meseleyi çözmek yerine iyice içinden çıkılmaz hâle getiren kimle

⁵ 166 S. Sayılı Basmayazı 19/11/2024 tarihli 20'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

acaba? Ülkeyi sığınmacı ve kaçaklarla doldurup demografimizi bozarken “Üstelik bir 100 milyonu daha besleyeceğiz.” demecini UFO’lular mı konuşuyor? On beş-yirmi sene öncesine kadar bir tarım ve hayvancılık ülkesi olan Türkiye’yi “Okyanus ötesinden hayvan ithal ediyoruz.” diye övünecek duruma sokanlar Uruguaylı çiftlik sahipleri mi acaba? Ben söyleyeyim: Her derde çare olacak olan, “Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi” denilen harika mı harika bir sistem getirilmişti. Kim getirdi? Elbette uzaylı dostlarımız.

Değerli milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere 16 Nisan 2017 tarihinde referandumla yapılan bir anayasa değişikliğiyle başkanlık, daha doğrusu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtik. Peki, Patagonyalı yöneticilerimiz bu sistemle ne vadetmişti, hatırlatayım sizlere: Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı sağlanacaktı, makul sürede yargılama hakkı temin edilecek diye tarih verilmişti, “Mağdur odaklı bir anlayışa geçilecek.” denilerek umut dağıtılmıştı, reformlar devam edecek ve Yargı Reformu Stratejisi güncellenecekti. Güçlü ve etkili bir ülke olarak Avrupa Birliği katılım hedefi sürdürülecekti, ekonomik büyüme ivme kazanacaktı; faizler, enflasyon ve cari açık düşecekti; Türkiye’nin yatırım cazibesi daha da yükselecekti, enflasyon ve döviz kurları stabil hâle getirilecekti. Vergi kanunlarında kapsamlı reforma gidilecek, az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınacaktı ve elbette o zaman da bozulan kamu düzeninin yeniden tesis edilmesi sağlanacaktı. Yani tıpkı bugünkü gibi o zaman da aynı hikâyeyi anlatıp durmuşlardı. Kim mi? Elbette uzaylılar.

Gelelim en önemli vaatlerinden olan kuvvetler ayrılığına. Daha itibarlı bir Meclis, daha güçlü bir hükûmet; daha etkin, bağımsız, güçlü bir yargı; derli toplu, etkin yürütme fonksiyonları; kuvvetler ayrılığının daha sağlıklı uygulanması sağlanacaktı. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle bürokratik engeller kalkacak, kararlar hızlı ve etkili bir şekilde alınacaktı değil mi? Mesela, bu ülkenin Hazine ve Maliye Bakanı yurt dışındaki yatırımcılara ne diyordu? “Bürokrasiyi alaşağı ederiz, bizim öyle bir Cumhurbaşkanımız var ki sizi bürokrasiye ezdirmez.” dememiş miydi? Soruyorum size. “Bizim hukuk sistemimiz ve bağımsız yargımız var.” diyeceği yerde bu üslupla konuşuyordu zatialileri ve Türkiye dünyaya örnek olacaktı. Evet, örnek olduk ama iktidarın söylediği gibi değil tam da bizim söylediğimiz gibi oldu. Binali Yıldırım Bey’in dediği gibi, dünyada parmakla gösterilen bir ülke olduk. Hayat pahalılığından enflasyona, uyuşturucu ve mafya örgütlerinin cirrit attığı ve kim olduğu belli olmayan kara para sahiplerine, konutla birlikte vatandaşlık satılanlara, gençlerimizin umutsuzluktan yurt dışına gitmek zorunda olmasına ve daha acısı yoksulluktan intihar eden üniversite öğrencilerimize, kafası kesilip yol ortasına atılan genç kadınlarımıza, yenidoğan bebekleri öldürüp üstelik faturasını da Bakanlığa gönderip parasını tahsil eden çete yapılanmalarına, 9 yaşına kadar düşmüş olan uyuşturucu bağımlılığına; yolsuzluk, hukuksuzluk, keyfilik, basına uygulanan sansürden yargıdaki şaibelere kadar hakikaten parmakla gösterilen bir ülke hâline getirildik. Tarım ülkesi olan, üç tarafı denizlerle çevrili bu topraklarda dünyanın en pahalı gıda ürünlerine muhatap olduk. İddia ediyorum: Dünyanın her yerinde gıda sorunu olsa bu ülkede olmaz diyordum.

Değerli milletvekilleri, esasen, bu uzaylılar yine Patagonyalılarla beraber olup kamu düzenini bozmakta pek bir mahir çıktı. Bozuyorsun, sonra yapıyorsun, yapıyorsun ama aslında bozmuş oluyorsun ve bir süre sonra bozmak ile yapmak arasında bir fark olmadığını anlıyorsunuz ama iş işten geçmiş oluyor, tıpkı ılık suda haşlanan kurbağa misali.

MİT Başkanlığı bu ülkenin en istisnai kurumlarından biridir, faaliyetleri insanlık tarihi kadar eski olan faaliyetlerdir. Bir ülkenin savaşmadan savaş kazanmasından tutun da savaş zamanlarında da karşı tarafa üstün gelmek adına yerine getirilen en önemli görevlerden istihbarat işi asli görevidir.

Şimdi, istihbarat kurumunun başındaki zat geçenlerde Adalet ve Kalkınma Partisinin üst yöneticilerine bir sunum yaptı, brifing verdi; şimdi de Cumhuriyet Halk Partisini ziyaret etti ve

Cumhuriyet Halk Partisi yetkililerine de bir brifing verdi. Ya, biz MİT Müsteşarıyla ilgili, MİT Başkanıyla ilgili bir soru önergesi verdiğimizde MİT Başkanı'na mı veriyoruz soru önergesini? Biz kime veriyoruz? Kendisinin bağlı olduğu kurumda Cumhurbaşkan Yardımcısına veriyoruz. Teamülleri bozmayın. MİT Müsteşarı buraya gelip bütçesinde bile olmaz, yüz bir yıldır MİT Müsteşarı buraya gelmemiştir ve Diyanet İşleri Başkanı da gelmez buraya. MİT Müsteşarı bütçesi görüşülürken de gelmez Türkiye Büyük Millet Meclisine. Kim gelir? Onun Cumhurbaşkan Yardımcısı gelir, onun bütçesiyle ilgili cevapları o verir ama gördüğümüz şu ki devletin teamüllerini bozuyorsunuz. Ne yani, şimdi, MİT Müsteşarı yerine Cumhurbaşkan Yardımcısı gelip de Adalet ve Kalkınma Partisinin Grubuna gitse, orada sunacaklarını sunmuş olsa hatta genel merkezlerine gitmeyerek buraya gelse ve burada da aynı şekilde, Cumhurbaşkan Yardımcısı Meclise gelip Cumhuriyet Halk Partisini ziyaret ederek, onlara da aynı şekilde sunumlarını yaparak ayrılmış olsa daha doğru değil mi? Ama gönderiyorsunuz MİT Müsteşarını.

Ya, Allah aşkına, bir düşünün, daha düne kadar bir partinin Genel Başkanı kurumlardan randevu almış olmasına rağmen o kurumlara sokulmuyordu. Daha dün Esenyurt Belediyesine Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekillerini sokmadınız. Milletvekillerinin dokunulmazlığı var, milletvekillerinin aynı zamanda denetleme gücü var ve denetleme mekanizmasıyla her yere girebilirler ve her yerden de bilgi alma gibi bir hakları var ama geliyorsunuz, şimdi bu şekilde “Bir brifing verelim.” diyerek devlet teamüllerini alaşağı ediyorsunuz ve bir noktada da devletimizin genel yapısını bozmakta da oldukça mahir olduğunuzu gösteriyorsunuz.

Gelelim mevzu kanun teklifindeki çarşı ve mahalle bekcilerinin durumunu ilgilendiren düzenlemelere. İlk olarak 24 Nisan 1914'te Çarşı ve Mahallât Bekçileri Hakkındaki Kanun'la başlayan idari kolluk personel hizmeti 14 Temmuz 1966'da 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'yla yeniden düzenlenmişti. Son bekçi alımı 1974 yılında yapılmıştı ve 2008 yılında mevcut görevde bulunan 8 binden fazla bekçi emniyet kadrolarına geçmişti. Bunlarla ilgili olarak bir kanun çıkarmıştınız. Bu kanun da yine aynı şekilde Anayasa Mahkemesinden dönmüştü. Tekrar, yeniden bununla ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz ve geri çekeceğinizi söylüyorsunuz. Her zaman söylüyorum; madem geri çekecektiniz, bu kanun maddesi doğru değildi, niye yazdınız buraya? Neden Komisyona getirdiniz? Anayasa Mahkemesi bozmuş. Sizin Anayasa Mahkemesine olan bu hıncınızı anlıyorum ben. Sizi denetleyen iki tane yer var; birinci olarak muhalefet var, İç Tüzük'e dayanarak -o İç Tüzük'ü de değiştirmek istiyorsunuz- ikinci olarak da Anayasa Mahkemesinin namuslu üyeleri var; zaman zaman bazı kararlarına karşı çıksak bile onlara asla FETÖ'cü demiyoruz, onlara asla terörle ilişkileri vardır demiyoruz, onları korkutmuyoruz veya onları itham etmiyoruz. Geldiğimiz nokta şurasıdır: Anayasa Mahkemesi bozmuş, geliyor, bu sefer siz şöyle yapmışsınız: Ha, kel Hasan, ha Hasan kel diyerek tekrar getiriyorsunuz. Allah aşkına, ne olur, millet iradesine saygı duyun. Allah aşkına, ne olur, rica ediyoruz, istirahat ediyoruz sizden, bu Parlamente'ya saygı duyun. “Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir.” diye yazıyor burada. Milletinize saygı duyun ve kendinize saygı duyun ama kendinize bile saygı duymuyorsunuz ve gelinek noktada bakıyoruz ki Türkiye'de çok ciddi şekilde kurumlar arasında bir insicamın olmadığını gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, kamu düzeni bozulunca hiçbir yerde düzen tutmuyor. Bakınız, canımızı, en değerli varlıklarımızı emanet ettiğimiz ve aklımıza en küçük bir şüphenin dahi gelmemesi gereken yerlerin başında hastaneler gelmekte. Peki, burada kamu düzeni nasıl sağlanıyor? Nasıl sağlandığını uzun zamandır biliyorduk ama tüm toplumun gözü önünde cereyan eden son olaylarda mesele artık tiksinti ve öfke boyutunu aşmıştır. Peki, bu kadar bozulmanın, bu kadar yolsuzluğun, bu kadar hırsızlığın, bu kadar ahlaksızlığın olduğu bir yapıda, bir sistemde bunu neyle düzelterceğiz? Bunu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle düzeltermemişiz demek ki. Gelin, hep beraber Türkiye'de yeniden bir yapılanmaya

gidelim. Nedir bu yapılanma? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini değiştirelim. Dün bu kürsüde yine söyledim; bakın, çare değil. Tek çare diye getirdiniz, dünyada nevi şahsına münhasır bir yapılanma diye getirdiniz, doğru olmadığını gördünüz. Enflasyon yüzde 70’lerde, faizler yüzde 50’lerde, kalkmışsınız diyorsunuz ki: “Bu sistem hâlâ iyi.” Tamam, devam edin; iyiye eğer, yolsuzluk bittiyse, yoksulluk bittiyse, yasaklar bittiyse ve Türkiye’de enflasyonu dediğiniz gibi, aşağı çektiyseniz devam edin buna. Göreceksiniz, bakın, bedelini nasıl ödediğinizi sandıkta göreceksiniz ve ardından da “Kendim ettim, kendim buldum.” türküsünü söyleyeceksiniz; bunu söyleyeceksiniz. Damdan düşenin hâlini damdan düşen bilirmiş ama siz damdan hiç düşmediğiniz için 31 Marttan da ders almamışsınız, bunun sonucunda da göreceksiniz ki bir erken seçimde -ki hemen seçim olması gerekmektedir- veya öne alınmış bir seçimde size milletimiz bu yaptıklarınızın dersini mutlaka verecek diyor, bu kanun teklifine “hayır” oyu vereceğimizi söylüyor, saygılarımı arz ediyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

Sayın Yılmaz Hun...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- İğdir Milletvekili Yılmaz Hun’un, eğitim politikalarına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (İğdir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 500 bini aşkın öğretmen atamayı beklerken Millî Eğitim Bakanlığı yalnızca 20 bin öğretmen kontenjanı ayırarak bu krizi daha da derinleştirmiştir. Üstelik, yeni düzenlemelerle öğretmenlere asgari ücretle, sigortasız ve hizmet süresine sayılmayan kölelik koşulları dayatılmaktadır. Mülakatlarla liyakat hiçe sayılarak torpil ve keyfîlik esas alınmıştır. Özel okullarda asgari ücretin altında çalışan, sigortasız bırakılan eğitim emekçileri bu sistemin çöktüğünün kanıtıdır. AKP’nin eğitimi bir hak olmaktan çıkarıp rant alanına dönüştüren politikalarını kabul etmiyoruz. Bu adaletsizliğe son vermek için öğretmen atama kontenjanları artırılmalı, mülakat sistemi kaldırılmalı, ana dilde eğitim ve eşitlik temelinde bir eğitim sistemi inşa edilmelidir. Eğitim, halklarımızın kültürel ve toplumsal zenginlerini yaşatacak şekilde düzenlenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Hun.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 166) (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz konuşacaklar.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önümüzdeki kanun -özellikle “önümüzdeki” diyorum zira sizin önünüzde olmasına rağmen okuduğunuzu, okuduysanız bile dertlendiğinizi hiç sanmıyorum, korkarım ki en kötüsü ise okuyup anlamamış olmanız- devlet aklından ve ahlakından arındırılmış, kavramların ve kurumların içini boşaltan, kurum kültürünü yok eden, mülkiyelilik ve mülki idare kavramını ortadan kaldıran yani

anlayacağınız, iktidarınızın temel stratejilerinin bir örneği daha. Metni okuyunca devlete kaymakam ve vali değil iktidara paralel il-ilçe başkanı ihtiyacının öncelendiğini ifade edebilirim. O kadar alışkın hâle geldiniz ki partinizin il ve ilçe başkanlarını vali ve kaymakamların yerine koymaya hatta onlardan üstün tutmaya sanıyorum ki bu yüzden kanunun ilk bölümündeki maddeleri tek tek onayladınız, bu ikinci bölümde de “Bitse de gitsek.” diye oylayacaksınız ve göz göre göre memleketin, devletin, kurumların, kurumların yerleşik kültürünün canına okuyacaksınız. Bu duyarsızlığınızın faturası ise milletin devletten umudunu kesmesi ve güvenini yitirmesiyle önümüze gelecek.

Bu hükümet sisteminin verdiği yetkilerle kolundan tuttuğunuzu adı “bakan” uygulamada sekreter olarak atıyorsunuz. Vali, kaymakam dediğiniz ise devlettir; sağdan soldan toplayıp devletin mülki idare teşkilatı inşa edilmez. Elimizde kalan ne varsa bunlar da yıkılır, tarumar olur. Allah için kendinize şunu sorun: Elektrik mühendisinden kaymakam, vali olur mu? Kaymakam, validen de elektrik mühendisi olur mu? Yani valilik bir istihdam alanı mıdır? Kaymakamlık bir istihdam alanı mıdır? Bu ülkenin iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden mezun olanların, bu ülkenin hukuk fakültelerinden mezun olanların suyu mu çıktı? Elinizde nitelikli kadro mu yok?

Nitelikli kadro deyince, İçişleri Bakanlığı bütçesini de dün görüştük, orada da ifade ettik; mesela ben size mevcut İçişleri Bakanlığının elindeki nitelikli bir atama konusunu ifade edeyim. Şimdi, bu elimdeki 26/1/2024 tarihinde Sayın İçişleri Bakanlığına vermiş olduğum soru önergesi. Bu soru önergesinde... Ankara Emniyet Müdürlüğünde Narkotik Suçlarla Mücadele ekibinde bir şahıs, bu kamuoyunda “Cevheri Güven” diye bilinen, YouTube’da yayın yapan bir şahsa bilgi sızdırdığı iddiasıyla gözaltına alındı, hakkında işlem yapıldı, tutuklandı; bu, açık kaynaktan, o dönemdeki Hürriyet gazetesinden aldığımız bilgi. Bununla ilgili kendilerine bir soru sordum, soru şu: “Fetullahçı terör örgütüne bilgi sızdırdığı tespit edilip Terörle Mücadele Şubesi tarafından operasyonla gözaltına alınan ve hâlen tutuklu bulunan Serkan Dinçer 2013 yılında Trabzon Emniyet Müdürlüğünden İstihbarat Daire Başkanlığına atanmış mıdır, atanmamış mıdır? O dönemin İstihbarat Daire Başkanı kimdir?” Soru bir, cevabını vereyim: Şu anki Ankara Emniyet Müdürü Engin Dinç.

İki: “Tutuklu Serkan Dinçer İstihbarat Daire Başkanlığında hangi şubede görev yapmıştır? O dönemde çalışmış olduğu şubenin müdürü Kerim Altay mıdır? Kerim Altay hakkında herhangi bir soruşturma var mıdır?” Yasa dışı bahis hususunda Samsun’da soruşturma geçirmektedir, cevabı veriyorum.

“Tutuklu Serkan Dinçer Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığından Ankara Emniyet Müdürlüğüne hangi tarihte gönderilmiştir? Gönderildiği tarihte Emniyet İstihbarat Daire Başkanı kimdir? Son görev yeri olan Ankara Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Teknik Birimine ne zaman atanmıştır? Atandığı tarihteki Ankara Emniyet Müdürü kimdir?” Yine aynı cevap: Engin Dinç. “Hâlen görevde olan Ankara Emniyet Müdürü Engin Dinç ile tutuklu Serkan Dinçer Trabzon’da aynı dönemde görev yapmış mıdır? Tutuklu Serkan Dinçer’in son görev yeri olan Ankara Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Teknik Birimdeki görevine değin Ankara Emniyet Müdürü Engin Dinç’le başkaca ast-üst ilişkisi olduğu bir görevde bulunmuş mudur?” Çok basit sorular, soruların hepsinin cevabı bizce malum ve biliyoruz. Şimdi, İçişleri Bakanlığının verdiği cevap: “Soru önergesinde bahsi geçen konuyla ilgili Terörle Mücadele Kanunu kapsamında bilgi verilememektedir.” Yahu, benim sorduğum soruların her birinin cevabı şu an Ankara Emniyet Müdürü Engin Dinç, senin bir buçuk yıldır kılıç gibi kullandığın Engin Dinç. (CHP sıralarından alkışlar) Yahu, sorduğum sorunun cevabı terörle mücadele kapsamındaysa o zaman terörle mücadele kapsamında işlem yapacağın adam Engin Dinç; bundan uzaksın. Peki, Engin Dinç kim? Gezi eylemlerinden önce İstihbarat Daire Başkanlığına atanan ve 15 Temmuzdan altı ay sonraya kadar İstihbarat Daire Başkanlığı görevini yürüten şahıs. Bu dönemde neler

oldu? Gezi eylemleri. Bu dönemde neler oldu? 17-25 Aralık. Bu dönemde neler oldu? 15 Temmuz. Bu dönemde neler oldu? Gar patlaması, Suruç, Sultanahmet, Merasim Sokak, niceleri; ya, maşallah, Bombacı Mülâyim gibi. Ankara Emniyet Müdürü yapıldı bu liyakat abidesi, Ankara Emniyet Müdürü olunca ne oldu? 1 Ekimde, tam bu kürsüye 280 metre mesafede Emniyet Genel Müdürlüğüne silahlı ve bombalı saldırı yapıldı; seneidevriyesinde TUSAŞ’a, savunma sanayimizin göz bebeğine yine 2 kişi, yine hem silahlı hem bombalı saldırı yapıldı, seneidevriyesinde. Burası Ankara, burası başkent; burada sizler bile, bizler bile milletvekili olarak öyle elimizi kolumuzu sallayarak gezemeyiz. 1 Ekimde hepimiz buradaydık; Sayın Cumhurbaşkanı burada olacaktı üç saat sonra, Bakanlar da burada olacaktı, Genel Başkanlar da burada olacaktı; hepimiz buradaydık, 280 metre mesafede. Adamlar Kayseri’de gasbettikleri aracın plakasını değiştirme ihtiyacı bile duymamışlar ya. Kim Emniyet Müdürü? Engin Dinç. Şimdi, bu bir liyakat örneği. Dolayısıyla liyakati bu şekilde merkeze alan bir İçişleri Bakanlığı anlayışının burada valilerle, kaymakamlarla ilgili “Yok efendim, o fakülteden de mezun olsa olur, bu fakülteden de mezun olsa olur.” diyerek... Yüz binlerce atanamayan öğretmeni, pedagojik formasyonla öğretmen sıfatı verdikleri gibi şimdi de atanamayan kaymakam yaratacaklar.

Kanunun diğer maddelerindeki birçok hususa ayrı ayrı değinmenin bir anlamı yok, teknik konular ama orada enteresan bir husus var, POLSAN. Bu da POLSAN’ın internet sitesinden kamuya açık kaynak. İnternet sitesindeki, POLSAN’ın... POLSAN nedir? Polis Sandığı. Yönetimi kim? Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mustafa Çalışkan, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı. Tabii “Emniyet Genel Müdür Yardımcısı” demekle böyle şey yapmayalım, basitleştirmeyelim; uzun dönem İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü yaptı, başarılı da, 15 Temmuzda da başarılı bir İl Emniyet Müdüriydü. Yine, şu anki İçişleri Bakanlığı döneminde Mustafa Çalışkan haberi olmadan yurt dışına görevlendirileceğini duyuyor, haberi yok. Ya, bu adam Emniyet Genel Müdür Yardımcısı.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Nereden duyuyorsun, ben anlamıyorum ki!

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Yahu, senin duymadığını ben duyuyorsam bu da senin eksikliğindir.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yanlış kardeşim. Söylediğin şeylerin hepsi yalan, hepsi yalan!

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Bu da senin eksikliğindir. Yani bugüne kadar görev yaptığınız dönemlerin sonucunda Emniyeti ve yargıyı binbir türlü isimlendirilmemiş örgüte teslim edip, ondan sonra bu konuyu sorma çüreti de gerçekten büyük cesaret.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Emniyetle alakalı söylediğin de yalan, bu da yalan! Uydurup uydurup konuşuyorsun. Belge, bilgi koyacaksın; belge, bilgi koyacaksın!

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Şimdi, ben devam edeyim, daha sonra konuşursun.

Burada diyor ki: “POLSAN”ın A tipi (standart) üyelerine sağlanan finansman desteği ve emeklilik yardımı gibi hak ve imkânlardan B tipi (katılımcı) üyelerin de aynı şekilde yararlanabilmelerine yönelik 24/10/2024 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile ilgili husustaki Diyanet İşleri Başkanlığından alınan fetva kapsamında sandık tarafından uygulamaya alınan ve hükme bağlanan düzenleme esasları aşağıda belirtilmektedir.” Neresi burası? POLSAN. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Çalışkan, Yönetim Kurulu Başkan Vekili kim? Ya, yine bizim Engin Dinç.

Buradaki hikâye şu: Bu Yönetim Kurulu “A tipi” ve “B tipi” diyerek, “faizli” ve “faizsiz” diyerek... Şimdi, Emniyet personelinin üzerinde şöyle bir duygu var, bunu da siz de buradayken ifade etmiş olayım Sayın Bakanım: “Fişleniyor muyuz? ‘Faizli’den ve ‘faizsiz’den fişleniyor muyuz?” Duygu bu, bu bir duygu. Şimdi, bu duygunun cevabı yok ama burada acı olan şu: POLSAN gibi, Emniyetin en etkin ve yetkin isimlerinin yönetiminde olduğu bir sandık “Bu iş hukuki midir, değil midir; doğru mudur, değil midir?” bunların değil “Haram mıdır, helal midir; dinen caiz midir, değil midir?” bunun peşinde. Ya,

siz bunun ayrımını yapamıyorsanız, bunun ayrımını muhakeme edemiyorsanız hem POLSAN'da hem de o makamlarda ne işiniz var diye adama sorarlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Poyraz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Ayşegül Doğan.

Buyurun Sayın Doğan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli, sevgili Türkiye halkları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, kayyum konuşacağım ben de tabii ki. Niye kayyum konuşacağım? Çünkü dün İçişleri Bakanlığı büncesinde yaşananlar bir yana, İçişleri Bakanı kayyumla ilgili bir değerlendirmeyi yeniden burada ifade etti; ne dedi? Bu arada şunu hatırlatayım: Bu çatı altında kayyumla ilgili söylenmemiş söz, kurulmamış cümle kalmadı; verilen önergeler de diğer yanda kalsın. Ne dedi İçişleri Bakanı? Kayyumlar için “şehir emini” diyor. Daha önce de söylemişti bunu “kayyum” değil “şehir emini” diyor. Peki, Türk Dil Kurumuna göre “emin” ne demek? “Güvenilir kişi” demek, “güven veren kişi” demek. Şimdi, halk adına şehirde olan biri halkın istemediği biri, halkın gönül vermediği biri, halkın oylarıyla seçilmemiş biri; halkın el vermediği, güven duymadığı biri nasıl şehremaneti oluyor, bunu gerçekten özellikle kayıt altına almak için tekrar buradan sormak istiyoruz. Halkın emin olduğuna inanmadığı biri halk oylarıyla seçilmiş birinin yerine atanamaz, oturamaz, oturtulamaz ve şehrin emini olamaz. Niye olamaz biliyor musunuz şehrin emini? Çünkü “kayyum” demek... Atandığı yerlere gidin sorun lütfen; 31 Mart seçimlerini hiç söylememe dahi gerek yok, sonuçlar zaten gösteriyor ama hadi bir örnek verelim: Mesela, Batman Belediyesine kayyum atandı. Batman Belediye Eş Başkanlarımız Türkiye’de en yüksek oyu alan belediye eş başkanları. Şimdi, Türkiye’de en yüksek oyla seçilen bir belediye eş başkanının yerine siz kayyum atayıp sonra da efendim, “Bu, şehrin güven duyduğu kişi.” dersiniz trajikomik dahi olmaz bu. Nasıl şehrin emini olabilir kayyumlar? Kayyum kötülüğü sembolize ediyor, kayyum yolsuzluğu sembolize ediyor, kayyum usulsüzlüğü sembolize ediyor. Kayyum âdeta hilenin, rantın, halkın kaynaklarını bazı odaklara peşkeş çekmek için gelmiş birtakım -turnak içerisinde- memurlar, atanmışlar olarak görünüyor. Şimdi, siz 31 Mart seçimlerinde ortaya çıkan tabloyu görmezden gelmeye, bu mesajı anlamamaya çalışacaksınız ama ben 31 Marta ilişkin de bir hatırlatma yapmak istiyorum. Hile yapıldı, usulsüzlük yapıldı, taşımali seçmen denendi; olmadı, olmadı, kazanılamadı. Mardin kazanılamadı mesela, Batman kazanılamadı, Halfeti kazanılamadı, Hilvan’da kazandığımız bir seçim tekrar edildi, binlerce oy farkla Hilvan’ı yeniden kazandık. Şimdi birtakım gerekçelerle “millî irade” diye diye iktidara gelip darbe yaparak tarihe geçmek ne yazık ki bu iktidara nasip oldu. Darbecilerle, darbeci anlayışlarla, odaklarla, zihniyetlerle, darbeyle yüzleşeceğiz derken karşımıza 2016’dan bu yana âdeta, özellikle de Kürt coğrafyasında bir rejime dönüştürülmek istenen bir sistemle karşı karşıya kaldık. Biz diyorduk ki: “Siz, Kürtlerin seçme ve seçilme hakkını yok sayıyorsunuz.” Biz diyorduk ki: “Siz etnisite farkı yapıyorsunuz; böyle yaparak da bölücülüğü asıl siz yapıyorsunuz, ayrımcılığı siz yapıyorsunuz.” Ne yaptınız? Esenyurt’a da kayyum atayarak ne yaptınız sonuçta? “Bir Kürt Türkiye’nin en büyük ilçesini yönetemez.” dediniz aslında. Nitekim, bu ikrar edildi; “Kâğıt üzerinde başka bir partinin belediye başkanı olarak görünmesi anlamını değıştirmez yaşananların.” dendi, açıkça ikrar edildi. Dolayısıyla bir yandan Kürtlere diyorsunuz ki: “Gelin, siyaset yapın.” Öte yandan, işte, az önce Esenyurt İlçe Eş Başkanlarımız tutuklandı. Hapishaneler dolu, seçilmişler içeride, seçilen belediye eş başkanlarının yerine kayyum atıyorsunuz; nasıl yapılacak siyaset? Nedir öneriniz? Nasıl açacaksınız demokratik siyaset kanallarını?

Ne zaman atandı bu kayyumlar? Tam “Bir yere geldik, geliyoruz galiba.” derken. Birtakım tartışmalar başladı, bu tartışmaların ne kadar önemli olduğuna dair tespitler yaptık, kamuoyu büyük bir ilgi ve merakla bu tartışmaları dinlemeye ve dikkat kesilmeye başladı. Ne oldu? Hop, yeniden başa, kayyumlar atandı. Beklenti neydi? Söz konusu çağrı ve tartışmalarda önemli bulduğumuz tespitleri de hatırlayalım. Beklenti, bu çağrılarının muhatabı Sayın Öcalan’a giden yolların açılması, tecridin kaldırılması ve bu tartışmalara dâhil edilmesi idi. Bu tespitler yapıldı, bu çağrılar yapıldı; bunlar hiç yapılmamış, hiç olmamış gibi biz günlerdir kayyum konuşuyoruz. İhtiyacımız olan şey bu mu? Tarihsel sorumluluğumuz bu mu bu Parlamentoda ya da bu ülkede yaşayan yurttaşlar olarak? Barışı böyle nasıl sağlayacağız? Bunu bir koşul siyaseti olarak ifade etmiyorum, yalnızca bir tespit olarak ortaya koyuyorum. Güven duygusu nasıl kırıldı bu ülkede? Güvencesizlikten. Kimsenin başka türlü bir güvene ihtiyacı yok. Hepimizin aynı dilde, aynı tonda konuşmaya da ihtiyacı yok ama olanı olduğu gibi, hakikati olduğu gibi tanımlamaya ihtiyacımız var. Bunu böyle tanımlamazsak eski yöntemlerle çözmek neredeyse imkânsız; kaç kez denendi. Buna rağmen biz diyoruz ki DEM PARTİ olarak bizim beklentimiz... O mesajda da dikkat çekildiği gibi, bir kez bir görüşme oldu ve o görüşmeden çok açık bir mesaj geldi. Kürt meselesini çatışma ve şiddet zemininden demokratik bir zemine, çatışmasızlık zeminine, siyasi ve hukuki bir zemine çekebilecek teorik ve pratik gücü olduğunu söyleyen bir insana yönelik bugün yeniden rutin bir şekilde, otomatığe bağlanmış vaziyette altı ayda bir verilen yasaklardan biri daha verildi: Avukat yasağı. Şimdi, bu ne demek? Bu, şu demek: Tecrit devam ediyor, devam edecek. Bu ne demek? İstesenez de istemesenez de bu mesaj, toplumda barış beklentisi olan, toplumda bu tartışmaların bir sürece evrilmesine ilişkin umudu olan herkeste şöyle bir duygu yaratıyor: Demek ki çözümsüzlükte ısrar etmek isteyen bir anlayış var, demek ki çözümsüzlüğe dair zihniyet değişmiyor, demek ki eski yöntemlerle yeniyi inşa edemeyeceğiz. Şimdi, o yüzden, DEM PARTİ’ye inanan, güvenen, gönül veren ve seçmeni olan, bunun için de -her defasında söylediğimiz gibi- ağır bedeller ödeyen herkesin ve yalnızca DEM PARTİ’nin değil Türkiye’de gerçekten onurlu, eşit, adil, kalıcı bir barışa dair sorumluluk hisseden, bunu tarihsel bir sorumluluk olarak hisseden, vicdani bir sorumluluk olarak hisseden herkesin beklentisi bu tür antidemokratik uygulamalardan vazgeçilmesi; adını koyarak vazgeçmek gerekiyor. Bu ülkede bir Kürt meselesi var, Kürt meselesinin çözümüne ilişkin de bu ülkenin onlarca yıldır süren bir çözüm arayışı var. Bu yöntemlerle bu çözüm arayışına kavuşmak imkânsız; bu yöntemlerden vazgeçmek gerekiyor. Bu yol Türkiye’yi daha özgür, daha adil, daha eşitlikçi, daha demokratik bir yere ne yazık ki götürmüyor, götürmeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Kadınlara sanırım bir dakika süre veriyorsunuz. Vermiyorsanız...

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Peki, teşekkür ederim.

Madem ateş hattındayız ve bu tespiti hep birlikte yapıyoruz sevgili arkadaşlar; o hâlde bir kez daha yinelemek istiyorum ki Kürt sorunu için şartlar artık çatışma ve çözümsüzlük yerine hepimizin içine sinecek hakiki bir barış ve diyalogu dayatıyor. Bir söz söylendi, bu sözün artık gereği yapılmalı; artık söylemenin değil yapmanın zamanı. Koşulların bu kadar dayattığı bir zamanda bu koşullara antidemokratik uygulamalarla direnmek yerine bu koşulların gerektirdiği minimum, asgari demokratik yöntemler denense sorunda ne kadar yol alındığı görünecek. Biz bu konuda kararlıyız, bu uygulamalar bizi vazgeçiremeyecek. Eninde sonunda bu mesele diyalogla çözülecek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Doğan.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kadınlara pozitif ayrımcılık yaptınız, teşekkür ediyorum; umarım birazdan eski bir arkadaşınıza da bir dakikayı fazladan verirsiniz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sonra yol olmasın.

BAŞKAN - Efendim, bana en son bunu diyen CHP Genel Başkanı olmuştu. (CHP sıralarından gülüşmeler)

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Allah konuşturdu sizi, Allah konuşturdu.

Peki, efendim, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; yine bir torba kanun geldi. Hep söylüyoruz, çorba diyoruz; torba kanun olmuş çorba kanun. Bakın, içerisine ne bulursa atmışlar; bal var, tuz var, şeker var, bizim Maraş'ın acı biberi var, hepsi karıştırılmış, "Al sana kanun." demişler. Noterlik Kanunu'na ilişkin geçtiğimiz hafta ya da önceki hafta Komisyon'da görüşmeler yapıldı. Geçti mi? Geçti. Bu kanun teklifinde de noterliğe ilişkin madde var. Ya, o zaman niye koymadınız arkadaş, unuttunuz mu yoksa beceriksiz misiniz?

Evet, doğru, burası yasama organı, Türkiye Büyük Millet Meclisi yasa yapacak ama dünyada başka yoktur ki bu kadar çok yasa çıkaran bir Meclis. Âdeta kanun makinesine dönmüş durumdayız değerli arkadaşlar, sürekli kanun çıkarılıyor. Bugün çıkardığımız kanun iki yıl sonra değişiyor, bir yıl önce çıkarılmış kanun değişiyor. Bunu hiç sorguluyor muyuz? "Niye bu hâle geldi; neden çıkan kanunlar bir yıl sonra, iki yıl sonra değiştiriliyor?" diye niye hiç sorgulamıyoruz? Çünkü tartışmıyoruz, konuşmuyoruz. Geliyor bir kanun teklifi, bir günde komisyondan geçiyor, üç günde Genel Kurul'dan geçiyor. Mesela, üç gün konuşacağımıza komisyonda otuz üç gün konuşalım. Doğru düzgün bir kanun yapalım, yaptığımız kanun yıllarca değişmesin, ikide bir kanun değiştirmek için bir araya gelmeyelim. Bu iş yükünden hep birlikte biz de kurtulalım, millet de yorulmasın ama öyle olmuyor. Bir kanun teklifi geliyor, yazılıyor, çiziliyor; "Eksik kaldı, altı ay sonra bir daha, iki yıl sonra bir daha değiştirelim." Bu, yanlış oluyor. Mesela, bu kanun teklifinde eksikler var değerli arkadaşlar.

Ben deprem bölgesinin milletvekiliyim. Kahramanmaraş depreminde, deprem bölgesinde 219 Emniyet Genel Müdürlüğü personeli, 66 da Jandarma Genel Komutanlığı personeli rahmetli oldu. Bunlar görev sırasında değillerdi yani gece evinde uyuyor, deprem oluyor ve ailesiyle birlikte ya da kendisi rahmetli oluyor. Bu insanlar Erzurum'dan, Tekirdağ'dan, İstanbul'dan, Adana'dan deprem bölgesine tatil için gelmedi, turist değildi bu insanlar; polis memuru, askerî personel oraya görev için gelmişlerdi. Bu insanların şehit kabul edilmesi gerekmiyor mu? Gerekmiyor. Bunlar geride aile bıraktılar, çoluk çocuk bıraktılar. Düşünün, 30 yaşında polis memuru depremde rahmetli oldu, 2 yaşında, 3 yaşında çocuk bıraktı arkasında. Devlet için oradaydı, bu memleket için oradaydı ama biz ona şehitlik hakkı vermiyoruz. Bunun bu kanunda olması gerekmiyor mu? Gerekmiyor bence arkadaşlar, gerekliyordu.

Başka? Özel Harekât eğitimi var. Gidiyor, Özel Harekâtta eğitim alıyor, her şey bitmek üzere, sonunda eğitim sonu sınavı yapıyorlar; mülakat. O mülakatta -düşünün, eğitimini almış, her şey bitmiş- eliyorlar, gönderiyorlar. Niye? "Efendim istihbarat raporu." Ya, vicdansız, istihbarat raporunu önce niye koymadın? Devlete yük oldu, bu adama masraf yaptı devlet, buna eğitim verdi devlet kaç ay, kaç yıl. İki; ailesine yük oldu, kendisine yük oldu. Gidiyor, mahkemedен karar alıyor, geri dönüyor, yeniden eğitime devam ediyor, yeniden aynı işlem başlıyor; tekrar eğitim sonu sınavıyla yine eliyorlar. Bunun bir kanunla düzeltilmesi gerekiyor. Bakın, 5 kez elenip 6 kez tasfiye edilen, gönderilen, ihraç edilen var.

Bunun, İçişleri Bakanlığını ilgilendiren bu kanunun içerisinde yer alması, düzeltilmesi gerekmiyor mu? Gerekmiyor çünkü adalet herkese lazım, bu insanlara adaletsizlik yapılıyor.

“Adalet” deyince aklıma geldi, bugün Adalet Bakanı hepimizi tehdit etmiş arkadaşlar. Diyor ki: Siyaset yapanlar... Sayın 7’nci Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun duruşması var, bir talimatlı ifadesi var, yarın Ankara Adliyesinde ifade verecek. Buna ilişkin bir soruya cevap veriyor. Kılıçdaroğlu niye yargılanıyor? Milletvekiliyken yaptığı konuşmalar yüzünden yargılanıyor. Milletvekili, siyasetçi ne yapacak; konuşmayacak mı, eleştirmeyecek mi değerli arkadaşlar? Söz söylemeyecek mi? Bir milletvekili, bir siyasetçi eleştirdiği için, konuştuğu için yargılanabilir mi, yargılanmalı mı? Hırsızlık yaptıysa yargıla, yolsuzluk yaptıysa yargıla ama bir siyasetçiye “Sen konuştuğun kardeşim.” diyorsun, yargılıyorsun. Peki, yargılanıyor da ne oluyor?

Sayın Bakan diyor ki: “Bugün siyaset yapanlar geçmişteki kötü örnekleri kendine örnek olarak alıp aynı siyasete devam ederlerse onların sonu da böyle eski Genel Başkan gibi olur. Dolayısıyla siyasetçilerimiz için bir ibret vesikasıdır.” Asıl utanç vesikasıdır senin bu konuşmaların, utanç sözleridir Sayın Bakan! (CHP sıralarından alkışlar) Sen nasıl tehdit edersin milletvekillerini, siyasetçileri? “Konuşmayın.” diyor, arkadaşlar, size söylüyor. Bugün iktidarda olan arkadaşlar, bu şey sizin için de geçerli; yarın muhalefet olursunuz, size söylüyor, hepimize söylüyor. “Konuşursan bugün dokunulmazlığın var ama yarın dokunulmazlığın bittiği zaman görürsün bak neler olacağını.” diyor. Hem tehdit ediyor, başka ne yapıyor biliyor musunuz? Talimat veriyor. Kime? Hâkime talimat veriyor, “Buna ceza ver.” diyor. Adalet Bakanı böyle konuşmamalı, konuşmamalı. Adalet Bakanı Adalet Bakanlığını yönetmeli ama mahkemelere, hâkimlere, dosyalara ilişkin böyle görüş belirtirse işte orada sıkıntı var demektir.

Nasuh Mahruki, eleştiri yapmış; hop, al, tutukla; üstelik dünyanın tanıdığı bir isim, AK PARTİ Hükûmeti bizi dünyaya bir kez daha rezil etti. Ne yapmış, ne demiş? Eleştirmiş, Seçim Kurulunu eleştirmiş, “Hile olacak.” demiş; olur ya, iddiası bu, iddiası. Yargılanır ama yahu, tutuklamak ne demektir? Eğer bu tip söylemler yüzünden birisi tutuklanacaksa arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisini televizyonlarda boy boy savunan şakşakçılar var ya, hiçbirinin sokakta gezmemesi lazım, hepsinin cezaevine girmesi lazım çünkü onların ettiği laflar böyle Nasuh Mahruki’nin ettiği lafın yüz katı, bin katı daha ağır.

Bir yanda bunlar oluyor, bir yandan da bakıyorsun, bir başka adaletsizlik Silahlı Kuvvetlerde oluyor. Ne yapıyorlar? Gençler, başarılı kadın teğmenler “Mustafa Kemal’in askerleriyiz.” demiş, kılıç çatmış -ki Osmanlı’dan bu yana vardır kılıç çatma, eski bir savunma muhabiriyim, oradan biliyorum- “Mustafa Kemal’in askeriyiz.” dediler diye Yüksek Disiplin Kuruluna veriliyorlar. “Efendim, biz o yüzden vermedik, söylem yüzünden verilmedi bunlar.” Ne için verildi? “Emre itaatsizlikten verildi.” Yahu, bu çocukların disiplin notu 10, disiplin notu 10. Ha, emre itaatsizlik herkese eşit uygulanacaksa başımla beraber, evvallah, tamam ama mesela, her bayramda, resmî bayramda Anıtkabir’e gidiliyor; AK PARTİ’nin Gençlik Kolları, Kadın Kolları getiriliyor, Anıtkabir’de “Reis! Reis! Reis!” diye slogan atıyorlar. Anıtkabir’de slogan atmak yasaktır, o da bir emirdir. Adı üstünde “kabir”, dinen de yasaktır, yanlışır; kanun olarak da yasak, o da bir emir. Onu attıkları zaman Anıtkabir komutanına soruşturma açılıp ihraç talep ediliyor mu ki şimdi bu teğmenlerin bölük komutanı ihraç istemiyle Yüksek Disipline veriliyor? Ya da insan kaçakçılığı yapan general -Suriye’de, sınırda insan kaçakçılığı yapıyor- yakalanıyor, emekliye sevk ediliyor. Arkadaş, niye emekliye sevk ettin? Al, önce bir yargıla bunu; al, Yüksek Disiplin Kuruluna ver. Silahlı Kuvvetlerin, hani bahsettiğim, Millî Savunmanın Yüksek Disiplin Kurulu var ya, oraya ver. Adam sınırı korumakla görevli; insan kaçakçılığı olmasın, insanlar

kaçak yollarla girmesin, onunla görevli en üst komutan insan kaçakçılığından yakalanıyor, emekliye sevk ediliyor. Çifte standart işte budur.

Başka çifte standart; mesela, Polis Akademisinin mezuniyet töreni, dombra eşliğinde “Recep Tayyip Erdoğan” sloganları, türküsü, şarkısı. Orada o emir yok mu? Eğer orada “Ne var?”sa burada da “Ne var?” Bunların suçu ne biliyor musunuz? Bunlar eğer “Mustafa Kemal’in askeri” değil de “Tayyip Erdoğan’ın askeriyiz.” deselerdi bu davayla karşılaşmazlardı. Bunlar “Mustafa Kemal’in askeriyiz.” dediği için bununla karşılaştılar çünkü Mustafa Kemal’e karşı bir alerjiniz var, Mustafa Kemal’i sevmiyorsunuz, “Atatürk” deyince böyle bir anda dağılıyorsunuz. Allah rahmet eylesin, kaç yıl oldu rahmetli olalı Atatürk, hâlâ sizi korkutuyor arkadaş. Ne var yani “Mustafa Kemal’in, Atatürk’ün askeriyiz.” dediler diye bu kadar insana bu zulüm, bu Anadolu çocuklarına bu zulüm yapılır mı değerli arkadaşlar? Yaşar Güler Paşa Silahlı Kuvvetlere Mustafa Kemal’in askeri olarak girdi, Tayyip Erdoğan’ın askeri olarak çıkıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bir dakikamı alacak mıyım?

BAŞKAN - Yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Selami Altınok konuşacaklar.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, Ali Öztunç’un birçok fikrine katılmamakla beraber bu yaptığı olumlu konuşma için teşekkür ediyorum yani pozitif bir konuşmaydı, teşekkür ediyorum. Teşekkür etmesini de biliyoruz Ali, görüyorsun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmelerinde sona yaklaştık. En son, gene bölümü adına konuşmacı da benim, sabrınızı da zorlamadan konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Çok önemli bir kanun değişikliği yapıyoruz. Farklı kanunlarda toplumun ihtiyaç duyduğu, toplumumuzun yaşantısına katkı verebilecek, aynı zamanda da İçişleri Bakanlığının, İçişleri Bakanlığı birimlerinin daha rahatlıkla çalışabileceği, çalışma ortamlarının iyileştirilebileceği imkânları sunan bir kanun teklifini biraz sonra inşallah oylarımızla kabul etmiş olacağız. Ama öncelikle şunu özellikle belirtmek istiyorum: Konuşmaya çıkmadan önce buradaki kanun teklifini özellikle anlatmak istiyordum ama bazı arkadaşlarımızın burada yaptıkları konuşmalarda, cevap verme hakkı olmayan, kamu görevi yürüten insanlarla alakalı akla hayale gelmeyen, gerçekte hiç alakası olmayan, iftira nitelikli iddialarına mutlaka değinmek zorundayım ve değinmek ihtiyacı hissediyorum. O ismi verilen arkadaşlarımızın büyük bir kısmı ben kamu görevi yürütürken ve Bakanlık yaptığımda çok yakın çalıştığım arkadaşlardır.

Değerli arkadaşlar, kamu görevlileriyle alakalı, özellikle güvenlik biriminde çalışan arkadaşlarımızla alakalı konuşma yaparken elinizde bilgi ve belge varsa buyurun, ortaya koyun, beraber değerlendirelim. Yanlış varsa, hatası varsa birlikte onun yasal işlem sürecini başlatalım ve yapalım ama kulaktan duyma,

akşam kahvehanede otururken “Emmimin oğlu böyle dedi.” “Dayımın oğlu anlattı.” laflarıyla devletin şerefli kamu görevlileriyle alakalı konuşmak doğru değildir.

Şimdi ismini vereceğim, Engin Dinç’le alakalı konuşan arkadaşımızın konuştuklarının tamamı yalandır. Yetmez, akşam İçişleri Bakanlığının Komisyonunda İstihbarat Başkanı Selami Yıldız’la alakalı konuşan arkadaşımızın konuştuklarının tamamı yalandır.

Şimdi, Mustafa Çalışkan’la alakalı konuşuluyor -bunların hepsiyle ben İstanbul’da çalıştım Gökhan Bey, biliyorsun- Mustafa Çalışkan namuslu ve şerefli bir adamdır. 15 Temmuz gecesinde birçok insan yastığının altına saklanırken silahların karşısında direnen ve o mücadeleyi veren insanlardan birisidir.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Hatibimiz o konuda desteğini açıkladı, kıymetli bir insan olduğunu söyledi.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Açıklamadı.

Yurt dışına gönderiliyormuş... Kim diyor? Emniyet Genel Müdür Yardımcısı şu anda, Emniyetteki iki numaralı adam.

Değerli arkadaşlar, konuşurken... Tabii ki öyle, biz siyasetçiyiz, birbirimizle alakalı konuşabiliriz, birbirimizle alakalı bir şeyler söyleyebiliriz ama burada olmayan, cevap verme durumu olmayan -kendimi burada vazifeli sayıyorum, mecbur sayıyorum çünkü o arkadaşlarımız benim emrimde de çalıştılar, beraber silah arkadaşlığı yaptık, gece nöbetler tuttuk; düşmana karşı, hainlere karşı, terör örgütlerine karşı o mücadeleyi birlikte verdik- arkadaşlarımızla alakalı şeyler söylerken -mutlaka hataları vardır, eksikleri olabilir- elimizde bilgi ve belgelerimizin olması lazımdır. İnsanları töhmet altında bırakmanın mana ve ehemmiyeti yoktur.

Kanuna gelem istiyorum. Kanunla, özellikle...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Açık bilinen bilgilerden bahsetti, nokta bilgi söylemedi Sayın Bakan.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Gazete haberiyle, kahvehane haberiyle olan bilgilerle burada konuşmak doğru değildir.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - İnternet sitelerindeki bilgileri paylaştı.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Ya, internet sitelerinde elli türlü şey yazılıyor kardeşim, ben de okuyorum onları.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Kurumların internet sitelerinde...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yenidoğan çetesi de burada yok ama hakkında konuşuyoruz.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Ya, sevgili dostum, bak, konuşmasını yaptı o arkadaşımız, çekti gitti, bekleseydi cevabını verirdi.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Hayır, cevap hakkı olacak.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Sizlerin bilip bilmediğiniz konularda cevap vermeye kalkmanıza gerek yok.

Bir başka arkadaşımız, burada, AK PARTİ’de 2 dönem milletvekili olduğunda, Genel Başkan Yardımcısı olduğunda pirüpak her taraf; geliyor, başka bir yere geçtiğinde, kendi görev yaptığı süreyle alakalı da hiç sanki burada bulunmamış gibi başlıyor sallamaya. Yok öyle bir şey kardeşim, gelir hatırlatırım ben sana. AK PARTİ’de Genel Başkan Yardımcısı olduğun dönemlerde, 2 dönem milletvekili olduğun dönemlerde hiç böyle konuşmuyordun, şimdi gelip konuşuyorsun. Senin

dönemlerini ne yapacağız? Konuştuklarının hepsi yanlış, hepsi yalan, hepsi iftira ama sen geliyorsun, burada sanki hiç bulunmamışsın gibi, AK PARTİ’de Genel Başkan Yardımcılığı yapmamışsın gibi AK PARTİ’yle alakalı bir sürü şey konuşuyorsun; bunlar doğru şeyler değil. Bakın, camdan köşkte oturanlar başkasının penceresine taş atmayacak, atarsanız birileri de sizin pencerenize taş atarlar; bu çok hoş olmaz diye düşünüyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bu taşlardan vazgeçelim, topluma kötü örnek...

SELAMİ ALTINOK (Devamlı) - Fethi Bey, hayırdır?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Başkanım, taş işini çok konuşmayalım.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - “Taştan vazgeç, kayaya gel.” diyor.

SELAMİ ALTINOK (Devamlı) - Değerli arkadaşlar, bu kanunla 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu’nda bir kısım değişiklikler yapılıyor. Kaymakam alımında kaynak çeşitliliğini artırabilme adına, özellikle hukuk, siyasal, iktisadi ve idari bilimler, kamu yönetimi, çalışma ekonomisi gibi bölümlerin yurt dışında denklikleri sağlanmış olan üniversitelerde okuyanlara da bu imkânı açıyoruz; birincisi bu.

İkincisi: Kaynak çeşitliliğini daha da artırabilme adına, özellikle üniversitelerin mühendislik bölümlerini; tarih, sosyoloji bölümlerini bitirip daha sonra kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, hukuk, maliye gibi bölümlerde yüksek lisansını tamamlayanların da kaymakamlık mesleğine girebilmelerine imkân sağlanıyor ki ben mesleğe girdiğimde, kaymakamlık mesleğine girdiğimde sadece Ankara, İstanbul Siyasal ve Hukuk Fakülteleri giriyordu, daha sonraki yıllarda iktisadi ve idari birimlerin bütün bölümleri için bu imkânı sağladık. Şimdi getirilen imkânla da kaynak çeşitliliğini artırabilme noktasında çok büyük imkânlar, büyük bir alan açılıyor. Bunun mesleğin kalitesi açısından, mesleğin geleceği açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine, dün akşam bir arkadaşımız söyledi, dinledim. 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu’nda bir başka maddede de en az üç yıl kaymakamlık yapmış olanlardan farklı bakanlıklarda, farklı kurumlarda üst düzey görevlere atanarlara bu atandıkları görevde kaldıkları sürenin meslekten sayılmasıyla alakalı bir imkân getiriliyor. Niye? Ben de kaymakamlık yaptığım yılların son dört yılını Genel Sekreter olarak geçirdim özel idarelerde. Birinci sınıfa ayrılabilmeleri için kaymakamların meslekte en az on beş yıl geçirmeleri gerekiyor; başka bir kurumda görev yaptığı takdirde kendi dönemlerinden, devrelerinden geriye kalıyorlar. Onlar da geriye kalmassınlar diye, onlar da aynı, eşit haklardan yararlansınlar diye çok güzel bir madde var burada. O maddenin de kaymakamlarımız için hayırlı olacağını düşünüyorum.

Yine, valilerle alakalı bir madde getiriliyor. Valiler merkez valiliğine atandığında merkez valisi ve mülkiye başmüfettişi olarak atanıyorlar, sonra Bakanlığın farklı birimlerinde, genel müdürlük gibi pozisyonlarda veya başkanlık pozisyonlarında görevlendirildiklerinde il valisi oldukları dönemden daha az bir ücret alma durumları söz konusu oluyor. Valilerin de yine fiilî olarak görev yaptıkları sürede hak kaybına uğramamaları için getirilmiş güzel bir madde. Bunun da valilerimiz için hayırlara vesile olmasını özellikle diliyorum.

Yine, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’yla, Jandarma Teşkilat Kanunu’yla veya Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu’yla da bu noktada, özellikle üstün görev yapan personele üstün cesaret ve feragat madalyası, şeref madalyası, üstün hizmet madalyası verilebilmesi imkânı sağlanıyor.

Yine, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun’da yapılan farklı düzenlemelerde -çok zamanınızı almak istemiyorum- burada özellikle silah aparatlarının farklı kanallardan temin edilmesi ve kaçakçılığının önlenmesi, silahla alakalı hukuka aykırı işlemlerin önlenmesi için çeşitli maddelerimiz var. Ayrıca, şehit yakınlarının ruhsatlı silah alma imkânları var,

bu imkânları gazilerimizin yakınlarına ve gazilerimize de getiriyoruz. Burada da gazilerimizle alakalı güzel bir değerlendirme, güzel bir çalışma olacağına inanıyorum.

Yine, 6136 sayılı Kanun'da silahını çaldıran -1, 2, 3- veya kaybedenlerle alakalı nasıl bir yol izleneceğine dair bir düzenleme var, onun da hayırlara vesile olacağına inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Bitti mi Başkanım?

BAŞKAN - Teşekkürler.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Ben daha çok konuşacaktım.

BAŞKAN - Oradan devam edebilirsiniz, arkadaşlar dinleyebilir sizi.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - Bütün arkadaşlarımı ve kanunda emeği geçen bütün çalışanları buradan tebrik ediyor, hepinize saygı ve hürmetlerimi iletiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Konuşmacı biraz önce ismimi zikretmedi ama bana atıfta bulunarak "Adalet ve Kalkınma Partisinde Genel Başkan Yardımcılığı yapan şahıs o zamanlar bu sorumluluğun içerisinde değil miydi? O zaman başka konuşuyor, şimdi başka konuşuyor." gibi bir sataşmada bulundu. Kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN - İşte, isminizi vermeyince bir şey...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - "Az önceki konuşmacı" diyor...

BAŞKAN - Bir dakika arkadaşlar...

İmlalarla İç Tüzük yürümüyor ama ben yerinizden bir açıklama hakkı kullandırtayım size, sataşmadan veremiyorum ama yerinizden bir açıklama yapın.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Beni kastetmediğini söylüyorsa söz almayacağım efendim.

BAŞKAN - Efendim, şimdi işimizi uzatmayalım, münazaraya dökmeyelim.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Kim kendine yakıştırıyorsa o alsın.

BAŞKAN - Buyurun bir açıklama yapın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Erzurum Milletvekili Selami Altınok'un 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Şimdi, beyefendi benim geçmişime atıfta bulunuyor, Adalet ve Kalkınma Partisinde 3 dönem milletvekilliği yaptım ve Genel Başkan Yardımcılığı yaptım. Eğer o günkü Adalet ve Kalkınma Partisini getirirseniz ben de sizinle beraber yolculuk yapardım, devam ederdim. Aynı zamanda o günkü Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın başarılarını getirmiş olsaydınız yine aynı şekilde takdir eder ve sizlerle yolculuk yapardım.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Daha iyisi var, daha iyisi.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ne söyledim ben? Enflasyondan örnek verdim, faizlerden örnek verdim. Yalan mı bunlar? Yüzde 6 nerede, yüzde 60 nerede? Yüzde 7 nerede, yüzde 50 nerede? Ya,

gelin, matematik bilmiyorsanız bir kez daha size dört bilinmeyenli denklemi anlatayım veyahut da rakamları söyleyeyim size.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bir dakika daha...

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, o günkü Adalet ve Kalkınma Partisinin yaptıklarını elbette ki alkışlıyoruz ama o gün de hatalar vardı, o hataları da söyleyen bir milletvekiliydim, çok raporlar yazdım. Niye söylemeyeceğim? Layüsellik Allah'a ait. Yani bir asrısaaadette bile insanların hataları yok muydu, yanlışları yok muydu? Hatasızlık kime aittir? Allah'a aittir. Günahsızlık kime aittir? Peygamberlere aittir. Yani, siz süttten çıkmış ak kaşık mısınız? O dönemde de hatalar vardı. O hatalarda benim söylediğim önemli bir şey vardı, bu FETÖ'yle ilgili ilk raporu ben yazdım. O zaman ne demişlerdi bana biliyor musunuz o partiyi yönetenler? Yani "Selçuk Bey, siz alnı secdeye gelenlere yazdığınız şu rapora bakın." Ben "Onların alnı secdeye geliyor." dedim, 'gelmiyor' demiyorum ki." dedim ama devleti ele geçirme çalışması yapıyorlar diye uyardım. Söylemeyelim mi yani? Siz eleştiriye o zaman da mı kapalısınız? Siz kışla mısınız? Hür düşünce, hür. O günkü Adalet ve Kalkınma Partisinin yöneticileri hür düşünüyorlardı MYK'sinde, MKYK'sinde. Konuşun, konuşun; konuşun ki daha güzel şeyler yapın, bugün yanlış işler yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye'ye yapılan en büyük kötülüktür, bu kötülüktten vazgeçin diyorum. Hiçbir sözümde yalan yoktur, hiçbir sözümde iftira yoktur; bir tespit vardır ve sonuçları anlatan bir Selçuk Özdağ vardır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan hassasiyetiniz için. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 166) (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk konuşma Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer'e aittir.

Süreniz beş dakikadır Sayın Dinçer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan kanun teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bundan tam kırk iki gün önce bu kürsüye üzerine katledilen kadınlarımızın ismi yazılmış bir kefenle çıktım ve kadınlarımızın çantasında bu kefenlerini taşıdığını söylemişim. Diyarbakır'da katledilen Narin, Tekirdağ'da cinsel istismara uğradıktan sonra ölen Sıla bebek ve İstanbul'da canice öldürülen İkbâl ve Aysenur'dan bahsetmişim. O konuşmayı yaptığım 9 Ekim 2024 tarihine kadar öldürülen kadın sayısı 296'ydı ama 9 Ekim tarihinden bu yana bugün sayı 399 yani geçtiğimiz kırk iki gün içerisinde 103 kadının çantalarında taşıdıkları kefeni giydikleri ve hayattan koparıldıklarını

gördük. Bugün isimler değişiyor ancak kadınlar yaşadıkları kaderi değiştiremiyorlar. AKP'nin görevi bu kadınların katledilmesini önlemek olmasına rağmen ne yazık ki kırk günde 100'den fazla kadın öldürüldü.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, AKP iktidarında her gün kadına ve çocuğa karşı şiddet, istismar ve cinayet vakalarında uyandığımız bir ülke hâline geldi. Bu ülkede kadına ve çocuğa karşı işlenen suçlar rekor üstüne rekor kırıyorsa birileri görevini yapmıyor demektir. Toplumdaki çürüme bugün ekonomi gündeminin bile ötesine geçmiş durumdadır. Bugün Türkiye'de mağdurların sesi duyulmamakta, yolsuzluk ve ahlaksızlık ödüllendirilmektedir. Bugün kadınlar, çocuklar kendi evlerinde dahi güvende değildir. Neden böyle söylüyorum biliyor musunuz? Ekim ayında öldürülen 48 kadının 26'sı kendi evlerinde ve en yakınlarındaki erkekler tarafından öldürüldü. Suçluların cezalandırılmaması, kısa sürede serbest bırakılması ve cezalara cinsiyetçi uygulamaları failleri cesaretlendirmektedir. Dün buraya polis orduyuyla gelen İçişleri Bakanı "Koruma kararı almasına rağmen ikazımıza uymayan hanımefendiler kapıya adam gelince açmış ve içeride vurulmuş." dedi.

Sayın Bakan, ne kadar kolay değil mi kadınları suçlamak? Polis orduyuyla gezen siz, toplumun her alanında yalnız bırakılan kadınları suçlayan yine siz. Ne yazık ki her kadın sizin gibi bir polis orduyuyla gezemiyor Sayın Bakan. Kadınlar en güvende olmaları gereken evlerinde öldürülüyorlar; artık kadınların evleri sığınağı değil, ne yazık ki mezarları olmaya başladı. Kadınların ve çocukların kaderinin AKP iktidarında değişmeyeceğini gördük, elimizdeki sayısal veriler bunu açıkça gösterdi. Bu ülkede hastanelerde doğan bebeklerini koruyamayan bir Sağlık Bakanı var ise, "Kadınlar kapıyı açmasalardı ölmezlerdi." diyen bir İçişleri Bakanı varsa; aileyi güçlendirmesi, kadın ve çocukları koruması gerekirken tüm olup bitene sessiz kalan bir Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı varsa, hepsinden öte "İstanbul Sözleşmesi"nden çekilmemizin kadına yönelik şiddetle mücadeleyle en ufak etkisi olmamıştır." diyen bir Cumhurbaşkanı varsa bu ülkede ne kadınlar ne de çocuklar güvendedirler.

Son olarak şunu söylemek isterim: Saraya yaranma uğruna haddini aşarak siyasetçilere ve Cumhuriyet Halk Partisinin 7'inci Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na ne konuşup ne konuşmaması gerektiğini söyleyen, yargıyı elinde sopa gibi sallayarak toplumsal muhalefeti açıkça tehdit eden ve yargıyı etkileyerek hukuk katliamı yapan bir Adalet Bakanının olduğu bir ülkede hiç kimse güvende değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Herkes şunu çok iyi bilsin ki bu ülkeyi kuran Cumhuriyet Halk Partisine sınır çizmek de kimsenin haddine değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Biz hiç kimseden talimat almayız ve bu tür sopa sallamalara da boyun eğmedik, eğmeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Dinçer.

Şahıslar adına son konuşma Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin'e aittir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Şahin, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlıyorum. 166 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine DEVA Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu ifade edeyim ki 28'inci Yasama Döneminin Üçüncü Yılında, ilk defa, Komisyonada, muhalefetin itirazları doğrultusunda, muhalefetiyle iktidarıyla çok önemli hususlarda değişiklikler yapılmak suretiyle Genel Kurula getirilen bir kanun teklifi var. Bunda emeği geçen başta Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkanı Yaşar Bey olmak kaydıyla İYİ Partiye, iktidar partisinin grubuna ve katkı sunan bütün arkadaşlara ve İçişleri Bakanlığı bürokratlarına teşekkür etmeyi bir borç olarak görüyorum. Çünkü her seferinde bardağın boş tarafını burada konuşacak değiliz, zaman zaman bu Parlamentoda iyi şeyler de oluyor ve bu kanun teklifi de gerçekten Genel Kurula gelirken istişareyle,

karşılıklı münazarayla; sıkıntılı olan maddelerin çıkarıldığı, İçişleri Bakanlığı bürokratlarının ve... Kanun teklifinin içerisinde yer alan noterlik gibi pek çok alanda ihtiyaç olan bir kısım düzenlemelerin var olduğunu görüyoruz.

O nedenle, bu kanun teklifine genel anlamıyla, Genel Kurula getiriliş tarzı itibarıyla olumlu baktığımızı ancak teklifin bir kısım maddelerine karşı da itirazlarımızı burada ifade etmek istiyorum. Biraz önce burada kanun teklifinin 1'inci maddesinde özellikle kaymakamlık alımlarında sosyoloji gibi, psikoloji gibi, mühendislik gibi alanların genişletilmesini olumlu gördüklerini ifade eden iktidar yetkilileri oldu, biz bunu olumlu görmüyoruz. Kaymakamlar yeterince belirli geniş bir havuzdan alınıyor, dolayısıyla bu kadar geniş bir havuz varken psikoloji, sosyoloji, mühendislikler gibi alanların da kaymakamlıklara açılmasının çok sağlıklı olmadığı kanaatindeyiz.

Yine, kanunun 40'inci maddesinde bekçilerin işe alımlarına ilişkin mülakatlardaki düzenlemeye dair de itirazlarımız var ve mülakatların tamamına itirazımız olmasına rağmen burada bekçilere ilişkin yapılan düzenlemenin de hakkaniyete uygun olmadığını, keyfi uygulamalara zemin hazırlayacağı kanaatiyle 40'inci maddeye de açıkça itirazlarımızı ifade etmek istiyorum.

Yine, aynı kanunun 2'nci, 31'inci, 41'inci, 42'nci ve 43'üncü maddeleri daha farklı bir şekilde revize edilip bugün Genel Kurula getirilebilirdi ancak bu hususlardaki itirazlarımız da baki kalmak kaydıyla, burada imece usulüyle yapılan bu çalışmanın Parlamente'ye örnek olmasını temenni ediyorum.

Burada özellikle bu kanunla birlikte polis teşkilatının bir kısım talepleri var, bunu İçişleri Bakanlığı yetkilileri de buradayken ifade etmek istiyorum. Güvenliğimizin teminatı polis teşkilatımızın her bir ferdi ve aileleri huzursuz ve mutsuz bir hayatın parçası hâline getirildi. Toplumun huzurunun teminatı olan Emniyet teşkilatının huzurunu sağlama görevinin iktidarda olduğunu hatırlatmak isterim. Ülke insanımız nasıl mutsuz ve gelecek kaygısı taşıyorsa, güvenliğimizin teminatı polis teşkilatımızın her bir ferdi ve aileleri de ne yazık ki aynı huzursuz ve mutsuz hayatın bir parçası hâline geldi. Polis huzur bulsun ki ülkemiz huzurlu olsun, polis huzurlu olsun ki milletimiz güvenle, mutluluk içerisinde yaşasın diyoruz.

Ne istiyor polisler? Atama ve terfilerde başarı ve liyakat kriterlerinin dikkate alınmadığını ifade ediyorlar. Polislerin düzenli bir çalışma sistemlerinin bulunmadığını, insanlık dışı çalışma sistemlerinde görev yapmaya zorlanmakta ve "ikinci emre kadar" denilerek sınırsız şekilde amirin inisiyatifine bırakılıp keyfi fazla çalışmaya maruz kalmakta olduklarını ifade ediyorlar.

Yine, özellikle büyük şehirlerdeki polis teşkilatımızın mensuplarının İstanbul'da, Ankara'da kira yardımı gibi, lojman gibi pek çok hususlarda talepleri var. Gerçekten, polis teşkilatımızın huzur bulabilmesi için öncelikle onların güvenli bir ortamda mesailerini tamamlamaları lazım ki ülkemiz de huzur bulabilsin, özellikle bunu ifade etmek istiyorum.

Yine, özellikle disiplin suçlarından kaynaklı olarak disiplin komisyonlarında kendilerinin bir temsilcisi olmasını, maaşlarına yapılacak zamlarda bulunacak kurulun içerisinde yine bir temsilcilerinin bulunmasını polislerimiz bizlerden arzu ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Biz muhalefet olarak ancak bunu sizlere taşıyoruz. Polislerimizin bu taleplerini inşallah duyacaksınız ve onların eksikliklerini de gidereceğinize inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şahin.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.57

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

25'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Mustafa Kaya

İstanbul

Mehmet Karaman

Samsun

Necmettin Çalışkan

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 25'inci maddesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 22 Kasım Dünya Dış Hekimleri Günü. Vatandaşlarımıza büyük bir özveriyle hizmet eden bütün dış hekimlerimize milletimiz adına teşekkür ediyorum. Bu vesileyle dış hekimlerimizin haklı taleplerini birkaç cümleyle ifade etmek istiyorum. Dış hekimliğinde sürekli artan kontenjan ve fakülte sayısı eğitimin niteliğinin düşmesine, aynı zamanda da istihdam problemlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Dış hekimi adayı öğrencilerin eğitim hayatı boyunca kullandıkları malzemeleri kendi imkânlarıncı temin etmek zorunda kalmaları ücretsiz eğitim haklarını sınırlayan bir durumdur. Vatandaşlarımız ağız ve diş sağlığı merkezlerinde tedavi olabilmek için haftalarca randevu beklemektedir. Hâl böyleyken mezun dış hekimi adaylarımız ise görevlerine

atanmayı beklemektedir. 2024 yılı içerisinde ataması yapılan diş hekimi sayısı sadece 1.081’le sınırlı kalmıştır. Bakanlığın daha önce aile diş hekimliğinin kurulacağına ilişkin açıklamalarına rağmen uygulama sadece birkaç ille sınırlı kalmıştır. Bunların yanında, mezuniyet sonrası doktora eğitimindeki hekimlere herhangi bir ücret ödenmemektedir. Birçok fakültede akademisyen yetersizliği varken diş hekimliğinde uzmanlık sınavı için yeterli kontenjan açılmamaktadır. Ağız ve diş sağlığı merkezlerinde tedaviye ayrılan süre ve materyal yetersizdir. Diş hekimliği alanındaki temel problemlerin bir an önce giderilmesi temennisiyle bütün diş hekimlerinin 22 Kasım Dünya Diş Hekimleri Günü’nü kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, dâhiliye memurlarımızı ilgilendiren ve farklı alanlarda cezai müeyyideleri düzenleyen bir kanun teklifinin görüşmelerini gerçekleştiriyoruz. Üzülerek bazı gerçekleri ifade etmemiz gerekiyor. Hoşumuza gitmese de sorunları kabul etmek, masaya yatırmak ve bunlara çözümler geliştirmek için çalışmalıyız. Son yıllarda ülkemizde suç oranları artıyor. Toplumumuzda genel bir cinnet hâli birçok farklı alanda kendini gösteriyor. Cezaları artırmak kolay bir çözüm yöntemi olarak görülse de ne yazık ki istenilen sonucu veremiyor. Sokak ortasındaki cinayetleri, uyuşturucuyu, kaçakçılığı, bahis ve kumarı, kara paranın aklanması gibi suçları önlemenin yolu güçlü ve tam bağımsız bir yargıdır. Güçlü yargı özgür uygulayıcılarla birlikte çözüm olabilir. Ancak ne yazık ki güçlü bir yargı sisteminden bahsedemiyoruz. Mahkemelerle birlikte yargı mensuplarımızın ciddi baskı altında tutulduğu bir ortamda suçların önlenmesini bekliyoruz. Bugün yapılan anketler gösteriyor ki yargıya güven oranı yüzde 20’lere kadar düşmüş vaziyettedir. Yani her 5 vatandaşımızdan 4’ü mahkemelere güvenmediğini ifade ediyor. Herhangi bir konu dolayısıyla mahkemelik olanlar uzun süre sonuç alamıyor. Adalet maalesef ki çoğu vatandaşlarımız için ya çok geç tecelli ediyor ya da hiç tecelli etmiyor. İnsanlarımız “Aman, mahkemelik olmayalım.” diye birçok haksızlığı sineye çekiyor, yaşadığı mağduriyetle birlikte yaşamına devam ediyor. Oysaki mahkemeler sadece suçlu olanların kaçtığı merciler olmalıdır ancak ne hazindir ki tam tersi bir durumla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, kökü çürümüş ağacın yapraklarındaki tozu almanın ağaca faydası yoktur. Bizler sorunların kaynağına odaklanmak durumundayız. Açık yarayı makyajla kapatmak nasıl ki yarayı iyileştirmiyorsa pansuman tedbirler de suçları ortadan kaldırmaya yetmeyecektir. Değerlerinden kopuk, bireyselleşmiş, suça meyilli neslin nasıl yetiştiğini hep birlikte sorgulamak durumundayız. Toplumumuzun huzura ihtiyaç duyduğu açıktır. Ahlaki ve manevi değerleri önceleyen bir yaklaşımın ortaya konulmasına ihtiyaç vardır. Çoğunluğu ve gücü değil hakkı üstün tutan bir anlayışın benimsenmesine ve tatbikine ihtiyaç vardır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesinde geçen “96.000 Türk lirası” ve “192.000 Türk lirası” ibarelerinin “100.000 Türk lirası” ve “200.000 Türk lirası” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Mardin

Mahmut Dindar

Van

Ayşegül Doğan

Şırnak

Celal Fırat

İstanbul

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun Sayın Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız ve sevgili kadınlar; yaklaşan 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla şiddete karşı mücadele eden, ezilen, sömürülen ve zindanlarda direnen tüm kadınları selamlıyor ve bir kez daha asla yalnız değilsiniz diyorum.

Türkiye’de en temel gerçeklerden biri kadına yönelik şiddetle mücadelenin yetersizliği ve eksikliğidir ancak bu yetersizlik ve eksiklik bilinçli bir siyasi tercihin sonucudur çünkü her gün konuştuğumuz; kadına karşı cinayet, kadına karşı şiddet, cinsel şiddet, ekonomik, psikolojik şiddet suçlarını üreten bu iktidarın kendisi ve siyasi politikalarıdır. Bunun en somut örneği, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde farkındalık yaratmak isteyen, buna karşı ses çıkaran, meydanlarda olan -İstanbul’dan Şırnak’a kadar- kadınlara her yıl reva görülen polis şiddeti, polis işkencesidir. Evet, Türkiye’de bir cins, kadın kırımı vardır; bu kadın kırımının ardında buna teşvik eden, cesaretlendiren, failleri cezasızlık politikasıyla ödüllendiren bir sistem de vardır.

Değerli milletvekilleri, burada daha önce birçok örnek, birçok olay, birçok olgu açıkladım ancak burada, Ankara’nın göbeğinde bir Emniyet müdürüne ait yurt ve otellerde çocuklara fuhuş yaptırıldığına inanan, “Bunu tartışmaya ve araştırmaya açalım.” diyen sizler, kürdistanı benzer bir vaka yaşandığında vatan, millet aşkı arkasına süssus kalıyor, görmezden geliyorsunuz. Tam da bu ruh hâli, bu zihniyet ve bu gerekçelerle, yaşanan bu duruma, savaşın bir parçası, çatışmanın bir parçası olarak “özel savaş politikaları” diyoruz. Sadece, Şırnak’ta 7 yaşındaki S.A., 16 yaşındaki S.G., Firdevs Babat, Leyla Karaaslan, Sakine Kültür ve Cizre Lisesindeki Burak Ercan isimli öğretmenin 48 kadına yani kız çocuğuna istismar davasında yaşananları ve bu olayda kolluğun, yargının, savcının, mahkemenin tutumunu burada anlattım. Her bir saldırıyı, cezasızlıkla sonuçlanan ya da cezasızlığa kapı aralayan her bir olayı açıklamaya buradan devam edeceğim tıpkı şimdi anlatacağım örnek gibi: 12 Nisan 2024 gecesi Şırnak merkezde yaşanan bir cinsel saldırı olayı. Uzman çavuş olduğu sonradan anlaşılan Zekeriya Çelik isimli erkek, yanında kız kardeşi, erkek kardeşi ve kendisi de 3 aylık hamile olan Z.B.’yi yaşadığı bina içerisinde özgürlüğünden alıkoymuş, ağzını kapatmış, saldırmıştır. Kendisinin karşı koyuşu, kız kardeşinin bağırması sonucu kaçan fail Zekeriya Çelik, kadının ailesi tarafından darbedilip derdest edilmiştir. Ertesi gün Şırnak Valiliği, açıklamasında Z.Ç. isimli kamu görevlisinin taciz iddiasıyla kalabalık bir grup tarafından darbedildiğini, Z.Ç.’nin tedavi altına alındığını, konu hakkında adli ve idari tahkikat başlatılıp 4 şüphelinin gözaltına alındığını söyledi. Peki, failin kendisi gözaltında mı? Hayır. Olay gecesi Şırnak halkının gösterdiği tepki, hastane önündeki nöbeti, olaydan sonraki gün birçok şehirde yaşanan protesto açıklamaları ve olayın basında büyük yankı uyandırmasından iki gün sonra sanık uzman çavuş hakkında gözaltı kararı verildi, 17 Nisan tarihinde de tutuklandı. 30 Mayıs 2024’te Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı cinsel saldırıya teşebbüs suçlamasıyla iddianame hazırladı ancak daha 1’inci celsesi bile görülmemişken Şırnak’ta olan dava uzman çavuşun tutuklu bulunduğu Diyarbakır’a güvenlik nedeniyle nakledildi. İlk duruşma 15 Kasım’da yani bu haftaydı. Duruşmada, uzman çavuş olan sanık, daha önceki dosyalardan alışık olduğumuz gibi “Alkol kullanmıştım, sokakta yürüdüğüm esnada bir bayan sesi duydum, yardım etmek için apartmana girdim, karşımda gördüğüm bayana ‘İyi misin? Ben askerim, yardım etmeye geldim.’ dedim. Apartmandan çıkarken de bir erkek şahıs bana yüksek sesle Kürtçe bir şey söyledi. Can güvenliğimi düşünerek karakol tarafına hızlı adımlarla gittim. Tanımadığım kişiler tarafından darbedildim. Ben kimseye fiziksel temasta bulunmadım.” dedi. Kürtçe

konusan birisinden neden can güvenliğini tehdit görüp kaçtığını, alkollü olduğu hâlde her şeyi nasıl böyle hatırladığını, fiziksel temasta bulunmadığını mahkeme sormamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Kadının beyanı, kız kardeşinin beyanı, olay anında orada bulunan erkek tanığın beyanına rağmen mahkeme -olayı cinsel saldırıya teşebbüsten sarkıntılık olarak- ek savunma verdi ve yine aynı gerekçeyle suç vasfının değişmesine binaen uzman çavuş hakkında tahliye kararı verdi. Soruyorum size: Tanık, müşteki ve diğer tanığın, 3 kişinin beyanına neden -1 kişinin beyanına- mahkeme itibar etmedi? 3 Kürt, 1 fail uzman çavuş diye mi? “Yok, hayır.” diyorsanız bu olayı nasıl açıklayacaksınız? “Yargı bağımsızlığı” deyip durdunuz ancak çok iyi bildiğimiz yargının arkasına sığınmayın. Hepimiz biliriz ki -özellikle hukukçular- her mahkemede kişiye görevi ve aldığı maaş sorulur ancak bu dosyada yargılanan uzman çavuş sanığa sorulmadı. Soruyoruz buradan bir kez daha: Bu kişi ihraç edildi mi, edilmedi mi? İdari soruşturma ne durumda? Tahliye edilen bu kişi görevine dönecek mi? Tekrar ifade ediyoruz ki kadınlar, özel savaşa karşı mücadele etmeye, sesimizi yükseltmeye devam edin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aslan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinde geçen “her seferinde 192.000 Türk lirası” ibarelerinin “her seferinde bir önceki ihlalde uygulanan cezanın bir kat fazlası tutarında” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Gülcan Kış

Ömer Fethi Gürer

Aydın

Mersin

Niğde

Elvan Işık Gezmiş

İsmet Güneşhan

Melih Meriç

Giresun

Çanakkale

Gaziantep

Yaşar Tüzün

Evrin Karakoz

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Bilecik

Aydın

İstanbul

İlhami Özcan Aygun

Murat Çan

Tekirdağ

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Çanakkale Milletvekili Sayın İsmet Güneş. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisini dinlemek ve uyarılarını zamanında yerine getirmek iktidara ve yargıya her zaman kazandırmış ve her zaman fayda getirmiştir. KHK'lerle ülkeyi tam bir hukuksuzluk çukuruna ittiğiniz, tek adam rejimini kurduğunuz yıllarda çıkarılan kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ne kadar yanlış olduğunu vurguladık ancak maalesef bizi dinlemediniz. Darbe

girişiminden sonra sekiz yılda attığınız birçok hukuksuz uygulama, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle, KHK maddeleriyle ve kanunlarla net bir şekilde ortaya konmuştur. Açıkçası, FETÖ'cü darbecilerin isteyip de yapamadığı birçok hukuksuz yasa, sizin darbe fırsatçısı olarak KHK düzenlemenizle gerçekleşmiştir. FETÖ'cüler hapiste ancak fikirleri ve cinlikleri iktidardadır değerli arkadaşlar. Onlardan öğrendiğiniz her türlü yöntemi siz bu KHK cehenneminde uyguladınız ve uygulamaya devam ediyorsunuz. Bu ülkede demokrasinin ayakta kalması için Cumhuriyet Halk Partisinin en güvenli liman olduğu bu torba teklifte de açık, net bir şekilde görülmüştür.

Değerli milletvekilleri, usulsüz çakar kullanmaya dair bu ceza maddesinde, eğer biz Komisyonda uyarımasaydık kanun maalesef yanlış çıkacaktı. Bakın, değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi ve muhalefetteki diğer arkadaşlar eğer yanlış yazılan kanunun bu fıkrasının değiştirilmesine neden olmasaydı sürücü hem 690 lira ceza yiyecek hem ehliyetini elinden alacaktınız hem de ihlalden önce yediği tüm cezaları ödemedi ehliyetini geri vermeyecektiniz. Allah'tan, Cumhuriyet Halk Partisi gördü, sizi uyardı ve bu uyarıyı dikkate aldınız, yeni mağdur ordusu yaratmadan bu madde düzeltildi.

Sayın milletvekilleri, eğer iktidar Cumhuriyet Halk Partisini ve muhalefeti dinlerse ve uyarılarını dikkate alırsa yasama ve yargının sağlıklı işleyişinde de çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Söz aldığım maddede, kanuna aykırı ve kaçak çakarlı araç kullananlara 192 bin lira ceza kesilmesi ve ehliyetlerinin alınması, araçların parka çekilmesi düzenlemesi neden yıllar sonra gündeme getiriliyor? Siz bunu hiç düşündünüz mü değerli iktidar milletvekilleri? Trafikteki bu terörü siz yarattınız. Binlerce sahte çakarlı araca siz göz yumdunuz. Bu toplumda sıra beklemeyi, kuyruğa girmeyi, yasal yollardan para kazanmayı ve liyakate dayalı bir saygıyı yok ettiğiniz için herkes çakarlı araç kullanma derdine düşmüştü. Çakar, hak etmeye her şeyin dağıldığı bu düzende şatafatın bir simgesi hâline gelmiştir. Evet, bugün trafikte çakarlar var. Bir de bu sahte çakarların yanında devlet eliyle verilmiş olan çakarlar var. Bugün iktidara yakın olan insanlar, saraya yakın olanlar, Külliye'ye yakın olan insanlar araçları kullanılarak sahte çakarları almakta ve trafikte kendilerini göstermekteydiler. Bugün ülkedeki sorunların çözümüne yönelik tepkiniz hep aynı sayın iktidar milletvekilleri. Daha önce de enflasyonu önlemek için fahiş fiyat ve stokçuluk cezalarını katlaya katlaya artırmanın çözüm olacağını savunmuştunuz. Şimdi de "Çakara cezayı 192 bin lira yaparsak ve çakara el koyarsak mesele çözülecek zannediyoruz." diyorsunuz ama yanıyorsunuz. Şimdi, çakarların sesini susturduğunuzda, ehliyetlere el koyduğumuzda, drift atanları yoldan topladığınızda sorunları çözmüş, bunun sonucunda da o büyük ahlak, liyakat ve saygı toplumu hayalinizi geri getirmiş olamayacaksınız.

Yüce Meclisinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Güneşhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Metin Ergun

Muğla

Selcan Taşcı

Tekirdağ

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Mehmet Mustafa Gürban

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; AK PARTİ iktidarı sayesinde gözüaltı ve tutuklama işlemleri ülkemizde neredeyse vakayıadiyeden hâle geldi. Nasuh Mahruki'nin fikir beyanı niteliğindeki "tweet"leri nedeniyle tutuklanması nedir Allah aşkına? Sayın Mahruki ne demiş? "Seçmen kayıtları şaibeli." demiş. "Yabancılar vatandaşlık verilmesinde soru işaretleri var." demiş. "Yapılan ve yapılacak olan seçimlerde usulsüzlük iddiaları var." demiş. "Bu kez de elektronik seçim oyunuyla iktidarda kalınmak isteniyor." demiş. "Ölülere bile oy kullanırılıyor." demiş. E, yalan mı söylemiş?

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Yalan söylemiş tabii.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Yalan söylemiş.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Kişisel görüşünü, yorum yapma hakkını kullanarak yerine getirmiş. Açık söyleyelim: Bu, tutuklama falan değil tanınmış bir kişinin daha resmen derdest edilerek yargı sopasıyla korku imparatorluğuna ilave güç kazandırılması demektir. Dünyanın hiçbir demokrasisinde böylesine eğreti bir gerekçeyle, böylesine mesnetsiz bir yorumla verilen bir mahkeme kararı yoktur, asla da olamaz ancak totaliter rejimler hariç. Anlaşılan, yenidoğan çetesinin katlettiği bebekler nasıl umurunuzda değilse Nasuh Mahruki'nin yıllarca kurtardığı canların da sizlerde bir hatırı yok.

Efendim, Millî Savunma Bakanlığı âdeta günah keçisi yapmaya çalıştığı teğmenlerimizle ilgili yeni bir açıklama yaptı. Açıklamanın dört beş yerinde de askerlikte disiplinin öneminden söz eden Atatürk'ten alıntılar yaparak medet de ummuşlar. Aslında siz kalemi çoktan kırmışsınız, cezayı kesmişsiniz ve millete maval okumakta kılıf hazırlamaktasınız. Genç teğmenler öyle iddia ettiğiniz gibi emre itaatsizlik falan da etmemişler, yalan bari söylemeyin. Tören subayının "Tören bitmiştir." şeklindeki anonsuyla birlikte protokol tören alanından ayrılıyor, hemen sonrasında tören komutanı teğmenlere "Alana girebilirsiniz." diyor ve önceki yıllarda da olduğu gibi bu gençlere alanda toplanmaları için izin veriliyor. Hangi saikle siz bu gençlerin emre uymadığından bahsediyorsunuz? Askerî disiplin cezaları 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'nun 11 ve 12'nci maddelerinde kademeli olarak düzenlenmiş. Uyarma cezası, kınama, hizmete kısmi süreli devam, aylıktan kesme, hizmet yerini terk etmeme, oda hapsi vesaire; 7'nci sırada Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası geliyor. Siz bu ilk 6 cezayı es geçerek doğrudan 7'nci kademedeki ihraç cezasına nasıl atlayabiliyorsunuz? Önce bunun bir hesabını verin. Özetle, bugün ordudan atmaya çalıştığınız teğmenler Türk milletinin şeref ve onurudur, Türk milleti gönlünü o teğmenlere karargâh kılmıştır. O nedenle siz atsanız ne yazar, atmazsanız ne yazar!

Hayırlı akşamlar efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, hatip Türkiye'deki seçim sistemine ilişkin birtakım beyanlarda bulundu. Türkiye'deki seçim sistemine ilişkin dünyadaki bütün uluslararası siyasi gözlemciler tarafından da hep olumlu gözlemler, değerlendirmeler olmuştur. Türkiye'nin en güçlü yanı, demokrasimizin en güçlü yanı seçim sistemleridir, uygulamalardır. Dolayısıyla eğer seçimle ilgili de zaten bir çalışma yapılacaksa bu konu tüm siyasi partilerle ortaklaşarak beraber değerlendirilecektir. Şunu ifade etmek isterim ki, kamuoyunun da bilgisine sunmak isterim ki AK PARTİ olarak elektronik bir oylamayla ilgili, elektronik olarak oy vermeyle ilgili seçim sisteminde seçim mevzuatına yönelik bir değişiklik yapma düşüncemiz bulunmamaktadır; bunu kamuoyuna ve Genel Kurulun bilgisine sunmak isterim. Böyle, seçim sistemine ilişkin herhangi bir çalışma, düzenleme olacaksa da bunu zaten tüm partilerle değerlendireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Türkiye'nin en güçlü, ülkemizin en güçlü, demokrasimizin en güçlü yanı seçim sistemidir, seçimlere güvendir. Biz bunu daha da güçlendirecek, koruyacak çalışmaları hep beraber yapacağız.

Genel Kurula saygıyla arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gül.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 166) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Hatay

Mesut Doğan

Ankara

Şerafettin Kılıç

Antalya

Mustafa Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Mesut Doğan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Doğan. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 24 Ekim günü Saadet-Gelecek Grubu olarak bir öneri verdik. Önerinin konusu, Emniyet mensuplarımızın sorunları, beklentileri ve çözümlerine yönelik idi. O gün bu önerimizin gerekçesini açıklarken dedik ki “Emniyet mensuplarımızın çok büyük sorunları var. Emniyet mensuplarımızın ekonomik sorunları var, mesai saatiyle ilgili sorunları var, çalışma şartlarıyla ilgili sorunları var.” Ve bu sorunları ifade ederken sorunların doğurmuş olduğu tehlikeye dikkat çekmek için burada bir rakam paylaştık, bir veri paylaştık; o neydi? Dedik ki: “2024 yılı içerisinde intihar eden polis sayısı 54.” Şimdi, aradan yirmi altı gün geçti ve ne oldu bu yirmi altı gün içerisinde? 2024 yılı içerisinde intihar eden polis sayısı, yirmi altı gün içerisinde 54’ten 67’ye çıktı. Yani son yirmi altı gün içerisinde, her iki gün içerisinde 1 polisimiz hayatına son verdi. Bu rakam sizce de dikkat çekici değil mi? Bu rakam sizce de dehşet verici değil mi? Bu rakam sizce de canımızı acıtacak büyüklükte değil mi? Şu anda Türkiye’de intihar hızı ortalama yüzde 4 iken Emniyet teşkilatında yüzde 16. Polislerimizin yüzde 85’i bir imkân bulduklarında görevlerini değiştirmek istediklerini ifade ediyorlar.

Arkadaşlar, şunu tekrar hatırlatmak isterim ki dünyanın hiçbir yerinde hiçbir sorun -görmezlikten gelindiği için- kendiliğinden küsüp de yok olmaz. Sorun var ve bu sorunu görmek zorundasınız ve bu sorunu duymak zorundasınız ve bu sorunu mutlaka ama mutlaka çözmek zorundasınız. Duymadığınız takdirde çocuklarımızın, gençlerimizin polis olmaya yönelik hevesleri, heyecanları kalmayacak. Polislerimizin sorunlarını duymadığınız sürece polislerimizin mesleklerine olan sevgisi ve aidiyet duygusu kalmayacak. Bu sorunları duymadığınız süre içerisinde bilirsiniz ki polislerimizin devlete yönelik güvenlik duygusu, güven duygusu ortadan kalkacak. Zaten insanlarımızın yaşanan hadiseler neticesinde bu ülkede ciddi manada sahipsizlik duygusu yaşadığı bir dönemde polislerimize de aynısını yaşatmamanız gerekir çünkü bakıyoruz; sokaklarımız sahipsiz, şehirlerimiz sahipsiz, çocuklarımız, bebeklerimiz sahipsiz, kadınlarımız sahipsiz, yediğimiz gıdalarımız sahipsiz ama bu anlamda, özellikle sosyal hayatta güvenin sigortası olan, teminatı olan polislerimizin de maalesef güvende hissetmedikleri ve sahipsizlik duygusunu yaşadıkları bir süreci yaşıyoruz. Bu anlamda ben iktidarın mutlaka ama mutlaka acilen polislerimizin sorunlarını çözme mecburiyetini hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Doğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 26’ncı maddesinde yer alan “ve Jandarma Genel Komutanlığı” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu kurumlara verilen bilgilerin yönetim ve güvenliği bu kurumlar tarafından sağlanır” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Evrin Karakoz

Melih Meriç

Yaşar Tüzün

Aydın

Gaziantep

Bilecik

Süleyman Bülbül

Aydın

Gülcan Kış

Mersin

Ömer Fethi Gürer

Niğde

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Murat Çan

Samsun

Elvan Işık Gezmiş

Giresun

Aliye Timisi Ersever

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 13 maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından hukuksuz bulunarak iptal edilen maddelerden oluşuyor. Son bir ayda Meclise gelen kanun tekliflerinde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ve yeniden görüştüğümüz madde sayısı, kanun teklifi sayısı 50'nin üzerinde. Bugün bir komisyona gittim, orada da yine, Anayasa Mahkemesinden gelen 13 tane kanun teklifi yeniden görüşülüyor. Meclis bu tür hukuksuzluğa neden alet ediliyor? Anayasa Mahkemesi iki yıllık sürede iptal ettiği için, iki yıl süresince Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, hukuksuz bulduğu kanun ne yazık ki bu ülkede uygulanıyor. Böyle bir durumu içimize nasıl sindiriyoruz? Sonradan, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelerin bir kısmını da küçük değişikliklerle tekrar getirip hukuksuzluğun arkasından dolanmaya çalışıyoruz. Özünde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanun tekliflerini milletvekili arkadaşlarımız Meclise getiriyor, milletvekili arkadaşlarımızın getirdiği kanun teklifleri de torba yasa teklifleri olarak önümüze geliyor. Yasama, yürütmenin yapması gereken işi "Cumhurbaşkanlığı sistemi" dediğimiz ucube bir sistemle bizlere burada uygulattırıyor. Ama düşündürücü olan şu ki: Milletvekili arkadaşların getirdiği bu kanun tekliflerinin bütününe milletvekili arkadaşlarımızın hâkim olma olanakları yok.

Bakınız, teklif neleri içeriyor? Kaymakamlık sınavları, ateşli silahlar, AFAD Başkanlığı ek göstergesi, lisans mezunu astsubay haklarının eşitlenmesi, araç kiralama işi, Jandarma ve Sahil Güvenlikle ilgili düzenleme, çakarlı araçlarla ilgili düzenleme, özel güvenlikle ilgili düzenleme, dernek lokallerinin açılması, yabancılara geçici ikamet izni, beyan edilecek taşınmazın niteliğinin değerlendirilmesi, yabancılardan sınır dışı edilmesi; çarşı, mahalle bekçilerinin durumları, Göç Vakfı muafiyeti. Arkadaşlar, bu torba yasa teklifini bari temel kanun teklifi olarak milletvekili arkadaşlarımız getirsin de bir inandırıcılığı olsun. Bunu Bakanlık bürokrasisi hazırlıyor ama Bakan buraya gelip kendi kanun teklifini sahiplenemediği için milletvekili arkadaşlarımızın imzalarıyla Meclise geliyor. En azından bu süreci düzenlemek gerekiyor yani Meclisin saygınlığına gölge düşürüyoruz. Bu süreci hepimiz izliyoruz; hepimiz olan olayların, oyunların farkındayız. Bu yakışmıyor.

Bakın, yapmamız gereken işler yok mu? Meclis olarak var. 24 Kasım Pazar Öğretmenler Günü. Öğretmenlerimizin özlük haklarıyla ilgili düzenlemeler ihtiyaç. Bir kanun çıkardık, hiçbir öğretmen sendikası kabul etmedi ama öğretmenlere 24 Kasım için daha önceki Bakanımızın sözü vardı, "Müşde vereceğim." dedi. Aradan geçen sürede bu müşde hiç gelmedi, bu müşdenin ikramiye olması bekleniyordu. Keşke bu kanun teklifinin içinde "24 Kasım'da her yıl öğretmenlere bir maaş ikramiye verilir." müşdesi olsaydı. (CHP sıralarından alkışlar)

Keza, öğrencilerden bir nedenle okulla ilişkisi kesilenler var. Bu gençlerimiz “Yeniden okumak istiyoruz, bize bir af getirin.” diyorlar. Bu affi getirelim, bu gençlerimiz yeniden okulla buluşsun. Zaten, çoğu mezun olduğunda iş bulamıyor ama en azından evde diploma olsun, anne-babası sevin, “Benim oğlan okulunu bitirdi. Kız okulu bitirdi.” desin. Onlara bir hak tanıyalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, burslarla ilgili... 2 bin liralık burs şu anda bir öğrencinin ihtiyacını karşılayacak bir tutar değil. Burs artırımıyla ilgili bir kanun teklifi olsaydı hepimiz birlikte bunu destekleyerdik.

Keza, yıllardır bekleyen taşeronu, çıraklık mağduru, emeklilikte kademeye takılanlar var; onlarla ilgili düzenleme yapsaydık. Süre az kaldı, söyleyecek sözüm çok ama yarın 7’nci Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun mahkemede ifade vermeye gideceği Ankara Sıhhiye’de biz de olacağız. Ya, arkadaşlar, en azından bu ülkede demokrasiden söz ediliyorsa bir genel başkan dahi mahkemeye getirmek bu ülkenin hukukuna da siyasi anlayışına da düşüncesine de yakışmıyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gürer.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 26’ncı maddesinde çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez	Metin Ergun	Selcan Taşcı
Balıkesir	Muğla	Tekirdağ
Mehmet Mustafa Gürban	Hüsmen Kırkpınar	Yüksel Selçuk Türkoğlu
Gaziantep	İzmir	Bursa
	Burak Akburak	
	İstanbul	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ben bugün burada seçim bölgem İstanbul’la ilgili özellikle görüşmek istiyorum, konuşmak istiyorum. Maalesef, Türkiye’de artık suçun yaşanmadığı bir şehir kalmadı. Her kentte silahlı şiddet olayları, çete olayları maalesef artıyor. Her gün bir silahlı saldırı, çatışma, infaz haberiyle uyanıyoruz. Şiddet sarmalının büyümesinde tabii, çeteleşmenin de çok büyük bir önemi var. Mesela, Bahçelievler’de aynı günde 2 tane silahlı çatışma oluyor. Bu silahlı çatışmanın devamında Bahçelievler Devlet Hastanesine saldırı düzenleniyor, 5 kişi yaralanıyor. Yine, Pendik’te 1 kişi infaz ediliyor. Sarıyer’de bir oto tamircisi infaz edilmiş şekilde dükkânında bulunuyor. Arnavutköy’de bir özel okul bu hafta silahlı saldırıya uğradı. Dün belki görmüşsünüzdür, sosyal medyada görüldü; bir kişi kız arkadaşıyla sokakta yürürken birisi yanına yaklaşıyor, adama tokat atıyor, o da silahını çekiyor, adamı sırtından

vruyor; artık silah taşımak çok basit bir hâle geldi. İstanbul'daki bu olayları her gün bir haber sitesinde okuyoruz yani bir İsviçreli kazara bizim haber sitelerinden bir tanesine girse Netflix üyeliğini iptal eder çünkü bütün aksiyon bizim şehrimizde maalesef var. İstanbul tam bir Teksas hâline geldi.

Tabii, Türkiye'de silahlanma çok kolaylaştı; artık insanlar internet üzerinden silah alabiliyorlar, silaha çok kolay erişebiliyorlar. Sokaklarda suç örgütleri, çeteler istediği gibi cirit atabiliyor yani İstanbul'daki şiddetin en üst seviyeye geldiği dönemi maalesef yaşıyoruz.

Aile içi şiddet artıyor, cinayetler de artıyor, uyuşturucu bağımlılığı artıyor. Trafikte yaşanan olayları görüyorsunuz, okuyorsunuz. Önceden trafikte bir kavga çıkardı, sonra herkes dağılırdı; şimdi ufak bir tartışmada bile insanlar silahını çıkarıyor, bıçağını çıkarıyor ve bir sürü olayla karşılaşyoruz. Tabii, İstanbul'da suç örgütlerinin artmasında yabancı uyrukluların da olması en büyük etkenlerden bir tanesi. İstanbul'un en önemli AVM'lerindeki şık restoranların birçoğunda yasa dışı suç örgütleri, mafya grupları yer alıyor; en lüks arabalarla orayı maalesef kendilerine mesken ediniyorlar. 789 bin yabancı uyruklu kişi şu anda adreslerinde görünmüyor; dolayısıyla bunların hepsi sokaklarda, kimin ne yaptığını bilmiyoruz.

2023 yılı verilerine baktığımızda İstanbul'da 505 olay olmuş, basına yansıyan bu 505 şiddet olayında 321 kişi ölmüş, 490 kişi de yaralanmış. İnsanlarımızın şiddete eğilimi artıyor ve silahlanma çok kolay olmaya başladı. Şiddete meyilli insanlar ellerinin altındaki internetten yasa dışı yollarla -bahsettiğim gibi- suikast silahları elde edebiliyor. Bu konuda yetkili makamları en kısa sürede göreve davet ediyorum. İstanbul gibi bir metropolün sokaklarında yaşayan insanlar bu korkuyu her gün hissediyorsa sorumluluk hepimizindir. Sadece kadınlarımız ve çocuklarımız değil İstanbul'da yaşayan tüm vatandaşlarımız tehlike altında, korku altında. Denetleme ve caydırıcı yaptırımlar acilen devreye alınmalıdır. Ruhsatsız silah bulundurmanın önüne geçmek, internetten yasa dışı silah satışını engellemek, suça karışan çetelerle etkili bir mücadele yürütmek zorundayız. Güvenlik yalnızca bir şehir meselesi değil tüm ülkenin meselesidir. Ülkemizin bu sorununu hep birlikte çözmemiz gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akburak.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinde yer alan "ve" ibaresinin "ile" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Nevroz Uysal Aslan

Mahmut Dindar

Mardin

Şırnak

Van

Celal Fırat

Ayşegül Doğan

İstanbul

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Sayın Mahmut Dindar.

Buyurun Sayın Dindar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye’de çok önemli bir sorun asgari ücretlilerin durumudur. Maalesef halkın gündemi ile AKP’nin gündemi aynı değildir. Herkes seçim, enflasyon, işsizlik ve yoksullukla mücadele ederken AKP rantın ve sermayenin gündemini Meclise taşımaktadır.

Türkiye’de 10 milyona yakın işsiz, atanamayan nüfus vardır, onların sorunları zaten çok derin bir yoksulluk şeklindedir. Eskiden İş ve İşçi Bulma Kurumu işsizlere iş bulurdu, şimdilerde İŞKUR, AKP’nin yandaş yerleştirme ofisine dönüşmüş durumdadır. İşsizlik Fonu’nun yüzde 85’i işsizlere değil sermayeye aktarılmaktadır. Türkiye’de iş bulup çalışabilenlerin yüzde 60’a yakını açlık sınırının altında, iş güvencesi olmadan asgari ücretle çalışmaktadır. Özellikle bölge illerinde bu asgari ücret bile verilmemekte ve buna yönelik herhangi bir denetim yapılmamaktadır. Her gün 5-6 işçinin iş cinayetleriyle yaşamını yitirdiğini biliyoruz; yaşamlarını sürdürebilmek için çok düşük ücretlerle, iş güvenliğinin sağlanmadığı bu tehlikeli işlerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

Değerli halkımız, temmuz ayında asgari ücretlilere ara zam verilmediğinden şu anda asgari ücretliler ve aileleri açlıkla mücadele etmektedir. 17 bin TL’yle bir ailenin geçindiğini iddia eden AKP iktidarı TÜİK’in yoksulluk ve açlık istatistiklerinden de habersizdir. AKP iktidarının sabahtan akşama “Türkiye Yüzyılı” diye yaptığı propaganda açlığın, işsizliğin yüzyılıdır. Esnaf, çiftçi, emekli, memur ve asgari ücretli yüz yılın yoksulluğunu yaşıyor.

Türkiye’de işçiler hem çok ucuza çalıştırılmakta hem de çalışma saatleri çok uzundur. Türkiye, saatlik asgari ücrette Avrupa’nın sonuncu ülkesidir. Bu ülkede emekliler çok çalışıp az kazanmaktadır. AKP iktidarı emekli maaşını düşürüp emekli olma yaşını yükseltmiştir. İlgili yasa değiştirilmezse çalışanlar ancak mezarda emekli olabilecek. İnsanlar otuz kırk yıl çalışıp emekli olamıyor, olsa da geçinemiyor. Geçinemeyen vatandaşlar ek işlerde -o da bulurlarsa- daha ucuz, güvencesiz, sigortasız çalışmak zorunda kalıyor.

Aralık ayında Türkiye’de asgari ücret belirlenecek. Belirlenecek ücretin açlık sınırının üzerinde olması, yoksulluk sınırının yarısından az olmaması gerekir. Geçen ocaktan bu yana gerçek enflasyon yüzde 100 artmıştır. Bu miktar ocak-temmuz dönemi için 35 bin TL olmalıdır; bir işçinin, ailesinin geçimini sağlayabilmesi için gerekli olan asgari ücret budur. 35 bin TL’nin altındaki ücret insanları derin yoksulluğa sürükleyecektir.

Değerli milletvekilleri, 31 Mart seçimlerinde halkımız AKP-MHP ittifakına sandıkta büyük bir yanıt verdi. O yanıt aynı zamanda OHAL, KHK, kayyum gasbı uygulamalarından vazgeçilmesi için yapılmış bir ikazdı. Daha oy sayımı devam ederken bile bazı kayyum adaylarının sayımları manipüle etmeye çalıştığına tanık olduk çünkü AKP’nin mülki amirleri kendilerine yeni bir vurgun alanı olarak halkın belediyelerini seçmiş durumdalar. Belediyelerimizin kaynaklarının bir yerlere götürüldüğünü iddia eden AKP iktidarı kayyum gasbıyla bunu kendisi yapmaktadır. Belediyelerin bütçesini, araçlarını, kaynaklarını halka hizmet için değil AKP’nin yandaşlarına hizmet için kullandılar. Mecliste bir araştırma komisyonu kursak, 2016’dan bugüne belediyelerden kamu kurumlarına devredilen taşınmazları tespit etsek, alınan milyarlarca borcun nereye harcandığını tespit etsek, birden fazla maaş alan AKP’li bürokratları tespit etsek kayyum gasbının belediyelere verdiği zararın boyutları açık bir şekilde ortaya çıkar. Demokrasilerde merkezden kaynak aktarımı olur ancak AKP, kayyum rejiminde yerelden vurgunla, gaspla, darbeye halkın olan bütçe ve kaynakları merkeze aktarmaktadır. Van’da belediyelerimizi 12 milyar TL borçlandırıp, yandaşlarını seçime altı ay kala işe alan AKP kayyumları halktan 14-0 yanıtını almıştır. Bu da gösteriyor ki Hakkâri’de, Esenyurt’ta, Batman’da, Halfeti’de, Mardin’de halk belediye yönetiminin sandıkla değil darbeye görevden alınmasını asla kabul etmeyecektir.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Dindar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

27'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifinin 27'nci maddesinde geçen "geçirilenlerin" ibaresinin "geçenlerin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Evrin Karakoz

Melih Meriç

Yaşar Tüzün

Aydın

Gaziantep

Bilecik

Süleyman Bülbül

Ömer Fethi Gürer

Elvan Işık Gezmiş

Aydın

Niğde

Niğde

Gülcan Kış

Aliye Timisi Ersever

Murat Çan

Mersin

Ankara

Samsun

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

İlhami Özcan Aygün

Bursa

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, İçişleri Bakanlığının görev ve yetkisi kapsamında olan ve birçok soruna sebebiyet veren alan varken, örneğin yanlış göç politikası ve bundan kaynaklanan sosyal ve ekonomik sorunlar, örneğin milletin iradesinin üzerine çöken kayyumlar, örneğin kadınların korunamaması nedeniyle her gün yaşanan kadın cinayetleri... İşte, sabahtan beri anlatılıyor, İçişleri Bakanlığına bağlı personelin, özellikle Emniyet güçlerinin yaşadığı sorunlar, intiharlar ortada dururken biz torba yasalarla, daha doğrusu yanlış çıkarıldığı için, Anayasa'ya aykırı çıkarıldığı için durmadan burada mesai harcayarak düzeltmek zorunda kaldığımız maddelerle zaman geçirmek zorunda kalıyoruz, milletin dertlerine gerçek anlamda derman olamıyoruz.

Özellikle, ben, kadınların korunamamasıyla ilgili konuya değinmek istiyorum. Şimdi, bugüne kadar koruma kararları olmasına rağmen, uzaklaştırma kararları olmasına rağmen Bakanlık görevini yerine getiremediği için birçok kadın cinayeti işlendi. Bugün ne oldu biliyor musunuz? Kadınların korunamaması konusunda İçişleri Bakanlığı seviye atladı. Ne oldu? Sinan Ateş davası sırasında verilen arada ablası Selma Ateş'e saldırı gerçekleşti ve bunun azmettiricisi olan kişi, Servet Bozkurt, elektronik kelepçeyle ev hapsi cezasına çarptırıldı ve bugün o kişi elektronik kelepçesini kırarak, evden çıkarak 2 kişiyi öldürdü; eşini ve eşinin sevgilisi olduğunu iddia ettiği kişiyi öldürdü. Şimdi, kelepçeyi kırarak bir kişi kadın cinayeti işliyorsay İçişleri Bakanı burada şapkasını önüne koyup düşünmeli, 200 korumayla Meclise gelip milletvekillerinden kendisini korumaya çalışmamalı, milletin iradesinin üzerine "kayyum" adı verilen karabasanlarla çökmemelidir.

Bakın, şimdi, bir de şunu söyleyeyim: Ben adımın Nurhayat olduğu kadar eminim ki burada, Bakan dâhil olmak üzere, onun personelleri dâhil olmak üzere, mülki amirler dâhil olmak üzere, erkek vekillerin birçoğu dâhil olmak üzere bire bir konuşsak diyecekler ki: “Ya, kadın da aldatıyormuş falan filan, böyle iddialar varmış.” Bakın, şunu söyleyeyim: Bu bakış açısı değişmediği sürece bu ülkede kadın cinayetlerinin sonu gelmez. “Neden?” dersiniz; kadınlar erkeklerin malı değil, kadınlar erkeklerin namusu değil, kadınlar erkeklerin kölesi değil; bunu bir kere kafanıza koyacaksınız. Diyelim ki eğer iddia edildiği gibi bir durum söz konusuysa dahi, kadın aldatıyorsa dahi, mahkemeler orada, adliye orada; gider erkek, davasını açar, boşanır, gerekirse tazminat davasını açar çünkü kadınlar benzer bir durumla karşılaştıklarında aynı şeyi yapıyorlar. O yüzden kadınlar istedikleri yaşam tarzını seçerler, istedikleri partneri seçerler, istedikleri zaman eşlerinden boşanmak isteyebilirler, reddedebilirler; bunlar hiçbir zaman kadınları öldürme sebebi sayılamaz, haklı bir neden sayılamaz ve meşrulaştırılmaz ve Bakanlık da yetkililer de ancak bu zihniyet dönüşümünü gerçekleştirirlerse kadın cinayetleri son bulur.

Bir çift lafım da Yılmaz Tunç’a. Önceki Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu üzerinden, onun hakkında “Mahkemeler bağımsızdır.” dese de yargılamayı yapmış, hüküm kurmuş, biz siyasilere de sopa gösteriyor. Şimdi, Amerika’da, biliyorsunuz, Waldo ile Henry var. Amerika’nın Meksika’ya karşı savaşına karşı çıkan Henry hapse düşüyor vergi vermediği için. Waldo gidiyor, diyor ki: “Sen neden buradasın Henry?” Henry de diyor ki: “Sen neden burada değilsin Waldo.” Biz Cumhuriyet Halk Partililer, her birimiz böyle faşizan, böyle adaletsiz bir yönetimin karşısında ancak birbirimize “Neden yargılanmıyorsunuz.” deriz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz siyasi olarak söylemlerimiz nedeniyle hizaya çekilecek insanlar değiliz. Ancak Yılmaz Tunç ve onun gibiler söylemleri nedeniyle hizaya çekilebilir, yargılamadan korkabilir. Hiçbir Cumhuriyet Halk Partili yargılamadan korkmaz, mücadeleden vazgeçmez. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Altaca Kayışoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 27’nci maddesinde yer alan “için” ibaresinin “amacıyla” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan	Mahmut Dindar	Celal Fırat
Mardin	Van	İstanbul
Nevroz Uysal Aslan	Ömer Faruk Gergerlioğlu	Yılmaz Hun
Şırnak	Kocaeli	Iğdır
	Ayşegül Doğan	
	Şırnak	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sekiz yıldır bitmeyen bir OHAL, KHK, kayyum rejimi kuran iktidarla karşı karşıyayız. İki çift laf edeni hemen tutuklayıp cezaevlerine atıyorlar. İşte, son örneği burada. 12 Kasım 1999, yirmi beş yıl önce enkazlarının arasında bir adam. Kim bu? Nasuh Mahruki. Evlerinizde rahat bir şekilde otururken bu adam depreme koştu ve insanları kurtarmaya çalıştı. Şu anda iktidarınızı eleştiren iki çift cümle, iki “tweet” attığı için adamı zindana attınız; ayıp, utanın!

Yenidoğan çetesi çıkardınız. Sağlık Bakanı geldi Komisyona, ona gereken belgeleri gösterdik, bize kendisini savundu ama boştu. Bakın, mahkeme tutanaklarına bakıyoruz, o hastanelerde yolsuzluk yapanlar inanın ki Sağlık Bakanının “Ben gereken denetimleri yapıyorum.” dediği lafları yalanlıyor. Dalga geçiyorlar arkadaşlar, “Ne denetimi, biz güliyorduk.” diyor. “Sağlık Bakanlığı güya denetime geliyordu, biz güliyorduk.” diyor.

Arkadaşlar, bütün bunlar bir duvara toslar. İşte, bugün, İçişleri Komisyonunun bir yasa teklifi getirdiği gün İçişleri Bakanlığının yıllarca zulmen dayattığı bir hukuksuzluğu, pasaport madde 22’yi Anayasa Mahkemesi iptal etti; Anayasa’ya aykırıydı ve bu yüzden binlerce insan mağdur edilmişti. Zulmen, haksızca insanlar mağdur edilmişti.

Ama, değerli arkadaşlar, bilin ki başka hususları da söyleyeceğim. Şimdi, bakın, geçen hafta perşembe günü burada ben konuştuğundan bir müddet sonra Sayın Özlem Zengin çıktı, peşi sıra yalanlar sıraladı. Çok ilginçti. Bir noktayı doğru söyledi. Ben “Varil başına 80 sent Türkiye iktidarı komisyon alıyor.” dedim. O, bu lafımı da çarpıttı, güya Erdoğan’ın cebine gidiyormuş gibi çarpıttı. Ben onu dememişim, “Türkiye iktidarı alıyor.” demişim. Ve o gerçek rakamı sanırım söyledi: “1 dolar 27 sent alıyor ama biz petrol şirketlerine rica ettik.” dedi. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı’ndan İsrail’e petrol gitmiyor, rica etmiş. Ya, sen devletsin ya, ne ricası ya! Sen egemenlik sahibi bir devletsin, sen geçirtmezsin o petrolü. Bakın, o yalanını da ben bugün burada ortaya çıkarıyorum. Azerbaycan Gümrük Komitesinin rakamları: 2023’te İsrail’e 1,99 milyon ton petrol satmışlar. Nereden geçmiş? Türkiye’den geçmiş. Günde ne kadar? 700 bin varil çarpı 1 dolar 27 sent. (AK PARTİ sıralarından “İftira atma!” sesi) Şıkır şıkır paralar kazanmışsınız. 2024’te 2,37 milyon ton Türkiye üzerinden akmış gitmiş.

AYHAN SALMAN (Bursa) - Bağırmadan konuş!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ya, bakın, işte hâliniz budur arkadaşlar. Sizin hâliniz nedir biliyor musunuz? Hani o nazlı gelinler vardır ya, “Hem ağlarım hem giderim.” derler, giderler; ya, siz de böylesiniz biliyor musunuz? “Lanet olsun! Kahrolsun İsrail!” diyorsunuz, arka plandan da ticaretleri yapıyorsunuz, petrol sevkiyatı devam ediyor; İstanbul Ambarlı’dan, Kocaeli Derince’den... Ben Kocaeli Vekiliyim, biliyorum ya; Derince Limanı’nda ZIM firmasının gemileri, tırları nasıl cirit atıyor, çok iyi biliyorum.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sakin ol, heyecanlanma! Heyecan yapma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - ZIM firması ne biliyor musun Beyefendi? Senin haberin var mı?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Heyecan yapma! Heyecan yapma, sakin ol!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dinle, dinle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Biz, Siyonist İsrail’i ilk günden beri takip ediyoruz biliyor musun? Siyonist İsrail’in kurucusu şirkettir o ve şu anda da soykırıma yardımcı olan şirkettir. Biz sizin ciğerinizi biliyoruz biliyor musunuz?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Biz de seninkini biliyoruz ama sende ciğer yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ben 2009 yılında MAZLUMDER Başkanıydım ve o zaman Gazze’de bir soykırım yapılmıştı, MAZLUMDER suç duyurusunda bulunmuştu -iyi dinle- biz arkadaşlarımızla tüm katiller hakkında bir suç duyurusu hazırlamıştık ve ardından suç duyurumuzu Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına vermiştik. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Adalet Bakanlığı buna izin vermedi. Arkadaşlarımla -o dönemin Bakanı Mehmet Ali Şahin gelir, anlatır size- gittik, dedik ki: “Yahu, ne olacak bu? Buna niye izin vermiyorsun? Katil İsrail’i çok iyi yakaladık, Adalet Bakanının izin vermesi lazım.” Bana ne dedi biliyor musunuz? “Ömer Bey, o iş beni aşar; Reis karar verecek, ona bir sorayım.” dedi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Yapma ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sonra ne oldu biliyor musunuz? Aradan bir müddet geçti -ben diyorum ya, sizin ciğerinizi bilirim diye- iki üç ay geçti, soğuttunuz, sonra bu soruşturmaya izin vermediniz. İşte, siz busunuz ya! Yalan söylemeyin! Özlem Zengin çıplak aramada da yalan attı, petrol sevkiyatında da yalan atıyor! Yazıklar olsun ona, partinize! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Terbiyesiz! Terbiyesiz!

BAŞKAN - Sayın üyeler, hatibe karşı oradan saygılı bir üslup kullanın, buradan ben duyuyorum; ayıp denen bir şey var. Ayıp, ayıp! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Hayır, hatip de bir şey söylüyor.

BAŞKAN - Kim ne dediğini kendisi biliyor, beni daha fazla konuşturmayın. (AK PARTİ sıralarından “Hakaret ediyor hatip de!” sesi)

AYHAN SALMAN (Bursa) - O da saygılı olsun.

BAŞKAN - Canım, onu sana soracak değil, çıkar sen de fikrini söylersin.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, utanacağınız bir meselede hâlâ laf yetiştirmeye çalışıyorsunuz ya!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Efendim, baka baka demediği laflar...

BAŞKAN - Yahu, ne dediğini bana söylettirecek misiniz? (AK PARTİ sıralarından “Söyleme Başkanım.” sesi) Ee, terbiyeli olun biraz ya! (AK PARTİ sıralarından “Herkes terbiyeli olsun.” sesleri)

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27’nci madde kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28’inci madde kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29’uncu madde kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

31’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 31’inci madde kabul edilmiştir.

32’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32’nci madde kabul edilmiştir.

33’üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 33'üncü maddesi ile 5253 sayılı Kanun'un ek 2'nci maddesine birinci fıkradan önce eklenmesi öngörülen ikinci fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Türk vatandaşları tarafından yurt dışında kurulan dernek ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluşların kayıtları, ilgili makamlar aracılığıyla İçişleri Bakanlığı tarafından tutulur.”

Abdulhamit Gül

Murat Alparslan

Osman Sağlam

Gaziantep

Ankara

Karaman

Abdürrahim Dusak

Şengül Karslı

Oğuz Üçüncü

Şanlıurfa

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, Türk vatandaşları tarafından yurt dışında kurulan dernek ve kâr amacı gütmeyen kuruluşların kayıtlarının tutulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 33'üncü madde kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 34'üncü madde kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35'inci madde kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 36'ncı madde kabul edilmiştir.

37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 37'nci madde kabul edilmiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38'inci madde kabul edilmiştir.

39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39'uncu madde kabul edilmiştir.

40'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 40'ıncı madde kabul edilmiştir.

41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 41'inci madde kabul edilmiştir.

42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 42'nci madde kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 43'üncü madde kabul edilmiştir.

44'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 44'üncü maddesiyle değiştirilen 7245 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (6)'ncı fıkrasında yer alan "Bu amaçla" ibaresinden sonra gelmek üzere "üst ve araç araması yapılamaz," ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Abdülhamit Gül	Murat Alparslan	Osman Sağlam
Gaziantep	Ankara	Karaman
Abdürrahim Dusak	Şengül Karslı	Oğuz Üçüncü
Şanlıurfa	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, çarşı ve mahalle bekçilerinin üst ve araç araması yapamayacağı hususunun netleştirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 44'üncü madde kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 45'inci madde kabul edilmiştir.

46'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 46'ncı madde kabul edilmiştir.

47'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 47'nci madde kabul edilmiştir.

48'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 48'inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Komisyon, bir söz talebiniz var mı oylamadan önce?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Bir teşekkür edeyim.

BAŞKAN - Buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle Dahiliye Memurları Kanunu'nda sona gelmiş bulunuyoruz. İnşallah, biraz sonra oylamayla da kabul edilir ama başta İçişleri Komisyonunda hem orada bulunan bütün milletvekillerimize, orada bulunan ve çalışma yapan bütün parti gruplarındaki milletvekillerimize, aynı zamanda kanun teklifinin bu noktaya gelmesinde çaba sarf eden hem kanun teklifini veren iki arkadaşımıza hem de bürokratik kademede bu konuda gayret sarf eden tüm arkadaşlarımıza,

Bakanlığımıza -İçişleri Bakanlığına- ve oradaki bürokratlara ve yine aynı zamanda da Meclis safahatında bütün Grup Başkan Vekillerine ve aynı zamanda tüm milletvekillerimize böyle bir mutabakat içerisinde bir çalışma yapıldığı için teşekkür ediyorum. Hem İçişleri Komisyonunda hem de burada herhangi bir tartışma olmadan bir mutabakatla -elbette ki eleştiriler olacak, onlar da çerçevesi içerisinde yapıldı- her biri ayrı bir katkı sundu, herkese çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, bir helallik meselemiz olmasına rağmen tatlıya bağladık mı bilmiyorum ama...

BAŞKAN - Bir barış gelsin, barış gelsin...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkana da...

BAŞKAN - Bir de Sayın Demirtaş'a, Figen Yüksekdağ'a sormam lazım, o zamanki Genel Başkanlarımız. (DEM Parti sıralarından alkışlar) Ama helallik için kolay kısmı; önce bir barış gelsin, şu barışı bir teminat altına alalım.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) - Sayın Başkana da çok teşekkür ediyoruz.

Hayırlı uğurlu olur inşallah.

BAŞKAN - Sayın Gül, sizin bir söz talebiniz var mı? Belki siz de teşekkür etmek istersiniz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Çok teşekkür ediyorum ben de.

Vakit de ilerlediği için çok fazla vakit almayacağım.

Az önce, hatibin konuşmasından sonra talep etmiştim. Bütünüyle reddediyoruz.

Bu kanun teklifindeki çalışmalarda çok güzel bir katkıyla -akıl akıldan üstün- ortak akılla, tüm partilerle İçişleri Bakanlığımızın memurlarıyla ilgili, çalışanlarıyla ilgili bir kanun teklifi ortaya koyduk. Ben tüm arkadaşlara, emeği geçenlere teşekkür ediyorum. İçişleri Bakanlığımıza, mülki idare amirlerimize, polisimize, jandarmamıza, tüm kolluğumuza, Türkiye'nin huzuru için çalışan herkese çok teşekkür ediyor, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Demokrasi böyle bir şey, biraz daha tadına varsanız tadından yenmeyecek inşallah; bundan sonraki çalışmalara da örnek olması dileğiyle.

Bu arada millet, İstanbul uçağı lobisinden büyük bir baskı var.

Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yasanın bu saatte sonuna geldik. Bu yasanın gerek Komisyonunda gerekse Genel Kurulda görüşmeleri sırasında muhalefetin itirazlarını müzakere ederek geri çeken ve bu çerçevede bir demokratik tutum gösteren arkadaşlara ben teşekkür ederim. Bu, tüm düzenlemelere sirayet etmelidir. Muhalefet burada yapıcı bir rol oynamaktadır. Getirdiğiniz hukuki düzenlemelere biz "hayır" demiyoruz, Anayasa'ya aykırı ve demokratik olmayan düzenlemelere "hayır" diyoruz ve bunlar eninde sonunda Anayasa Mahkemesinden dönüyor. Bu çerçevede, tüm yasalarda böylesine bir demokratik anlayışı uygulayabilmeyi diliyorum. Bu Meclis halkın sorunlarını çözmek için mesai harcamaya yeterli bir Meclistir yeter ki irade söz konusu olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hemen bitiriyorum.

Bunların uygulanmasında da kolluk kuvvetlerinin kanunsuz emir almadan, hukuka tabi kalarak ve elbette mevzuat sınırları içerisinde görev yapmalarını, görev yaptırılmalarını diliyorum. Böyle bir Türkiye hepimizin özlemidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Başka söz talebi görmüyorum.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını ve Genel Kurulu terk etmemelerini diliyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum...

Sistemde bir sorun var arkadaşlar, zorunlu bir mola vereceğiz.

Gönderdiğiniz pusulalar iptal. Şimdi tekrar başlatacağım.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22:27

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama işleminde kalınmıştı.

Oylama işlemi başlatıyor ve iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 299

Kabul : 235

Ret : 64 ⁶

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 26 Kasım 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.45

⁶ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XI.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 166) :Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Da Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 166
Oylama Saati : 22:41
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 232
Reddedenler : 62
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 1
Mükerrer Oylar : 6
Toplam : 301
Açık Üyelikler : 7

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbici	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakık	Sırrı	DEM	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Ad	Parti	S. S. 166
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Ret
Ankara	Diğer	Senra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Ret
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Ankara	Fakbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Ret
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Geçersiz
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Ret
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Bahçeşir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Bahçeşir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bahçeşir	Dalgın	Burak	DEVA	Ret 2 (Mük.1)
Bahçeşir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Bahçeşir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Bahçeşir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Ret
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM	Ret
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalt	Semra	DEM	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durnaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Ret
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Türkoglu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Radvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayncı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret
Denizli	Arapcı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıku	Mustafa Sezgin	CHP	Ret
Diyarbakır	Türkoglu	Halide	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Edime	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edime	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı
Edime	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edime	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 166
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sangül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Haipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Ret
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozalı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Katılmadı
Gaziantep	Meriş	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	İşık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temir	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halicı	Hikmet Yalın	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Başarı	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Ret
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Ret 2 (Mük.1)
Mersin	Kıralı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Ret 2 (Mük.1)
İstanbul	Fırat	Celal	DEM	Ret
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Ret
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM	Ret
İstanbul	Önder	Sırm Süreyya	DEM	Katılmadı
İstanbul	Özçığdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
İstanbul	Rızzanoğlu	Evrin	DEVA	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	DEM	Ret
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şak	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Ret
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arsılan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Katılmadı
İzmir	Böllünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çubuk	Burcuğül	DEM	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdoğan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Ret
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya Ösen	Seda	DEVA	Ret
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Ret
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 166
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmunağaoglu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türelİ	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Kılıç Koçyiğİt	Gülİstan	DEM	Ret
Kastamonu	Ekmekei	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Çakar	Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Çİler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM	Ret
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühİp	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağrah	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbas	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	SAADET P	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmezoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arıncı	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Ret
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salih	DEM	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyad	Adı	Parti	S. S. 166
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Özgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Ret/Mük.
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Boz	Sümeyye	DEM	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Ret
Samsun	Kırcah	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM	Ret
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Ret
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Akdenir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükdin	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismaioğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdülrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Buldan	Pervin	DEM	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Van	Dindar	Mahmut	DEM	Ret
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gülcan	DEM	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülfüf	DEM	Katılmadı
Van	Varlı	Gökderen	DEM	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertugrul	Eylem Ertug	CHP	Ret
Zonguldak	Yavuzylimaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Katılmadı
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Fiser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	DEM	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Ret
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM	Katılmadı
Şirnak	Doğan	Ayşegül	DEM	Katılmadı
Şirnak	İmez	Mehmet Zeki	DEM	Katılmadı
Şirnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şirnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM	Ret
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Ret
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Ret
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
İğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
İğdır	Hun	Yılmaz	DEM	Ret
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinliç	Dumuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 166
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Katılmadı
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanlığı Kararlarının yer aldığı Resmî Gazete sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/18487)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet YILMAZ* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

Bilindiği üzere hukuk norm ve kurallarının yayımlandığı Resmi Gazete; yasama, yürütme ve idare, yargı ile ilanlar bölümlerinden oluşmakta ve bu bölümler kapsamına giren içeriğin yayımlanmadığı günlerde Resmî Gazete'de yer almamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Başkanlık sistemine geçilen 9 Temmuz 2018 tarihinden bu yana, “Yürütme ve İdare Bölümü” başlığı altında Cumhurbaşkanlığı Kararlarının yer aldığı Resmi Gazete sayısı kaçtır?
2. Bu kararların yer aldığı Resmi Gazete yayınlarının kaç hafta içi resmi mesai saatleri içinde, kaç mesai saatleri dışında (Cuma geceleri sayısı ayrı olarak verilmek üzere), kaç hafta sonu tatilinde, kaç resmi tatil günlerinde olmuştur?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-262090

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1522939 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca tarafıma tevcih edilen 7/18487 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı

YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Türkiye Cumhuriyeti Resmî Gazete'sinin içeriği ile yayımlanmasına ilişkin usul ve esaslar, 10 sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 23/11/2018 tarihli ve 30604 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Resmî Gazete Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Resmî Gazete, ulusal bayram ve genel tatil günleri dışında, her gün yayımlanmaktadır. Ancak, hizmetin gerektirdiği hallerde ulusal bayram ve genel tatil günlerinde de Resmî Gazete yayımlanabilmektedir.

Cumhurbaşkanı kararlarının yer aldığı Resmî Gazetelere, Resmî Gazete'nin internet sayfasından ulaşılabilir.

2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Dicle Üniversitesi kampüsünde yer alan Kabaklı Göleti'nin kurumaması için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/18548)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'da Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan Kabaklı Göleti, bölgedeki ekolojik denge açısından kritik bir öneme sahiptir. Yaklaşık 100'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapan bu doğal alan, yalnızca yerel ekosistem için değil, aynı zamanda bölgedeki biyoçeşitliliğin korunması için de hayati bir rol oynamaktadır. Ancak basına ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre, gölet tarım ilaçlarının bilinçsiz ve yoğun kullanımı, kuraklık ve su kaybı nedeniyle ciddi bir tehlike altındadır. Uzmanlar, göletin yüzde 50 oranında su kaybettiğini ve önlem alınmadığı takdirde tamamen kuruyup yok olacağını ifade etmektedirler.

Gölete akan tarım ilaçlarının, canlıların yaşayabileceği güvenli doz sınırının çok üzerinde olduğu ve bu durumun kuraklıkla birleşerek gölette ciddi deformasyona yol açtığı uzmanlarca belirtilmektedir. Göletin doğal ekosistemini korumak adına acilen su takviyesi yapılması gerektiği ve bölgedeki tarım faaliyetlerinin daha bilinçli bir şekilde yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kabaklı Göleti'nin bu ekolojik tehditle karşı karşıya kalması, yalnızca bölgedeki doğal yaşamı değil, aynı zamanda Diyarbakır'daki çevresel sürdürülebilirlik çalışmalarını da olumsuz etkileyecek boyuttadır. Bu nedenle, sorunun tespit edilmesi ve çözümüne yönelik adımların bir an önce atılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde yer alan Kabaklı Göleti'nin yüzde 50 oranında su kaybettiği ve kuruma noktasına geldiği iddiaları doğru mudur?
- 2- Kabaklı Göleti'ne akan tarım ilaçlarının canlıların yaşayabileceği dozun çok üstünde olduğu iddiaları araştırılmakta mıdır?
- 3- Göletin kurumaması adına bakanlığınızın acil bir önlem planı bulunmakta mıdır? Bu konuda ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 4- Kuraklık nedeniyle gölette meydana gelen su kaybını engellemek adına herhangi bir su takviyesi planlanmakta mıdır?
- 5- Kabaklı Göleti ve çevresindeki ekolojik dengeleri korumak için bölgedeki tarım faaliyetleri üzerinde bir denetim mekanizması kurulmuş mudur?

- 6- Diyarbakır'da Kabaklı Göleti dışında, kuraklık, tarım ilaçları veya başka sebeplerden dolayı kuruma tehlikesi altında olan başka göletler tespit edilmiş midir? Bu göletlerle ilgili herhangi bir inceleme veya koruma çalışması yapılmakta mıdır?
- 7- Bölgedeki gölet ve sulak alanların korunmasına yönelik hangi çevresel önlemler alınmaktadır?
- 8- Dicle Üniversitesi kampüsü ve çevresinde ekosistemi tehdit eden tarımsal faaliyetler üzerinde denetimler yapılmakta mıdır? Tarım ilaçlarının çevreye olan etkilerini minimize etmek için ne gibi düzenlemeler hayata geçirilmektedir?
- 9- Kabaklı Göleti'ne akan tarım ilaçlarının kaynağı nedir? Bu konuda sorumluluk taşıyan kişi veya kurumlara karşı herhangi bir cezai işlem uygulanmış mıdır?
- 10- Gölette su kaybı ve ekosistem tahribatını önlemek amacıyla yerel yönetimler ve üniversite iş birliği ile herhangi bir restorasyon veya iyileştirme projesi başlatılması planlanmakta mıdır?
- 11- Tarım ilaçlarının su kaynaklarına zarar vermesini önlemek için çiftçilere yönelik herhangi bir eğitim veya bilinçlendirme çalışması yapılmakta mıdır?
- 12- Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan Kabaklı Göleti, sit alanı veya koruma alanı olarak belirlenmiş midir? Bu bölgenin korunması amacıyla herhangi bir hukuki statü tanımlaması yapılmış mıdır?

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

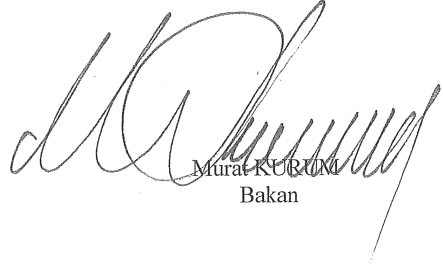
Sayı :30824082-610-~~11007111~~
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SERHAT EREN'İN
TBMM 7/18548 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Diyarbakır'da Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan Kabaklı Göleti, bölgedeki ekolojik denge açısından kritik bir öneme sahiptir. Yaklaşık 100'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapan bu doğal alan, yalnızca yerel ekosistem için değil, aynı zamanda bölgedeki biyoçeşitliliğin korunması için de hayati bir rol oynamaktadır. Ancak basına ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre, gölet tarım ilaçlarının bilinçsiz ve yoğun kullanımı, kuraklık ve su kaybı nedeniyle ciddi bir tehlike altındadır. Uzmanlar, göletin yüzde 50 oranında su kaybettiğini ve önlem alınmadığı takdirde tamamen kuruyup yok olacağını ifade etmektedirler.

Gölete akan tarım ilaçlarının, canlıların yaşayabileceği güvenli doz sınırının çok üzerinde olduğu ve bu durumun kuraklıkla birleşerek gölette ciddi deformasyona yol açtığı uzmanlarca belirtilmektedir. Göletin doğal ekosistemini korumak adına acilen su takviyesi yapılması gerektiği ve bölgedeki tarım faaliyetlerinin daha bilinçli bir şekilde yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kabaklı Göleti'nin bu ekolojik tehditle karşı karşıya kalması, yalnızca bölgedeki doğal yaşamı değil, aynı zamanda Diyarbakır'daki çevresel sürdürülebilirlik çalışmalarını da olumsuz etkileyecek boyuttadır. Bu nedenle, sorunun tespit edilmesi ve çözümüne yönelik adımların bir an önce atılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1-Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde yer alan Kabaklı Göleti'nin yüzde 50 oranında su kaybettiği ve kuruma noktasına geldiği iddiaları doğru mudur?

2-Kabaklı Göleti'ne akan tarım ilaçlarının canlıların yaşayabileceği dozun çok üstünde olduğu iddiaları araştırılmakta mıdır?

3-Göletin kurumaması adına bakanlığınızın acil bir önlem planı bulunmakta mıdır? Bu konuda ne gibi önlemler alınmaktadır?

4-Kuraklık nedeniyle gölette meydana gelen su kaybını engellemek adına herhangi bir su takviyesi planlanmakta mıdır?

5-Kabaklı Göleti ve çevresindeki ekolojik dengeleri korumak için bölgedeki tarım faaliyetleri üzerinde bir denetim mekanizması kurulmuş mudur?

6-Diyarbakır'da Kabaklı Göleti dışında, kuraklık, tarım ilaçları veya başka sebeplerden dolayı kuruma tehlikesi altında olan başka göletler tespit edilmiş midir? Bu göletlerle ilgili herhangi bir inceleme veya koruma çalışması yapılmakta mıdır?

7-Bölgedeki gölet ve sulak alanların korunmasına yönelik hangi çevresel önlemler alınmaktadır?

8-Dicle Üniversitesi kampüsü ve çevresinde ekosistemi tehdit eden tarımsal faaliyetler üzerinde denetimler yapılmakta mıdır? Tarım ilaçlarının çevreye olan etkilerini minimize etmek için ne gibi düzenlemeler hayata geçirilmektedir?

9-Kabaklı Göleti'ne akan tarım ilaçlarının kaynağı nedir? Bu konuda sorumluluk taşıyan kişi veya kurumlara karşı herhangi bir cezai işlem uygulanmış mıdır?

10-Gölette su kaybı ve ekosistem tahribatını önlemek amacıyla yerel yönetimler ve üniversite iş birliği ile herhangi bir restorasyon veya iyileştirme projesi başlatılması planlanmakta mıdır?

11-Tarım ilaçlarının su kaynaklarına zarar vermesini önlemek için çiftçilere yönelik herhangi bir eğitim veya bilinçlendirme çalışması yapılmakta mıdır?

12-Dicle Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan Kabaklı Göleti, sit alanı veya koruma alanı olarak belirlenmiş midir? Bu bölgenin korunması amacıyla herhangi bir hukuki statü tanımlaması yapılmış mıdır?

CEVAP

Önergedeki bahsi geçen sorulara ilişkin bilgilerin; Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

3.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, usta öğreticilerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine,
- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, özel gereksinimli bireyler için halk eğitim kurslarının açılması talebine,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/18753), (7/18756)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. **23.10.2024**

Av. Cavit ARİ
Antalya Milletvekili

Usta öğreticilerimiz, Halk eğitim merkezlerinde, kurslarda, liselerde, mesleki okullarda faaliyet gösteren eğitim görevlileri ile ustalık yeterliğini kazanan, mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişilerdir.

Usta öğreticilerin yaşadığı sorunların hiç biri çözüme kavuşmamış ve usta öğreticilere kadro verilip, kalıcı istihdam sağlanması beklenirken 2024-2025 eğitim ve öğretim yılında Halk Eğitim Merkezleri'nde tasarruf tedbirleri kapsamında kurslara kota konularak kurs açılmayacağı yönünde kararlar alındığı belirtilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak Halk Eğitim Merkezleri'nde kısmi zamanlı olarak çalışan yaklaşık 110 bini aşkın Usta Öğretici 'Kamuda Tasarruf' adı altında işsiz bırakılarak, hem kendileri hem de aileleri mağdur duruma düşürülmüştür.

Diğer taraftan da kurslara kota getirilerek kısıtlanması veya kursların kapatılması anlayışı yaşamları boyunca örgün eğitim olanağından yoksun kalmış kişilerin eğitim haklarını kaybetmelerine; hem kendi işlerinde; hem de ulusal kalkınmada yararlı olabilecek bilgi ve becerileri kazanmaları da engellenerek binlerce kursiyer vatandaşımızın da mağduriyetine sebep olmuştur.

Hem kurs veren usta öğreticilerimiz; hem de kurs alan binlerce kursiyerimiz için bu anlayış asla kabul edilemez. Tasarruf edilecek alan eğitim ve öğretim olamaz. Bu yüzden yapılan bu yanlış uygulamadan dönülerek bu mağduriyetlere bir an önce son verilmelidir.

Bu bağlamda;

1. 2024-2025 Eğitim ve Öğretim döneminde Halk Eğitim Merkezleri'nde yeniden Usta Öğretici kursu açacak mısınız?
2. Millî Eğitim Bakanlığı denetiminde eğitim veren kurumlarda Usta Öğretici olarak istihdam edilen kişi sayısı ve kursiyer sayısı 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla kaç kişidir?
3. Kadrosuz Usta Öğreticilerimizin yaşadığı sıkıntıları gidermek ve hizmetlerinin karşılığı olan özlük haklarının tesis edilmesini sağlamak için çalışmanız bulunmakta mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanı Sn. Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 23.10.2024

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Halk Eğitim kursları, dezavantajlı durumda bulunan bireyler için sosyal hayata katılım, eğitim alma ve günlük yaşam becerilerini geliştirme açısından hayati önem taşımaktadır.

Dezavantajlı bireylerin yaşam boyu eğitim hakları, onların topluma entegre olmalarını, sosyalleşmelerini ve bağımsız bireyler olarak hayata katılmalarını sağlayan kritik bir unsurdur. Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde açılan kurslar, bu bireyler için eğitim aldıkları ve sosyal becerilerini geliştirdikleri, aynı zamanda topluma katılma fırsatı buldukları önemli bir ortam sunmaktadır. Ancak, kursların Ocak ayına kadar askıya alınması, 20 yaş ve üzeri orta ve ağır düzeyde dezavantajlı bireyler için ciddi bir mağduriyet yaratmış ve kamuoyunun da tepkisine neden olmuştur.

Kamuoyuna yansıyan haberlerde bu duruma gerekçe olarak ekonomik tasarruf tedbirleri gösterilmiş olsa da, Sayın Bakan yapmış olduğu açıklamada konunun tasarruf tedbirleriyle ilgisi olmadığını ve Anayasa Mahkemesi'nin aldığı bir karardan kaynaklandığını ifade etmiştir. Ancak bu durum, engelli bireylerin eğitim haklarının ve sosyal yaşama katılma fırsatlarının kısıtlanmasına yol açmakta, onların yaşam kalitelerini olumsuz etkilemektedir.

Zira, kursların kapalı kaldığı her gün, bu bireylerin eğitim ve sosyalleşme süreçlerinden mahrum kalması anlamına gelmektedir. Özel gereksinimli bireylerin hayat boyu eğitim haklarını kesintisiz olarak sürdürmeleri büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Halk Eğitim Merkezleri'nin kurslarının tekrar açılması ve bu bireylerin eğitim süreçlerinin devam ettirilmesi gerektiği aşikardır.

Bu bilgiler doğrultusunda:

1. Dezavantajlı bireyler için Halk Eğitim kurslarının Ocak ayına kadar askıya alınmasının gerekçesi nedir?
2. Bakanlığınız bünyesinde, dezavantajlı bireylerin eğitim hakkını kesintisiz olarak sürdürebilmeleri için hangi alternatif çözüm yolları değerlendirilmektedir?
3. Kursların yeniden açılması ve bu bireylerin sosyal ve eğitim hayatlarına devam etmeleri için bakanlığınız ne tür düzenlemeler yapmayı planlamaktadır?
4. Özel gereksinimli bireyler için Halk Eğitim kurslarının sürdürülebilir ve kesintisiz bir şekilde devam ettirilmesi konusunda Millî Eğitim Bakanlığı'nın uzun vadeli planları nelerdir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 146
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

21.11/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 20/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1479071 sayılı yazınız.
b) 02/09/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1488487 sayılı yazınız.
c) 20/09/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1496826 sayılı yazınız.
ç) 23/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1518331 sayılı yazınız.
d) 28/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1519321 sayılı yazınız.
e) 04/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1523789 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazıyla iletilen Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/15169, Ankara Milletvekili Sadullah ERGİN'in 7/15733, İstanbul Milletvekili M. Satuk Buğra KAVUNCU'nun 7/16202, Edirne Milletvekili Ediz ÜN'ün 7/16206, Manisa Milletvekili Şenol SUNAT'ın 7/18323, İzmir Milletvekili Sevda ERDAN KILIÇ'ın 7/18426, Edirne Milletvekili Ahmet Baran YAZGAN'ın 7/18427, Bartın Milletvekili Aysu BANKOĞLU'nun 7/18429, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/18431, Adana Milletvekili Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ'ın 7/18433, Antalya Milletvekili Cavit ARI'nın 7/18753 ve Muğla Milletvekili Metin ERGUN'un 7/18756 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

ANTALYA MİLLETVEKİLİ CAVİT ARI'NIN 7/18753 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı kurumlarında yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında, kurumda ve kurumun bulunduğu eğitim bölgesindeki kadrolu öğretmen ve kadrolu usta öğreticiler görevlendirilmektedir. İhtiyacın devam etmesi durumunda, ek ders ücreti karşılığı usta öğretici görevlendirilmektedir. Görevlendirilen usta öğreticilerin ücretleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 176. maddesine göre öğretmenlere ödenen ek ders ücreti ile aynı miktardadır. Usta öğreticilerin ek ders ücretleri, Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'ın 25. maddesi gereğince, görevin fiilen yapılmış olması halinde ödenmektedir. Ders ücreti karşılığı görev yapan usta öğreticilerin SGK primleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 80'inci maddesi hükümlerine göre yapılmaktadır.

2024 yılı Ekim ayı itibarıyla toplam 127.027 usta öğretici yaygın eğitim kurslarında görev alması olup 202 kadrolu usta öğretici bulunmaktadır.

Yaygın eğitim hizmeti vermekte olan halk eğitimi merkezleri, vatandaşlarımızın talep ve ihtiyaçları doğrultusunda kurs planlamaları yapmakta, eğitim faaliyetleri bu çerçevede devam etmektedir. Mevzuatı gereği kapatılan kurslar hariç herhangi bir kurs kapatılmamakta ve kapatılması planlanmamaktadır.

1923-2023 yılları arası, sürekli ve geçici yolluklar ile mahkeme kararları kaleminde ödenek üstü harcama yapılabilmekte ve dolayısıyla bağlı kurumlarımız ödenek talebinde bulunmadan usta öğreticilerin ücret ödemesini gerçekleştirmekteydi. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekillerinin Anayasa Mahkemesine 21/12/2019 tarihli ve 7198 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu'nun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 7., 87., 88., 89. ve 161. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebi ile yaptığı başvuru üzerine Anayasa Mahkemesinin 3/11/2023 tarihli ve 32358 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 28/9/2023 tarihli ve 2023/161 sayılı Karar'ı gereği 01-Personel Giderleri ve 02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri başlıklı ekonomik kodlardan yapılacak ödemeler dâhil türlü ödeme işlemi için ödeneği olmaksızın hiçbir şekilde harcama yapılamamaktadır. Anayasa Mahkemesi kararı sonrası bu işlemler Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından ödenek temin edilerek yapılabilmektedir. Ayrıca devam eden kurslarda herhangi bir ücretli usta öğreticinin görevlendirilmesi sonlandırılmamıştır.

MUĞLA MİLLETVEKİLİ METİN ERGUN'UN 7/18756 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Halk eğitimi merkezlerince sunulan yaygın eğitim hizmetleri; bireylerin temel yaşam becerilerini geliştirmek, öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, onları işe ve mesleğe hazırlamak amacıyla yönelik programların hazırlanması ve uygulanması biçiminde yürütülmektedir. Bu doğrultuda yaygın eğitim kurumlarımızda bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireylerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla öğrenme etkinlikleri/ kurslar açılmaktadır. Yaygın eğitim hizmeti vermekte olan halk eğitimi merkezleri, vatandaşlarımızın talep ve ihtiyaçları doğrultusunda kurs planlamaları yapmakta, eğitim faaliyetleri bu çerçevede devam etmektedir. Halk eğitimi merkezlerince açılan kurslar içerisinde dezavantajlı bireylerin toplumsal hayata katılımlarının artırılması ve dezavantajlı gruplara temel beceri ihtiyaçları doğrultusunda eğitim-öğretim veren kurs programları da yer almakta olup, söz konusu açılan kurslarla özel eğitime gereksinim duyan/ dezavantajlı bireylere yönelik hizmetlerin daha da yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

1923-2023 yılları arası personel ödemeleri, sürekli ve geçici yolluklar ile mahkeme kararları kaleminde ödenek üstü harcama yapılabilmekte ve dolayısıyla bağlı kurumlarımız ödenek talebinde bulunmadan usta öğreticilerin ücret ödemesini gerçekleştirmekteydi. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekillerinin Anayasa Mahkemesine yaptığı 21/12/2019 tarihli ve 7198 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu'nun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 7., 87., 88., 89. ve 161. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebi ile yaptığı başvuru üzerine Anayasa Mahkemesinin 3/11/2023 tarihli ve 32358 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 28/9/2023 tarihli ve 2023/161 sayılı Karar'ı gereği 01-Personel Giderleri ve 02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri başlıklı ekonomik kodlardan yapılacak ödemeler dâhil türlü ödeme işlemi için ödeneği olmaksızın hiçbir şekilde harcama yapılamaması nedeniyle ödenek üstü harcama yapılamamaktadır. Anayasa Mahkemesi kararı sonrası bu işlemler Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından ödenek temin edilerek yapılabilir. Ayrıca devam eden kurslarda herhangi bir ücretli usta öğreticinin görevlendirilmesi sonlandırılmamıştır.

